

**EESTI NSV
TERRITOOORIUMIL KEHTIV
KRIMINAALKOODEKS**

**EESTI RIIKLIK KIRIASTUS
TALLINN 1952**

424

AR# A-22499

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

EESTI NSV KOHTUMINISTEERIUM

EESTI NSV TERRITOOORIUMIL KEHTIV KRIMINAALKOODEKS

AMETLIK TEKST MUUDATUSTEGA KUNI
1. JUULINI 1951. a. UHES PARAGRAHVIDE
JÄRGI SÜSTEMATISEERITUD MATERJALE
SISALDAVA LISAGA

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1952

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

NSVL ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

VNFSV kriminaal-, tsiviil- ja tööseadlusandluse
ajutisest rakendamisest Leedu, Läti ja Eesti Nõu-
kogude Sotsialistlike Vabariikide territooriumil.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1940, nr. 46.
ENSV Teataja 16. dets. 1940, nr. 65, art. 867.)

1. Rahuldada Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude
Sotsialistlike Vabariikide valitsuste palve ja
lubada ajutiselt kuni üleliiduliste koodeksite välja-
andmiseni rakendada nende vabariikide territo-
oriumil järgmisi VNFSV koodekseid: kriminaal-,
kriminaal-kohtupidamise, tsiviil-, tsiviil-kohtupida-
mise, tööseaduste koodeks ja abielu, perekonna ja
hooldamise kohta käivate seaduste koodeks.

2. Määrata, et kohtuotsused kriminaal- ja tsiviil-
asjades, mis tehtud kohtute poolt Leedus, Lätis ja
Eestis kuni nõukogude võimu kehtimapanekuni
neis riikides, ja mis ei ole veel täide saadetud, ei
kuulu täitmisele.

Need asjad kuuluvad uuesti läbivaatamisele Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide kohtuorganite poolt vastavalt nende territooriumidel ajutiselt kehtivatele VNFSV koodeksitele.

3. Kriminaalvastutusele võtmine süütegude eest, mis on toime pandud Leedu, Läti ja Eesti territooriumil enne nõukogude võimu kehtimapanekut neis riikides, ja samuti Leedu, Läti ja Eesti vastavate organite poolt enne neis nõukogude võimu kehtimapanekut algatatud uurimis- ja kohtuasjade lõpetamine ja kohtualluvuse järgi edasisaatmine peab sündima vastavalt VNFSV koodeksitele.

4. Varanduslikud vaidlused tsiviil- ja teistes õigussuhetes, olenemata nende tekkimise ajast, kuuluvad läbivaatamisele Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide kohtuorganite poolt, vastavalt nende vabariikide territooriumil ajutiselt kehtivatele VNFSV koodeksitele ja teistele NSVL Valitsuse ja ka Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Valitsuste seadustele ja määrustele.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi Esimees
M. Kalinin

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi Sekretär
A. Gorkin

Moskva, Kreml, 6. novembril 1940.

EESTI NSV AJUTISE ULEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

VNFSV Kriminaalkoodeksi kehtimapanemise kohta.

(ENSV Teataja 16. dets. 1940, nr. 65, art. 868.)

1. Vastavalt NSVL Ulemnõukogu Presiidiumi seadlusele 6. novembrist 1940 panna ENSV territooriumil kehtima VNFSV Kriminaalkoodeks, arvates käesoleva seadluse väljakuulutamise päevast.

2. Määrata, et kohtute poolt enne nõukogude võimu kehtimahakkamist, s. t. enne 21. juulit 1940 tehtud otsused, mis ei ole pärast seda tähtaega olnud apellatsioonikorras kohtute otsustamisel ja mis ei ole veel täide saadetud või millede täitmist on alustatud, kuid ei ole veel lõpetatud, vaadatakse uuesti läbi kohtute eneste algatusel kassatsioonikorras, vastavalt VNFSV koodeksitele: jaoskonnakohtute ja ringkonnakohtute otsused — ringkonnakohtute poolt, kõrgemate kohtute otsused — Ulemkohtu poolt. Uuesti läbivaatamisel ei või suurendada endiste otsustega määratud karistusi.

[Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 17. jaanuarist 1941. a. (ENSV T, 1941, 8, 92).]

3. Enne nõukogude võimu kehtimahakkamist alustatud, kuid lõpuleviimata juurdlused ning kohtuasjad tuleb saata kohtusse ja lõpule viia vastavalt Kriminaalkoodeksile.

4. Enne nõukogude võimu kehtimahakkamist toimepandud süütegude eest kriminaalvastutusele võtmine võib toimuda üksnes VNFSV Kriminaalkoodeksi alustel.

5. Ajutiselt, kuni VNFSV Kriminaalprotsessi koodeksi jõustumiseni, Kriminaalkoodeksis ettenähtud kuritegude asialluvus kohtuile määrata kehtivas kriminaalkohtupidamise seadustes toodud aluste mõtte kohaselt.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi
Esimees J o h. V a r e s.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi
Sekretär V. T e l l i n g.

Tallinn, 16. detsembril 1940.

EESTI NSV AJUTISE ULEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

NSVL üleliiduliste kriminaalala seadluste ja määruste kohaldamisele võtmise kohta.

(ENSV Teataja 31. dets. 1940, nr. 73, art. 1006.)

Uhenduses VNFSV KrK kehtimapanemisega Eesti NSV territooriumil võtta kohaldamisele järgmised üleliidulised seadlused ja määrused:

1. NSVL Kesktäitevkomitee Presiidiumi määrusega 31. oktoobrist 1924 kinnitatud NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadlusandluse põhialused.

2. NSVL Kesktäitevkomitee Presiidiumi määrus 21. novembrist 1929 nende välismaal viibivate ametiisikute — NSVL kodanike väljaspool seadusi olevaiks kuulutamise kohta, kes on üle jooksnud tööliklassi ja talupoegade vaenlaste laagrisse ja keelduvad tagasi tulema NSVL-i.

3. NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 7. augustist 1932 riiklike ettevõtete, kolhooside ja kooperatiivide vara

kaitse ja ühiskondliku (sotsialistliku) omandi kindlustamise kohta.

4. NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrused 17. juulist 1935 piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta ning NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 7. septembrist 1937 17. juuli 1935 määruse „Piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta“ muutmisest.

5. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 10. juulist 1940 vastutuse kohta tööstusettevõtete poolt halvakvaliteedilise ja mittekomplektilise toodangu väljalaskmise ja kohuslikest standartidest mittekinnipidamise eest.

6. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 30. juunist 1940 vastutuse kohta sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumise eest.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi
Esimees J o h. V a r e s.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi
Sekretär V. T e l l i n g.

Tallinn, 30. detsembril 1940.

Eesti NSV territooriumil kehtiv KRIMINAALKOODEKS¹

ULDOSA

Esimene jagu

VNFSV kriminaalseadusandluse ülesandeist.

§ 1. VNFSV kriminaalseadusandluse ülesandeks on tööliste ja talupoegade sotsialistliku riigi ja selles kehtestatud õiguskorra kaitse ühiskonnaohtlikkude tegude (kuritegude) eest käesolevas koodeksis ette nähtud sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamisega isikuile, kes neid tegusid toime panevad.

¹ Käesoleva koodeksi aluseks olev VNFSV Kriminaalkoodeks on vastu võetud VKTK XII koosseisu 2. istungjärgul ja kehtestatud VKTK 22. novembri 1926. a. määrusega, arvates 1. jaanuarist 1927. a. (VSKK 1926, nr. 80, art. 600.)

Teine jagu

Kriminaalkoodeksi kehtivuspiirkond.

§ 2. Käesolev koodeks kehtib kõigi VNFSV kodanikkude kohta, kes on toime pannud ühiskonnaohtlikke tegusid VNFSV piirides, samuti väljaspool NSV Liidu piire, juhul kui nad tabatakse VNFSV territooriumil.

§ 3. Teiste liiduvabariikide kodanikud vastutavad VNFSV seaduste järgi kuritegude eest, mis nad on toime pannud VNFSV territooriumil, samuti väljaspool NSV Liidu piire, kui nad on tabatud ja kas kohtu alla antud või nende suhtes on kriminaaljälitamist alustatud VNFSV territooriumil.

NSV Liidu territooriumil toime pandud kuritegude eest vastutavad liiduvabariikide kodanikud kuriteo toimepanemise koha seaduste järgi.

§ 4. Välismaalased vastutavad NSV Liidu territooriumil toime pandud kuritegude eest kuriteo toimepanemise koha seaduste järgi.

§ 5. Eksterritoriaalsuse õigust omavate välismaalaste kriminaalvastutuse küsimus kuulub igal üksikul juhul lahendamisele diplomaatilisel teel.

Kolmas jagu

VNFSV kriminaalpoliitika üldalused.

§ 6. Ühiskonnaohtlikuks loetakse iga tegu või tegevusetust, mis on sihitud Nõukogude korra vastu või mis rikub kommunistlikule korrale üle

mineku ajaks töölis-talupoegade võimuga kehtetatud õiguskorda.

Märkus. Kuriteoks ei loeta tegu, mis küll vormiliselt vastab käesoleva koodeksi eriosa mõne paragrahvi tunnustele, kuid ilmse vähese tähtsuse ja kahjulikkude tagajärgede puudumise tõttu ei oma ühiskonnaohtlikku iseloomu.

*§ 7. Isikuile, kes on toime pannud ühiskonnaohtlikke tegusid või kes on ohtlikud oma sidemete tõttu kuritegeliku keskkonnaga või oma endise tegevuse tõttu, kohaldatakse kohtulik-parandusliku, meditsiinilise või meditsiinilis-pedagoogilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid.

§ 8. Kui konkreetne tegu, mis selle toimepanemise hetkel oli käesoleva koodeksi § 6 kohaselt kuritegu, on uurimise või kohtus asja arutamise ajaks kaotanud ühiskonnaohtliku iseloomu kas kriminaalseaduse muutmise või ainult sotsiaalpoliitilise olukorra muutumise tõttu, või kui selle teo toime pannud isikut ei saa enam asja uurimise või kohtus arutamise ajal kohtu arvates tunnistada ühiskonnaohtlikuks, siis ei too see tegu kaasa sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamist selle toimepanijale.

§ 9. Sotsiaalse kaitse vahendeid kohaldatakse sihiga, et:

a) ära hoida uusi kuritegusid isikute poolt, kes neid on toime pannud;

Märk * paragrahvi ees tähendab, et selle paragrahvi kohta leidub materjale lisas.

b) mõjutada teisi ebakindlaid ühiskonnaliikmeid ja

v) kohandada kuritegusid toime pannud isikuid töötava rahva riigi ühiselu tingimustega.

Sotsiaalse kaitse vahendite sihiks ei või olla füüsiliste kannatuste tekitamine ja inimväarikuse alandamine ega kättemaksu ja nuhtlemise taotlemine.

§ 10. Isikuile, kes on toime pannud ühiskonnaohtlikke tegusid, kohaldatakse kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid ainult neil juhtudel, kui need isikud:

a) tegutsesid tahtlikult, s. t. nägid ette oma tegude tagajärgede ühiskonnaohtlikku iseloomu, soovisid neid tagajärgi või teadvalt lasksid neil saabuda, või

b) tegutsesid ettevaatamatult, s. t. ei näinud ette oma tegude tagajärgi, olgugi et nad neid pidid ette nägema, või kergemeelselt lootsid ära hoida seesuguseid tagajärgi.

§ 11. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid ei või kohaldada isikuile, kes on kuriteo toime pannud kroonilise vaimuhaiguse, vaimutegevuse ajutise rikke või muus haiguse seisundis, kui need isikud ei suutnud endile aru anda oma tegudest või juhtida neid, samuti mitte isikuile, kes küll tegutsesid vaimse tasakaalu seisundis, kuid kohtuotsuse tegemise ajaks on jäänud vaimuhaigeks.

Neile isikuile võidakse kohaldada ainult meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid.

M ä r k u s. Käesolevat paragrahvi ei kohaldata isikuile, kes on kuriteo toime pannud jooanud olekus.

* § 12. Kaheteistkümne-aastaseks saanud alaealised, kes on süüdi varguses, vägivallateos, kehvastuse tekitamises, tapmises või tapmiskatses, võetakse kriminaalkohtulikule vastutusele kõigi karistusvahendite kohaldamisega.

§ 13. Sotsiaalse kaitse vahendeid ei kohaldata üldse isikuile, kes on toime pannud kriminaalseadustes ette nähtud tegusid, kui kohus tunnistab, et need teod on nende poolt toime pandud hädaaitse seisundis ründe puhul, mis oli sihitud nõukogude võimu vastu või kaitsja enese või teise inimese isiku või õiguse vastu, kui seejuures ei ületatud hädaaitse piire.

Sotsiaalse kaitse vahendeid ei kohaldata, kui need teod pandi toime ohu ärahoidmiseks, mis antud asjaoludel ei olnud välditav muude vahenditega, kui seejuures tekitatud kahju on vähem tähtis, võrreldes ärahoitud kahjuga.

* § 14. Kriminaaljälitamine ei või toimuda:

a) kui kuriteo toimepanemise ajast, mille eest kohus võib määrata vabaduskaotust üle viie aasta, on möödunud kümme aastat;

b) kui kuriteo toimepanemise ajast, mille eest kohus võib määrata vabaduskaotust mitte üle viie aasta, on möödunud viis aastat;

v) kui kuriteo toimepanemise ajast, mille eest kohus võib määrata vabaduskaotust kuni ühe aastani või mille eest seaduses on ette nähtud vabaduskaotusest kergem sotsiaalse kaitse vahend, on möödunud kolm aastat.

Aegumist kohaldatakse sel juhul, kui antud asjas vastava tähtaja jooksul ei ole olnud mingisugust menetlust. Aegumine katkeb, kui kuriteo toime pannud isik paneb vastava aegumistähtaja jooksul toime teise samaliigilise või vähemalt sama raske kuriteo, või varjab end uurimise või kohtu eest; neil juhtudel algab aegumistähtaja arvutamine teise kuriteo toimepanemise päevast, või päevast, mil peatatud menetlus uuendati.

M ä r k u s 1. Kontrrevolutsiooniliste kuritegude pärast kriminaalvastutusele võtmise juhtudel oleneb aegumise kohaldamine igal üksikul juhul kohtu äranägemisest; kui aga kohus ei pea võimalikuks aegumise kohaldamist, tuleb antud kuriteo eest mahalaskmise määramisel see kohuslikult asendada töötava rahva vaenlaseks kuulutamisega, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSV Liidu kodakondsuse kaotamisega ja NSV Liidu piiridest jäädavalt pagendamisega või vabaduskaotusega mitte alla kahe aasta.

M ä r k u s 2. Isikute suhtes, kes on kriminaalvastutusele võetud tööliklassi või revolutsioonilise liikumise vastase aktiivse tegevuse ja aktiivse võitluse pärast, mida on teostatud vas-

tutavail või salajastel ametikohtadel olles tsaristliku korra ajal või kontrrevolutsiooniliste valitsuste juures Kodusõja perioodil, oleneb aegumise kohaldamine ja mahalaskmise asendamise küsimus kohtu äranägemisest.

Märkus 3. Käesolevas paragrahvis ette nähtud aegumistähtaegu ei kohaldata neile tegudele, mis vastavalt käesolevale koodeksile kuuluvad jälitamisele administratiivkorras, ja nende tegude eest trahvide määramine võib toimuda ainult ühe kuu jooksul, arvates teo toimepanemise päevast.

§ 15. Süüdimõistvat otsust ei täideta üldse, kui seda ei ole täide viidud kümne aasta jooksul, arvates otsuse tegemise päevast.

§ 16. Kui mõnda ühiskonnaohtlikku tegu ei ole käesolevas koodeksis otseselt ette nähtud, siis määratakse selle teo eest vastutuse alused ja piirid vastavalt koodeksi neile paragrahvidele, mis näevad ette liigilt kõige sarnasemaid kuritegusid.

§ 17. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid kohaldatakse ühte viisi nii kuriteo toimepanijatele — täideviijatele kui ka nende osalistele — kihutajatele ja kaasaaitajatele.

Kihutajaiks loetakse isikud, kes kallutasid kuritegu toime panema.

Kaasaaitajaiks loetakse isikud, kes kaasa aitasid kuriteo teostamisele nõuannetega, juhustega, kuriteo toimepanemise vahendite muretsemisega ja

takistuste kõrvaldamisega või kurjategija või kuriteo jälgede varjamisele.

* § 18. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid määratakse igale osalisele olenevalt nii kuriteost osavõtu määrast kui ka kuriteo ja sellest osa võtnud isiku ohtlikkusest.

Toimepandud või ettevalmistusel olevast kuriteost mitteteatamine toob kaasa kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise ainult käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel.

* § 19. Kuriteo katset, samuti kuritegu ettevalmistavaid tegusid, mis avalduvad riistade ja vahendite otsimises ja kohandamises ning kuriteo toimepanemise tingimuste loomises, jälitatakse nagu toimepandud kuritegu, kusjuures kohus kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendi valikul peab arvestama katse või ettevalmistuse toime pannud isiku ohtlikkust, millisel määral on kuritegu ette valmistatud, ja kuriteo tagajärgede saabumise lähedust, samuti põhjuseid, millede mõjul kuritegu jäi lõpule viimata.

Kui kuritegu jäi toime panemata seda toime panna kavatsenud isiku vabatahtliku loobumise tõttu, siis määrab kohus vastava sotsiaalse kaitse vahendi nende tegude eest, mis olid kuriteo katse teostaja või kuriteo ettevalmistaja poolt tegelikult toime pandud.

Neljas jagu

Kuriteo toime pannud isikuile Kriminaalkoodeksi järgi kohaldatavaist sotsiaalse kaitse vahendeist¹.

* § 20. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendid on:

a) töörahva vaenlaseks kuulutamine, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSV Liidu kodakondsuse kaotamisega ning kohuslikult NSV Liidu piiridest pagendamisega;

b) vabaduskaotus NSV Liidu kaugemais maa-kohtades asuvais paranduslikes töölaagrites;

v) vabaduskaotus üldkinnipidamiskohtades;

g) paranduslikud tööd ilma vabaduskaotuseta²;

d) poliitiliste ja mõnede tsiviilõiguste kaotus;

e) NSV Liidu piiridest teatavaks ajaks väljasaatmine;

¹ NSVL KTK ja RKN-i määrustes, alates 8. mai 1934. a. määrusega Riiklikkude kuritegude seaduse täiendamise kohta kodumaa reetmist käsitlevate paragrahvidega (LSKK 1934, nr. 33, art. 255), tarvitatakse termini „kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahend“ asemel terminit „karistus“.

² Kooskõlas sellega, et VKTK ja VNFSV RKN-i poolt 1. augustil 1933. a. kinnitatud VNFSV Paranduslike tööde koodeks (VSKK 1933, nr. 48, art. 208) asendas termini „sunduslikud tööd“ terminiga „paranduslikud tööd“ ja et suuremas osas järgnevaist seadusandlikest aktidest, eriti Kriminaalkoodeksi muudatustes, teostati samasugune asendus (VSKK 1931, nr. 9, art. 51; nr. 27, art. 157; nr. 42, art. 259 jt.), on see läbi viidud kogu koodeksi tekstis.

ž) VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmine, ühes sundasumisega teistes kohtades või ilma selleta või keeluga elada teatavais kohtades või ilma selleta;

z) ametist vallandamine ühes keeluga täita seda või teist ametikohta või ilma selle keeluta;

i) keeld tegutseda mõnel tegevus- või tööndusalal;

k) ühiskondlik laitus;

l) vara konfiskeerimine — täielik või osaline;

m) rahatrahv;

n) kohustus heaks teha tekitatud kahju;

o) hoiatus.

M ä r k u s. NSV Liidu Ulemkohtul, VNFSV Ulemkohtul, krai- ja oblastikohtuil, raudtee- ja veetranspordikohtuil¹ ja sõjatribunalidel on õigus isikuile, kes on süüdi mõistetud kõige ohtlikumates kuritegudes, määrata vabaduskaotus türmi paigutamisega.

§ 21. Kõige raskemate kuritegude vastu võitlemiseks, mis ohustavad nõukogude võimu ja nõukogude korra aluseid, kohaldatakse edaspidi kuni selle äramuutmiseni NSV Liidu Kesktäitevkomitee poolt², töörahva riigi erakorralise kaitsevahendina

¹ NSV Liidu, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seaduse järgi nimetatakse raudtee- ja veetranspordikohtuid raudtee- ja veetranspordi liinikohtuiks.

² Kooskõlas NSV Liidu Konstitutsiooni § 32 annab NSV Liidu seadusi NSVL Ulemnõukogu.

käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel mahalaskmist¹.

§ 22. Mahalaskmist ei või mõista isikuile, kes olid kuriteo toimepanemise ajal alla 18 aasta vanad, ega rasedatele naisisikutele.

§ 23. Tööraha vaenlaseks kuulutamine ühes selle tagajärgedega, vabaduskaotus ja paranduslikud tööd vabaduskaotuseta on kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse peavahendid, mida kohaldatakse kuriteo toimepannud isikuile.

Paragrahvis 20 ette nähtud teisi sotsiaalse kaitse vahendeid, välja arvatud hoiatus ja vara konfiskeerimine, võidakse määrata nii iseseisvate vahenditena kui ka ühendada peavahenditega lisavahenditena. Vara konfiskeerimist võib kohus määrata sotsiaalse kaitse lisavahendina ainult käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel.

§ 24. Meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendid on:

a) sundravi;

b) raviasutisse paigutamine, ühenduses eraldamisega.

§ 25. Meditsiinilis-pedagoogilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendid on:

¹ Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlust 26. maist 1947. a. „Surmanuhtluse kaotamisest“ (lk. 130) ja NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlust 12. jaanuarist 1950. a. „Surmanuhtluse rakendamise kohta koduma reetjaile, salakuulajaile ja õhkulaskjatele-diversantidele“ (lk. 131).

a) alaealise andmine vanemate, lapsendajate, eestkostjate, hooldajate või sugulaste hooldamisele, kui neil on võimalik alaealist ülal pidada, või muude isikute ja asutiste hooldamisele;

b) paigutamine spetsiaalsesse ravimis-kasvatuasutisse.

§ 26. Meditsiinilis-pedagoogilise ja meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid võib kohus kohaldada juhul, kui ta tunnistab kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise antud juhule mittevastavaks, samuti lisaks viimastele, kui seejuures nii meditsiinilis-pedagoogilise ja meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid ei olnud vastavate organite poolt enne kohtulikku asjaarutamist kohaldatud.

*§ 27. Tööraha vaenlaseks kuulutamist ja NSV Liidu piiridest pagendamist ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSV Liidu kodakondsuse kaotamisega võidakse määrata ainult tähtajata.

*§ 28. Vabaduskaotust määratakse ühest aastast kuni kümne aastani¹, kuid spionaazi, kahjurluse ja diversiooniaktide eest (käesoleva koodeksi § 58^{1a}, 58⁶, 58⁷, 58⁹) — pikemaks ajaks, kuid mitte üle 25 aasta.

Vabaduskaotus tähtajaga kuni kolme aastani kantakse ära üldkinnipidamiskohtades. Vabaduskaotus tähtajaga alates kolmest aastast ja pike-

¹ Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusi 4. juunist 1947. a. (lk. 132), 9. juunist 1947. a. (lk. 138) ja 4. jaanuarist 1949. a. (lk. 156).

maks ajaks kantakse ära paranduslikes töölaagrites.

Erandjuhtudel võib kohus, kui ta tunnistab, et kolmeks aastaks või pikemaks ajaks vabaduskaotusele mõistetud isik on ilmselt kõlbmatu füüsilisele tööle või et tema ohtlikkus ühiskonnale ei ole selline, mis tingiks tema paigutamist paranduslikku töölaagrisse, asendada laagri üldkinnipidamiskohaga, märkides seda otsuses eraldi.

Märkus 1. Tühistatud.

Märkus 2. Niisuguse otsuse täitmist, millega sõjaväelane on sõja ajal mõistetud vabaduskaotusele ilma õiguste kaotusega, võib otsuse teinud kohus määrusega edasi lükata kuni sõjategevuse lõpuni tingimusel, et süüdimõistetu saadetakse tegevväkke.

Käesoleva märkuse esimeses lõikes tähendatud sõjaväelasi, kui nad tegevväes osutuvad vapraiks NSV Liidu kaitsjaks, võib otsuse teinud kohus vastava sõjaväeülemuse ettepanekul määrusega vabastada varem määratud sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamisest või asendada selle kergema sotsiaalse kaitse vahendiga.

§ 29. Eelvangistuse aeg, samuti vahi all oldud aeg otsuse kuulutamise hetkest kuni otsuse jõustumiseni, arvatakse kohuslikult kohtu poolt määratud vabaduskaotuse tähtaja hulka.

Muude, välja arvatud vabaduskaotus, kohtulikparandusliku sotsiaalse kaitse vahendite määrat-

mise korral võib kohus, arvestades eelvangistust, tema poolt valitud sotsiaalse kaitse vahendit vastavalt kergendada või otsustada, et süüdimõistetule otsusega määratud sotsiaalse kaitse vahendit ei tule üldse kohaldada.

Paranduslikele töödele mõistetud isikutel arvestatakse kolm päeva paranduslikke töid võrdseks ühepäevase vabaduskaotusega.

*** § 30.** Vabaduskaotuseta paranduslikke töid määratakse tähtajaga ühest päevast kuni ühe aastani.

Paranduslikel töödel olemise aega, sealhulgas ka paranduslikud tööd süüdimõistetute töökoha järgi, ei arvata üldise tööstaaži ega ka kvalifikatsiooni määramise aluseks oleva tööstaaži hulka, samuti mitte ka selle tööstaaži hulka, mis NSV Liidu ja VNFSV seaduste järgi annab õiguse pensionile ja muudele soodustustele ning eelistele (lisandid palgamääradele väljateenitud aastate eest, lisapuhkused jm.).

Lisandeid palgamääradele väljateenitud aastate eest paranduslikel töödel olemise aja eest ei maksta.

M ä r k u s. Vabaduskaotuseta paranduslikke töid ei kohaldata Töolis-Talupoegade Punaarmee kaadri keskmise, vanema, kõrgema ja üleajateeniva noorema juhtiva koosseisu sõjaväelastele, samuti Töolis-Talupoegade Punaarmee kaadri rea- ja aegateeniva noorema juhtiva koosseisu sõjaväelastele. Paranduslike tööde

asemel kohaldatakse tähendatud sõjaväelastele aresti, tähtajaga kuni 2 kuuni, mis täidetakse sõjaväelastele distsiplinaararesti kandmise kohta ette nähtud korras.

§ 31. Poliitiliste ja mõnede tsiviilõiguste kaotus seisab järgmiste õiguste kaotuses:

- a) aktiivne ja passiivne valimisõigus;
- b) õigus täita valitavaid ametikohti ühiskondlikes organisatsioonides;
- v) õigus täita see- või teistsuguseid riiklikke ametikohti;
- g) õigus kanda aunimetusi;
- d) vanemlikud õigused;
- e) õigus pensionile, mida antakse sotsiaalkindlustuse ja riikliku hoolekande korras, ja toetusele tööpuuduse korral, mida antakse sotsiaalkindlustuse korras¹.

Ülalloetletud õigused võidakse süüdimõistetult ära võtta kas kõik koos või üksikult, liikide järgi. Vanemlike õiguste kaotust võib kohus määrata ainult juhtudel, kui on kindlaks tehtud nende õiguste kuritarvitus süüdimõistetu poolt.

Pensionioõiguse kaotust võib kohus määrata ainult järgmistel juhtudel: a) riiklikes kuritegudes süüdimõistmise korral (eriosa 1. peatükk); b) kasusaamise sihil toimepandud kuritegude eest nii vabaduskaotusele mõistmise korral kui ka välja-

¹ Seoses tööpuuduse likvideerimisega on p. „e“ vastavas osas jõu kaotanud.

saatmisele mõistmise korral ühes sundasumisega teistes kohtades (kui väljasaatmine oli määratud sotsiaalse kaitse peavahendina); v) kogu vara konfiskeerimise kohaldamisel sotsiaalse kaitse lisavahendina; g) rahu ajal käesoleva koodeksi § 193³, 193⁴, 193⁷, 193⁹, 193¹², 193¹³, 193¹⁷ ja 193²⁰ kuni 193²⁸ ette nähtud sõjaväelistes kuritegudes süüdimõistmise korral, sõja ajal aga — Kriminaalkoodeksi IX peatükis (sõjaväelised kuriteod) ette nähtud ükskõik millise kuriteo toimepaneku korral.

§ 32. Õiguste kaotust ei või määrata tähtajaga üle viie aasta.

Selle sotsiaalse kaitse vahendi määramisel lisavahendina vabaduskaotusele kestab õiguste kaotus kogu vabaduskaotuse kandmise ajal ja pärast seda otsuses määratud tähtaja jooksul.

§ 33. Paragrahvi 31 p. a—v ette nähtud õiguste kaotusega kaasneb NSV Liidu ja VNFSV kõigi ordenite kaotus. Neil juhtudel on kohus kohustatud pärast otsuse jõustumist teema sellekohase esitise vastavalt kas NSVL KTK või VKTK Presiidiumile¹.

Kõigi teiste teenetemärkide ja aunimetuste kaotus määratakse kohtuotsusega.

§ 34. Õiguste kaotust võidakse määrata nii sotsiaalse kaitse lisavahendina kui ka iseseisva vahendina.

¹ Ordenitega autasustamise küsimused kuuluvad NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi võimkonda.

Kohus on kohustatud õiguste kaotuse küsimuse kaalumisele võtma, kui ta mõistab süüdlasele vabaduskaotuse, tähtajaga üle ühe aasta.

Õiguste kaotust ei või ühendada tingimisi süüdimõistmisega ega ühiskondliku laitusega.

§ 35. VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmist ühes sundasumisega või keeluga elada teistes kohtades või ilma nende kitsendusteta, ühendatult paranduslikkude töödega või ilma paranduslikkude töödeta, võib kohus kohaldada neile süüdimõistetuile, kellede jätmise teatavasse kohta kohus tunnistab ühiskonnaohtlikuks.

VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmist sundasumisega teistes kohtades määratakse kolmest aastast kuni kümne aastani; lisavahendina võidakse seda vahendit määrata ainult kuni viie aastani. VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmist sundasumisega teistes kohtades, ühendatult paranduslikkude töödega, võidakse kohaldada ainult sotsiaalse kaitse peavahendina. VNFSV piiridest või üksikutest kohtadest väljasaatmist ühes keeluga elada neis või teistes kohtades või ilma selle kitsenduseeta määratakse ühest kuni viie aastani.

Kui mõni neist vahenditest määratakse kohtu poolt lisavahendina vabaduskaotusele, siis arvatakse selle lisavahendi kandmise tähtaja algust päevast, mil süüdimõistetu lõpetas vabaduskaotuse kandmise.

Need teatavaist kohtadest väljasaatmisele mõistetud isikud, ühes sundasumisega teistes kohtades, kes kannavad vabaduskaotust paranduslikes töölaagrites, asuvad pärast vabaduskaotuse kandmist töölaagri rajooni niikauaks, kuni neil ei ole õigust vabalt valida enesele elukohta. Neile tuleb anda kasutamiseks maad või võimaldada tasulist tööd.

VNFSV piiridest, samuti teatavaist kohtadest väljasaatmist ükskõik mis kujul ei või kohaldada isikuile, kes on alla kuueteistkümne aasta vanad.

§ 36. Tähtajaline väljasaatmine NSV Liidu ja VNFSV piiridest on lubatud ainult üleliidulise seadusandlusega eriti määratud korras.

Teatavast kohast väljasaatmist ühes sundasumisega teistes kohtades võib kohus määrata ainult süüdimõistmise juhtudel kuritegudes, mis on ette nähtud § 58²—58¹⁴, § 59² esimese lõike p. „a“, § 59³, 59^{3a}, 59^{3b}, 59⁷, § 59⁸ esimeses lõikes, § 59⁹, 59¹⁰, 59¹², § 61 kolmandas lõikes, § 73¹, § 74 teises lõikes, § 104, 107, § 116 teises lõikes, § 117 teises lõikes, § 118, 129, 129-a, 136, § 140 teises lõikes, § 142 teises lõikes, § 153 teises lõikes, § 155, § 162 p. „b“, „v“, „g“ ja „d“, § 164 teises lõikes, § 165 kolmandas lõikes, § 166, 167, § 169 teises lõikes, § 173 ja § 175 teises ja kolmandas lõikes.

Kohad, kuhu võidakse määrata sundasumisele, määravad kindlaks: ilma paranduslike töödeta asumisele määratute suhtes — VNFSV RKN-i juures asuv Miilitsa ja Kriminaaljälituse Peavalitsus, kokkuleppel VNFSV Kohtu Rahvakomissariaadiga,

ühes paranduslikkude töödega asumisele määratute suhtes aga — VNFSV Kohtu Rahvakomissariaat¹.

§ 37. Ametist vallandamist kohaldatakse juhtudel, kui kohus leiab, et süüdimõistetut ei ole võimalik jätta ametikohale, mida ta täitis kuriteo toimepanemise või süüdimõistmise ajal, ja sellega võib kaasneda mõne ametikoha täitmise keeld mitte üle viieaastase tähtajaga.

§ 38. Teataval tegevus- või tööndusalal tegutsemise keeldu, mitte üle viieaastase tähtajaga, kohaldatakse juhtudel, kui ta leiab, et süüdimõistetut ei või kindlakstehtud kuritarvituste tõttu, mis ta on toime pannud oma kutse- või tööndusalal, lubada edasi tegutseda sel alal.

Eriti võib kohus süüdimõistetul keelata võtta enesele kohustusi riigi tööettevõtete ja hangete alal, sõlmida toiminguid riiklikkude ja ühiskondlikkude ettevõtetega ja asutistega, juhtida omal nimel või teiste isikute ülesandel kaubandus- ja komisjoni-ettevõtteid.

§ 39. Ühiskondlik laitus seisab kohtu nimel süüdimõistetule avalikult väljendatavas hukkamõistus.

*§ 40. Vara konfiskeerimine seisab süüdimõistetu kogu vara või kohtu poolt täpselt määratud vara sunduslikus ja tasuta võõrandamises riigi kasuks. Konfiskeerida võidakse süüdimõistetu isiklikku omandit kui ka temale kuuluvat osa ühisomandist.

¹ Käesoleval ajal määrab asumiselemõistetute sundasumise kohad NSVL Siseministeerium.

Konfiskeerimisele ei kuulu süüdimõistetule ja tema perekonnale hädavajalikud koduse majapidamise esemed ja tootmisriistad, mida kasutatakse ülalpidamisallikaks olevas väikeses kodutöönduses, käsitöös või põllumajapidamises.

Süüdimõistetule ja tema perekonnaliikmeile konfiskeerimisel allesjätavad toiduained ja rahasummad ei või oma väärtuse kogusummas olla iga perekonnaliikme kohta eraldi alla kolme kuu keskmist tötötasu, mida töoline võib teenida antud kohas.

Süüdimõistetule tema kutsetöös tarvilikku inventari võidakse konfiskeerida ainult sel korral, kui kohus on süüdimõistetult võtnud õiguse tegutseda vastaval kutsealal.

M ä r k u s 1. Kulakute majapidamistes ei kuulu konfiskeerimisele ainult see vara, mis on loetletud VNFSV RKN-i poolt 3. märtsil 1933 kinnitatud varade loendi §-s 3 seesuguse varana, millele ei või pöörata maksu- ega mittemakslike maksete võlgade sissenõudmist (VSKK 1933, nr. 16, art. 53)¹.

M ä r k u s 2. Üksiktalundite poolt riiklike müügikohustuste tähtajaks mittetäitmise ja rahaliste maksete mittetasumise asjus määratud vara konfiskeerimisel ei kuulu konfiskeerimisele

¹ VNFSV RKN-i 3. märtsi 1933. a. määruse § 3 on tühistatud (VMKK 1947, nr. 11, art. 33).

ainult järgmine üksiktalunditele kuuluv vara: üks elumaja, eluruumide kütmiseks tarvilik kütteaine, kantavad tali- ja suviriided, jalanõud, pesu ja muud koduse majapidamise esemed, mis on vajalikud süüdimõistetule ja isikutele, kes on tema ülalpidamisel.

§ 41. Vara konfiskeerimisel ei vastuta riik süüdimõistetute võlgade ja kohustuste eest, kui need on tekkinud pärast abinõude tarvitusele võtmist vara alalhoidmiseks jälitus- või kohtuorganite poolt ja seejuures ilma nende organite nõusolekuta.

Nõuete suhtes, mis kuuluvad rahuldamisele konfiskeeritud vara arvel, vastutab riik ainult aktiiva piirides, kusjuures nõuete rahuldamise järjekorra suhtes kohaldatakse VNFSV Tsiviilkoodeksi § 99 ja 101 ning Tsiviilprotsessi koodeksi § 266, 266¹ ja 266² ette nähtud eeskirju.

*§ 42. Rahatrahv on rahaline sissenõudmine, mida määratakse kohtu poolt käesoleva koodeksi üksikuis paragrahvides ette nähtud piirides, lisavahendina kohaldamise korral aga — kohtu omal äranägemisel.

Igal juhul määratakse rahatrahvi vastavalt süüdimõistetute varalisele seisundile.

Rahatrahvi määramise korral võib kohus mittemaksmise puhuks asendada selle vabaduskaotusega paranduslike töödega, vahekorras 100 rubla — üks kuu paranduslikke töid. Rahatrahvi asendamine vabaduskaotusega ja vabaduskaotuse asendamine rahatrahviga ei ole lubatud.

Esemeid, mis ei kuulu konfiskeerimisele, ei või ära võtta ka rahatrahvi pealepanemise korral.

§ 43. Hoiatust kohaldab kohus ainult õigeks-mõistva otsuse korral, kui ta leiab, et õigeks-mõistetud käitumine annab siiski alust kartuseks, et ta võib tulevikus kuriteo toime panna.

§ 44. Kahju heakstegemise kohustus pannakse süüdimõistetud peale juhtudel, kui kohus tunnistab otstarbekaks, et just süüdimõistetud ise kõrvaldaks tema poolt toime pandud õigusrikkumise või kannatanule tekitatud kahju tagajärjed.

See sotsiaalse kaitse vahend ei või siiski raskuselt ületada sotsiaalse kaitse vahendit, mis otsusega on määratud peavahendina.

Viies jagu

Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise kord.

§ 45. Süüdimõistetule kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendi määramisel on kohtule juhiseks:

- a) käesoleva koodeksi üldosa eeskirjad;
- b) eriosa selles paragrahvis tähendatud piirid, milles on ette nähtud antud kuriteoliik;
- v) kohtu enese sotsialistlik õigustunne, lähtudes seejuures toimepandud kuriteo ühiskonnaohtlikkusest, asjas olevaist asjaoludest ja kuriteo toimepanija isikust.

§ 46. Käesolevas koodeksis ette nähtud kuriteod jagunevad järgmiselt:

a) kuriteod, mis on sihitud NSV Liidus tööliste ja talupoegade võimuga seatud nõukogude korra aluste vastu ja mis seetõttu on tunnistatud kõige ohtlikumaiks;

b) kõik ülejäänud kuriteod.

Esimese liigi kuritegude eest on koodeksis määratud piir, millest madalamat kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendit kohus ei või määrata.

Kõigi muude kuritegude osas näeb koodeks ette ainult kõrgema, kohtul määrata lubatud piiri.

*§ 47. Põhiliseks küsimuseks, mis igal üksikul juhul kuulub lahendamisele, on arutatava kuriteo ühiskonnaohtlikkuse küsimus.

Raskendavaiks asjaoludeks ses suhtes koodeksis ette nähtud selle või teise sotsiaalse kaitse vahendi määramisel on:

a) kuriteo toimepanemine kodanliku võimu taastamise sihil;

b) võimalus kuriteo toimepanemisega tekitada kahju riigi või tööraha huvidele, kuigi kuritegu ei olnud vahenditult sihitud riigi või tööraha huvide vastu;

v) kuriteo toimepanemine grupiga või jõuguga;

v¹) kuriteo toimepanemine isiku poolt, kes juba varem on mõnesuguse kuriteo toime pannud, välja arvatud juhud, kui seesugune isik loetakse kohtulikult karistamatuks (§ 55) või kui esimese kuriteo

toimepanemise või selle kohta otsuse tegemise päevast on möödunud aegumistähtajad (§ 14 ja 15). Seejuures on kohtul siiski õigus, olenevalt esimese kuriteo iseloomust, mitte omistada sellele asjaolule raskendavat tähendust;

g) kuriteo toimepanemine kasusaamise sihil või muudel madalatel ajedel;

d) kuriteo toimepanemine erilise julmusega, vägivallaga või kavalusega, või isikute suhtes, kes alluvad kurjategijale või on tema hooldamisel või kes on eriti abitus seisundis oma ea või muude tingimuste tõttu.

§ 48. Selle või teise sotsiaalse kaitse vahendi määramisel loetakse kergendavaiks asjaoludeks, kui kuritegu on toime pandud:

a) kuigi hädakaitse piiride ületamisega, kuid kaitseks ründe puhul, mis oli sihitud nõukogude võimu, revolutsioonilise õiguskorra või kaitsja või teise inimese isiku ja õiguste vastu;

b) esimest korda;

v) motiividel, millede puudub kasusaamine või muud madalad ajed;

g) ähvarduse, sundimise või teenistusliku või majandusliku sõltuvuse mõjul;

d) tugeva hingelise erutuse mõjul;

e) nälja- või puuduseseisundis või raskete isiklikkude või perekondlikkude tingimuste kokkusattumise mõjul;

ž) harimatuse, ebateadlikkuse või asjaolude juhusliku kokkusattumise tõttu;

z) alaealise isiku või raseda naisisiku poolt.

*§ 49. Kui süüdistatava poolt toime pandud tegu sisaldab mitme kuriteo tunnuseid, samuti juhul, kui süüdistatav on toime pannud mitu kuritegu, milles otsust ei ole veel tehtud, siis kohus, määrates iga kuriteo eest eraldi vastava sotsiaalse kaitse vahendi, määrab viimase lõplikult paragrahvi järgi, milles on ette nähtud kõige raskem toimepandud kuritegudest ja kõige raskem sotsiaalse kaitse vahend.

§ 50. T ü h i s t a t u d .

§ 51. Kui kohus erandlike asjaolude tõttu veendub vajaduses määrata sotsiaalse kaitse vahend alla alammäära, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi sellele kuriteole vastavas paragrahvis, või üle minna teisele, vähem raskele sotsiaalse kaitse vahendile, mida ei ole ette nähtud selles paragrahvis, siis võib ta seda kõrvalekaldumist lubada, kuid siiski mitte muidu, kui täpselt väljendades otsuses neid motiive, mis selle kõrvalekaldumise põhjustasid.

Sedasama reeglit kohaldatakse ka neil juhtudel, kui kohus tunnistab, et süüdistatav asja läbi vaatamise ajal ei ole ühiskonnaohtlik, ja ei kohalda temale üldse sotsiaalse kaitse vahendit.

§ 52. Õigus täielikult või osaliselt vabastada süüdimõistetu temale määratud sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamisest, peale käesolevas koodeksis

ette nähtud juhtude, kuulub VNFSV kõigi kohtuorganite otsuste suhtes ainuüksi VKTK Presiidiumile¹.

Kuues jagu

Tingimisi süüdimõistmine.

§ 53. Kui kohus tunnistab, et süüdimõistetu ohtlikkuse määr ei nõua tema sunduslikku eraldamist või tema poolt paranduslike tööde sunduslikku täitmist, siis võib kohus teda tingimisi süüdi mõista.

Neil juhtudel määrab kohus, et otsust ei täideta, kui süüdimõistetu kohtu poolt määratud tähtaja jooksul ei pane toime uut, vähemalt niisama raskest² kuritegu. See tähtaeg ei või olla alla ühe ega üle kümne aasta.

Märkus. Vabaduskaotusega või paranduslike töödega sotsiaalse kaitse lisavahendina ühendatud rahaline või varaline sissenõudmine täidetakse üldistel alustel, olenemata sellest, et sotsiaalse kaitse peavahend on määratud tingimisi.

¹ Armuandmise õigus kuulub käesoleval ajal NSVL Ülemnõukogu Presiidiumile (NSVL Konstitutsiooni § 49 p. „k“) ja (ENSV kohtuorganite poolt süüdimõistetute suhtes) ENSV Ülemnõukogu Presiidiumile (ENSV Konstitutsiooni § 31 p. „h“).

² Vt. § 55 juurde kuuluvat lisamaterjali (§ 1 viimane lõige, lk. 173).

§ 54. Kui tingimisi süüdimõistetud katseaja kestel paneb toime uue kuriteo, võib kohus uue kuriteo eest määratud sotsiaalse kaitse vahendile lisandada tingimisi määratud sotsiaalse kaitse vahendiks täielikult või osaliselt, või kohaldada süüdimõistetule ainult teise otsusega määratud sotsiaalse kaitse vahendit. Esimesel juhul ei või vabaduskaotuse tähtaeg kogusummas ületada kümmet aastat, paranduslikkude tööde tähtaeg aga ühte aastat.

*§ 55. Kohtulikult karistamatuiks tunnustatakse:

- a) kohtu poolt õigeks mõistetud isikud;
- b) tingimisi süüdimõistetud isikud, kes kohtu poolt määratud katseaja kestel ei ole toime pannud uut, vähemalt niisama rasket¹ kuritegu;
- v) isikud, kellele on mõistetud vabaduskaotus, tähtajaga mitte üle kuue kuu, või ükskõik milline kergem sotsiaalse kaitse vahend ja kes kolme aasta jooksul, arvates neile kohaldatud vastava sotsiaalse kaitse vahendi ärakandmise päevast, ei ole toime pannud uut, vähemalt niisama rasket¹ kuritegu, samuti tähtajaga üle kuue kuu, kuid mitte üle kolme aasta vabaduskaotusele mõistetud isikud, kes ei ole toime pannud uut, vähemalt sama rasket¹ kuritegu kuue aasta jooksul.

§ 56. Tühistatud.

§ 57. Tühistatud.

¹ Vt. § 55 juurde kuuluvat lisamaterjali (§ 1 viimane lõige, lk. 173).

ERIOSA

Esimene peatükk

Riiklikud kuriteod.

1. Kontrrevolutsioonilised kuriteod.

§ 58¹. Kontrrevolutsiooniliseks loetakse iga tegu, mis on sihitud töölis-talupoegade nõukogude võimu ning nende poolt NSVL Konstitutsiooni ja liiduvabariikide konstitutsioonide alusel valitud NSV Liidu ja liiduvabariikide ning autonoomsete vabariikide töölis-talupoegade valitsuste kukutamisele, õõnestamisele või nõrgendamisele või NSV Liidu välise julgeoleku ja proletaarse revolutsiooni põhiliste majanduslikkude, poliitiliste ja rahvuslikkude saavutuste õõnestamisele või nõrgendamisele.

Kogu töörahva huvide rahvusvahelise solidariiteedi alusel loetakse niisugused teod kontrrevolutsioonilisteks ka siis, kui need on sihitud mingi teise töörahvariigi vastu, kuigi see ei kuulu NSV Liidu koosseisu.

§ 58¹ a. Kodumaa reetmise, s. t. tegude eest, mis on toime pandud NSV Liidu kodanikkude poolt NSV Liidu sõjalise võimsuse, NSV Liidu sõltumatus või tema territooriumi puutumatus kahjustamiseks, nagu spionaaž, sõjalise või riikliku saladuse väljaandmine, üleminek vaenlase poole, põgenemine või lendamine välismaale, karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga —

mahalaskmisega ühes kogu vara konfiskeerimisega, kergendavail asjaoludel aga — vabaduskaotusega kümneks aastaks¹, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 58¹ b. Samade kuritegude eest, kui need on toime pandud sõjaväelaste poolt, karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 58¹ v. Sõjaväelase põgenemise või lendamise korral välismaale tema täisealisi perekonnaliikmeid, kui nad millegagi kaasa aitasid valmistusel olevale või toimepandud reetmisele või kui nad kas või ainult teadsid sellest, kuid ei teatanud sellest võimudele, karistatakse —

vabaduskaotusega viiest kuni kümne aastani, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

Reetja teised täisealsed perekonnaliikmed, kes kuriteo toimepanemise ajal elasid temaga koos või olid tema ülalpidamisel, kaotavad valimisõiguse

¹ Vt. § 28.

ja nad saadetakse asumisele Siberi kaugemaise rajoonidesse viieks aastaks.

§ 58¹ g. Sõjaväelase poolt mitteteatamine valmistusel olevast või toimepandud reetmisest toob kaasa —

vabaduskaotuse kümneks aastaks.

Mitteteatamist teiste kodanike (mittesõjaväelaste) poolt jälitatakse vastavalt § 58¹².

§ 58². Relvastatud ülestõus või relvastatud jõukude tungimine kontrrevolutsioonilistel eesmärkidel Nõukogude territooriumile, võimu haaramine keskuses või kohtadel neilsamadel eesmärkidel, eriti NSV Liidu ja üksiku liiduvabariigi territooriumist mõne osa vägivaldse eraldamise või NSV Liidu ja välisriikide vahel sõlmitud lepingute tühistumise eesmärgil, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — mahalaskmise või töörahva vaenlaseks kuulutamise, ühes vara konfiskeerimisega ning liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSV Liidu kodakondsuse kaotamisega ning NSV Liidu piiridest jäädavalt pagendamisega, kusjuures neid vahendeid võidakse kergendavalt asjaoludel kergendada ja määrata vabaduskaotust mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 58³. Kontrrevolutsioonilistel eesmärkidel ühenduse pidamine välisriigiga või tema üksikute esindajatega, samuti kaasaaitamine ükskõik mil viisil välisriigile, kes on NSV Liiduga sõjaseisukorras

või peab temaga võitlust interventsiooni või blokaadi teel, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58⁴. Rahvusvahelise kodanluse sellele osale, kes kapitalistliku süsteemi asemele tulnud kommunistliku süsteemi võrdõiguslikkust mitte tunnustades püüab seda kukutada, samuti selle kodanluse mõju all olevaile või tema poolt vahenditult organiseeritud ühiskondlikele rühmitustele ja organisatsioonidele ükskõik mis viisil abi osutamine vaenuliste tegude teostamises NSV Liidu vastu toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti raskendavil asjaoludel aga kõrgendamise kuni sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni või töörahva vaenlaseks kuulutamiseni, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSV Liidu kodakondsuse kaotamisega ning NSV Liidu piiridest jäädavalt pagendamisega ja vara konfiskeerimisega.

§ 58⁵. Välisriigi või mõnesuguste sealsete ühiskondlike rühmituste kallutamine — nende esindajatega ühenduse pidamise, valedokumentide kasutamise või muude vahenditega — sõjakuulutamisele, relvastatult NSV Liidu asjadesse segamisele või muudele vaenulikele tegudele, eriti — kaadile, NSV Liidu või liiduvabariigi riiklik

haaramisele, diplomaatiliste vahetõrgete katkestamisele, NSV Liiduga sõlmitud lepingute lõpetamisele jms. toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58⁶. Spionaaž, s. t. oma sisu tõttu eriliselt hoitavat riiklikku saladust moodustavate andmete edasiandmine, riisumine või kogumine edasiandmise sihil välisriikidele, kontrrevolutsioonilistele organisatsioonidele või eraisikutele, toob kaasa — vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, kuid neil juhtudel, kui spionaaž põhjustas või võis põhjustada eriti raskeid tagajärgi NSV Liidu huvidele, — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — mahalaskmise või töörahva vaenlaseks kuulutamise, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSV Liidu kodakondsuse kaotamisega ning NSV Liidu piiridest jäädavalt pagendamisega, ühes vara konfiskeerimisega.

Oma sisu tõttu eriliselt hoitavat riiklikku saladust mittemoodustavate, kuid seaduse otsese keelu või ametkondade, asutiste või ettevõtete juhatajate korralduse tõttu avaldamisele mittekuuluvate majanduslikkude andmete tasu eest või tasuta edasiandmine, riisumine või kogumine edasiandmise sihil ülaltähendatud organisatsioonidele või isikutele, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

Märkus 1. Eriliselt hoitavaiks riiklikeks saladusteks loetakse andmeid, mis on loetletud NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt kokkuleppel liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogudega kinnitatud ja üldiseks teadmiseks avaldatud erilises nimestikus¹.

Märkus 2. Käesoleva koodeksi § 193¹ tähendatud isikute spionaaži suhtes jääb jõusse sama koodeksi § 193²⁴.

* § 58⁷. Riikliku tööstuse, transpordi, kaubanduse, rahalise käibe või krediidisüsteemi, samuti kooperatsiooni õõnestamine, mis on toime pandud kontrrevolutsioonilistel sihtidel riiklikkude asutiste ja ettevõtete vastavalt ärakasutamise või nende normaalsele tegevusele vastutöötamisega, samuti riiklikkude asutiste ja ettevõtete ärakasutamine või nende tegevusele vastutöötamine, mis on toime pandud endiste omanikkude või huvitatud kapitalistlikkude organisatsioonide huvides, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

* § 58⁸. Terroristlikkude aktide toimepanemine, mis on sihitud nõukogude võimu esindajate või revolutsiooniliste tööliste ja talupoegade organisatsioonide tegelaste vastu, ja osavõtmine niisuguste aktide toimepanemisest, olgugi isikute poolt,

¹ Vt. NSVL Ministrite Nõukogu määrust 8. juunist 1947. a. (lk. 141).

kes ei kuulu kontrrevolutsioonilisse organisatsiooni, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

* § 58⁹. Kontrrevolutsioonilisel eesmärgil raud- või muude teede ja liiklusvahendite, rahva sidevahendite, veejuhtmete, ühiskondlike ladude ja muude ehitiste või riikliku või ühiskondliku vara purustamine või rikkumine plahvatusega, süütamisega või muul viisil toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58¹⁰. Propaganda või agitatsioon, mis sisaldab üleskutset nõukogude võimu kukutamisele, õõnestamisele või nõrgendamisele või mõne kontrrevolutsioonilise kuriteo (käesoleva koodeksi § 58² — 58⁹) toimepanemisele, samuti sellesisulise kirjan-duse levitamine, valmistamine või hoidmine, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu.

Samad teod, kui need on toime pandud massi-liste rahutuste puhul, või ära kasutades masside usulisi või rahvuslikke eelarvamusi, või sõjaolu-korras või kohtades, mis on kuulutatud sõjaseisu-korda, toovad kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58¹¹. Igasugune organiseerimistegevus, mis on sihitud käesolevas peatükis ette nähtud kuritegude

ettevalmistamisele või toimepanemisele, samuti osavõtmine organisatsioonist, mis on moodustatud käesolevas peatükis ette nähtud mõne kuriteo ettevalmistamiseks või toimepanemiseks, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud käesoleva peatüki vastavais paragrahvides.

§ 58¹². Kindlasti teadaolevast valmistusel olevast või toimepandud kontrrevolutsioonilisest kuriteost mitteteatamine toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu.

§ 58¹³. Aktiivsed teod või aktiivne võitlus töölisklassi ja revolutsioonilise liikumise vastu, mida on ilmutatud tsaristliku korra ajal või kontrrevolutsiooniliste valitsuste juures Kodusõja perioodil vastutavatel või salajastel (agentuur) ametikohtadel olles, toovad kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

*§ 58¹⁴. Kontrrevolutsiooniline sabotaaž, s. t. kellegi poolt teatavate kohuste teadlik mittetäitmine või tahtlik hooletu täitmine valitsusvõimu ja riigiaparaadi tegevuse nõrgendamise erisihil, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti raskendavil asjaoludel aga kõrgendamise kuni sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

2. NSV Liidule eriti ohtlikud valitsemiskorralvastased kuriteod.

§ 59¹. Valitsemiskorra-vastaseks kuriteoks loetakse iga tegu, mis kuigi vahenditult ei ole sihitud nõukogude võimu ja Töölis-Talupoegade Valitsuse kukutamisele, siiski viib valitsus- või rahvamajandus-organite korrapärase tegevuse rikkumisele ja on ühenduses võimuorganitele vastuhakkamisega ja nende tegevuse takistamisega, seadustele mittemistolitsemisega või muude võimu tugevuse ja autoriteedi nõrgenemist esilekutsuvate tegudega.

NSV Liidule eriti ohtlikeks valitsemiskorra-vastasteks kuritegudeks loetakse neid kontrrevolutsiooniliste sihtideta toimepandud valitsemiskorra-vastaseid kuritegusid, mis kõigutavad NSV Liidu ja liiduvabariikide riigivalitsemise ja majandusliku võimsuse aluseid.

§ 59². Massilised korratused, milledega kaasnevad rüüstamised, raudteede või muude liiklus- ja sidevahendite purustamised, tapmised, süütamised ja muud sellised teod, toovad kaasa —

a) massiliste korratuste organiseerijate ja juhtijate suhtes, samuti kõigi osaliste suhtes, kes panid toime ülaltähendatud kuritegusid või relvastatult hakkasid vastu võimule, —

vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti raskendavil asjaoludel aga kõrgendamise kuni sotsiaalse

kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega;

b) teiste osaliste suhtes —
vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

Massilised korratused, mis ei ole seoses ülal-
tähendatud kuritegudega, kuid on ühenduses ilmse
mittealistumisega võimude seaduslikele nõudmis-
tele või vastutöötamisega võimudele nende peale
pandud kohuste täitmisel või võimude sundimisega
ilmselt seadusvastaste nõudmiste täitmisele, toovad
kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani.

* § 59³. Banditism, s. t. relvastatud jõukude orga-
niseerimine ning osavõtt neist ja nende poolt
organiseeritud kallaletungidest nõukogude ja era-
asutistele või üksikuile kodanikele, rongide kinni-
pidamistest ja raudteede ning muude liiklus- ja
sidevahendite purustamisest, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes
kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti ras-
kendavail asjaoludel kõrgendamise kuni sot-
siaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalask-
miseni, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59³ a. Tulirelva, selle osade ning laskemoona
ja lõhkeainete avalik või salajane riisumine:¹

a) Töölis-Talupoegade Punaarmee, erilist riik-
likku tähtsust omavate ettevõtete ja ehitiste sõja-

¹ Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlust 4. juu-
nist 1947. a. (lk. 132).

väestatud kaitse ja sõjaväestatud tuletõrje, Töolis-Talupoegade Miilitsa, Veealuste Tööde Ekspeditsiooni (ЭПРОН), paranduslikkude tööasutiste, samuti sõjaväeteenistusest usuliste veendumuste tõttu vabastatud isikuist koosneva tagalaväe¹ ja tööühmete ladudest või hoiukohtadest, või

b) Töolis-Talupoegade Punaarmee osade, sõjaväestatud kaitse ja sõjaväestatud tuletõrje osade, Töolis-Talupoegade Miilitsa osade, Veealuste Tööde Ekspeditsiooni (ЭПРОН) osade, tagalaväe ja tööühmete osade ja paranduslikkude tööasutiste alalistest või ajutistest asukohtadest — juhtudel, kui tulirelv, selle osad ning laskemoona- ja lõhkeainete-tagavarad olid kaitse või erilise valve all, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta, juhul aga, kui riisujad tarvitavad vastavat kaitset või valvet teostavate isikute elule või tervisele ohtlikku vägivalda, siis vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ja eriti raskendavil asjaoludel kõrgendamise kuni sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääraneni — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

* § 59³ b. Raud- ja muude liiklusteede, neil asuvate ehitiste, hoiatusmärkide, veereva koosseisu

¹ NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgu poolt 1. septembril 1939 vastu võetud Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette sõjaväeteenistusest vabastatud isikuist koosnevat tagalaväge ega tööühmi.

ja laevade purustamine või rikkumine rongi- või laevaõnnetuse tekitamise eesmärgil toob kaasa — vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, ja eriti raskendavil asjaoludel kõrgendamise kuni sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääran — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

* § 59³ v. Töödistsipliini rikkumine (liikluseeskirjade rikkumine, veereva koosseisu ja teede halvakvaliteediline remont jms.) transporditöötajate poolt, kui see rikkumine põhjustas või võis põhjustada veereva koosseisu, tee ja tee-ehitiste rikkmist või hävitamist või õnnetusjuhtusid inimestega, mitteõigeaegset rongide ja laevade väljasaatmist, mahalaadimiskohtades tühjade transpordivahendite kogunemist, vagunite ja laevade seismist ning muid nähtusi, mis toovad kaasa valitsuse poolt ette nähtud vedudeplaani nurjumise (mittetäitmise) või liikluse korrapärasuse ja julgeoleku ohustamise, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kümne aastani.

Kui need teod kannavad ilmselt kuritahtlikku iseloomu, kohaldatakse sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59³ g. Teenistuskohuste rikkumine tsiviillennuasjanduse ja tsiviilõhusõidu alal töötajate poolt (lennujaama ülema poolt õhusõidukite väljasaatmise eeskirjade rikkumine, lennujaamast väljalendamine lennujaama ülema korralduseta, õhusõidueeskirjade rikkumine jms.), kui see rikkumine põh-

justas või võis põhjustada õhusõiduki või maa-
pealse õhusõiduseadmestiku rikkumist või hävita-
mist või õnnetusjuhtusid inimestega, toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni kümne aastani, eriti ras-
kendavail asjaoludel aga karistuse ülemmäära.

§ 59³ d. Rahvusvahelise õhusõidu-eeskirjade rik-
kumine (loata sisselend NSV Liitu ja NSV Liidust
väljalend, loas tähendatud marsruutidest, maandu-
miskohtadest, õhuväravaist, lennukõrgusest jms.
mittekinnipidamine), kui see ei sisalda kodumaa
reetmise või muude kontrrevolutsiooniliste kuri-
tegude tunnuseid, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta või raha-
trahvi kuni 10 000 rublani, ühes õhusõiduki kon-
fiskeerimisega või ilma konfiskeerimiseta.

§ 59⁴. Järjekordsest tegelikku sõjaväeteenis-
tusse kutsumisest kõrvalehoidumine toob kaasa —
paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

Järjekordsest tegelikku sõjaväeteenistusse kutsu-
misest kõrvalehoidumine raskendavail asjaoludel,
eriti enesele kehavigastuse tekitamisega, haiguse
simuleerimisega, dokumentide võltsimisega, ameti-
isiku äraostmisega jms. või usuliste veendumuste
ettekäändel¹, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni viie aastani.

§ 59⁵. Sõja ajal tagalaväkke või tööühmadesse¹
kutsumisest kõrvalehoidumine isikute poolt, kes on

¹ Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe
ette sõjaväeteenistusest vabastamist usuliste veendu-
muste tõttu ega tagalaväe organiseerimist.

arvatud tagalaväkke, ja isikute poolt, kes on vabastatud sõjaväeteenistusest usuiste veendumuste tõttu, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

§ 59⁶. Keeldumine või kõrvalehoidumine maksude tasumisest või koormatiste (eriti autotranspordi-, hobuste-, veokite- ja laevadealaste sõjaliste koormatiste) täitmisest sojaja tingimustes toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu, eriti raskendavil asjaoludel kõrgendamise kuni sotsiaalse kaitse vahendi ülemäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59⁷. Propaganda või agitatsioon, mis on sihitud rahvusliku või usulise vaenu või tüli õhutamisele, ja sellesisulise kirjanduse levitamine või valmistamine ja hoidmine toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kahe aastani.

Samad teod sõjajätkorras või massiliste rahutuste ajal toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti raskendavil asjaoludel kõrgendamise kuni sotsiaalse kaitse vahendi ülemäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59⁸. Müntide, riigikassa-piletite, NSVL Riigipanga piletite või riiknikkude väärtpaberite võltsimine või võltsitute kaibelelaskmine äritsemisena, samuti välisvaluuta võltsimine ja võltsitud välis-

valuuta käibelelaskmine äritsemisena toob kaasa —
sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — maha-
laskmise, ühes vara konfiskeerimisega, kusjuures
kergendavail asjaoludel võidakse seda vähen-
dada kuni vabaduskaotuseni mitte alla kahe
aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.
Tšekkide, raha- ja väärtpaberite hoiudokumen-
tide, samuti rahaliste akreditiivide tunnistuste
võltsimine äritsemisena toob kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes kogu
või osa vara konfiskeerimisega.

Postimaksumärkide, raudtee- ja veetranspordi-
piletite ja muude sõidu- ja kaubaveodokumentide
võltsimine või võltsitute käibelelaskmine äritse-
misena toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

***§ 59⁹.** Kvalifitseeritud salakaubavedu toob
kaasa —

lisaks kauba konfiskeerimisele ja rahatrahvile,
mis määratud tollivalitsuse poolt, vabaduskaotuse
mitte alla ühe aasta, ühes kogu või osa vara
konfiskeerimisega, eriti raskendavail asjaoludel
kõrgendamise kuni sotsiaalse kaitse vahendi
ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara kon-
fiskeerimisega.

§ 59¹⁰. Kaasaaitamine seadusvastasele riigipiirist
ülekäimisele, kui see on toime pandud äritsemisena
või ametiisiku poolt, toob kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

§ 59¹¹. Väliskaubanduse monopoli seaduse rikkumine toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kümne aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 59¹². Valuutaoperatsioonide kohta käivate eeskirjade rikkumine toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 59¹³. Käesoleva koodeksi § 59², 59³ ja 59⁸ tähendatud valmistusel olevaist või toimepandud kuritegudest mitteteatamine nende poolt, kellele need olid kindlasti teada, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani.

*Teine peatükk

Muud valitsemiskorravastased kuriteod.

§ 60. Seatud tähtpäevaks määralise sundkindlustuse maksude tasumata jätmine, hoolimata sellekohasest võimalusest, juhul, kui on tarvitusele võetud kas või ainult ükski kord möödunud või jooksva maksuaasta kestel abinõusid nende sissenõudmiseks vara üleskirjutamise või üleskirjutatud vara müügi näol, toob kaasa —

esimesel korral — rahatrahvi nende maksete suuruses;

teisel korral — paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahvi nende maksete kahekordses suuruses.

Samad teod, kui need on toime pandud isikute grupi poolt eelneval kokkuleppel, samuti kuigi ilma eelneva kokkuleppeta, aga isikute poolt, kes kuuluvad majapidamistesse, mis eriseaduste kohaselt (Põllumajandusliku maksu seaduse alusel) on loetud kulaklikeks, või isikute poolt, kes on maksustatud tulumaksuga nimestiku nr. 3 alusel, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv mitte üle nende maksete kümnekordse määra.

§ 60¹. Sõjalise erimaksu mittetasumine tähtpäevaks, kui selleks oli võimalus, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv mitte üle tasumata maksu kolmekordse määra.

Sama tegu, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on süüdi mõistetud sellesama maksu mittetasumise pärast eelneval või jooksva maksuaastal, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv mitte üle tasumata maksu viiekordse määra.

Sama tegu, olgugi esimest korda toime pandud, kuid isikute grupi poolt eelneval kokkuleppel, — vabaduskaotus kuni kahe aastani¹.

*§ 61. Koormatiste või üldriiklikkude ülesannete täitmisest või üleriikliku tähtsusega tööde teostamisest keeldumine —

¹ Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette tagalaväge, mille tõttu ka erilist sõjamaksu ei võeta.

rahatrahv¹, mis määratakse vastava võimuorgani poolt kuni pealepandud ülesande, koormatise või töö viiekordse väärtuse suuruses;

teisel korral —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani;

Samad teod, kui need on toime pandud kulaklike elementide poolt, olgugi esimest korda, või teiste isikute poolt raskendavatel asjaoludel: isikute grupi kokkulepe või võimuorganitele koormatiste, ülesannete või tööde teostamisel aktiivselt vastuhakkamine, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, koos asumisele saatmisega või ilma selleta.

§ 62. Maksustamisele või arvestamisele kuuluvate esemete vastastikusel kokkuleppel organiseeritud varjamine või nende koguse ebaõige näitamine —

organiseerijate ja juhtijate suhtes — vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta, teiste osaliste suhtes — rahatrahv mitte üle vastavate maksete viiekordse määra.

Teistkordne varjamine, olgugi ilma kokkuleppeta teiste maksukohuslastega, —

¹ Trahvid riiklike müügikohustuste jm. mittetäitmise eest määratakse kohtu poolt erimenetluse korras (LSKK 1937. a. nr. 30, art. 120).

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud organiseeritud varjamise organiseerijaile ja juhtijaile.

Esmakordselt toimepandud varjamine — rahatrahv mitte üle vastavate maksete viiekordse määra.

M ä r k u s. Käesoleva paragrahvi kolmas lõige ei tule kohaldamisele põllumajandusliku maksu alal tuluallikate varjamise korral, kui kohaldatakse administratiivtrahvi korras ja ulatuses, nagu määratud selle maksu kohta käivas seaduses¹.

§ 63. Pärandi või kinkimisaktiga ülemineva vara täielik või osaline varjamine, samuti ka vara väärtuse kunstlik vähendamine pärimis- ja kinkimis-seadustest kui ka pärandite ja kinkimisaktidega üleminevate varade maksu seadusest möödahiilimise sihil —

pärimis- või kinkimisakti alusel varjajale ülemineva vara täielik või osaline konfiskeerimine.

* § 64. Reameeste ja nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvate sõjaväekohuslaste arvestuseks seatud eeskirjade rikkumise eest, kui see on toime pandud reameeste ja nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvate sõjaväekohuslaste poolt esimest korda, —

¹ Tuleb silmas pidada NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgul 1. sept. 1939. a. vastuvõetud Põllumajandusmaksu seaduse § 33: „Tuluallikate varjamise eest võetakse maksukohuslased kriminaalvastutusele“.

rahatrahv kuni viiekümne rublani, mis määratakse administratiivkorras miilitsajaoskonna ülema või maa-asula (aleviku) nõukogu esimehe poolt.

Juhtivasse koosseisu kuuluvate sõjaväekohuslaste arvestuseks seatud eeskirjade rikkumise eest, kui see on toime pandud juhtivasse koosseisu kuuluvate sõjaväekohuslaste poolt esimest korda, —

rahatrahv kuni saja rublani, mis määratakse administratiivkorras rajooni (linna) sõjakomissari poolt.

„Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse“ seaduse §§ 63 ja 64 ettenähtud sõjaväekohuslaste arvestuse eeskirjade mittetäitmise eest karistatakse majavalitsejat, komandanti või majaomanikku —

rahatrahviga kuni saja rublani, mis määratakse administratiivkorras miilitsajaoskonna ülema poolt.

Sõjaväelise arvestuse eeskirjade teistkordne rikkumine, kui see on toime pandud:

a) reameeste või nooremaste juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute poolt, —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni kahesaja rublani;

b) juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute poolt, —

paranduslikud tööd kuni kahe kuuni või rahatrahv kuni neljasaja rublani.

[Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 31. okt. 1944. a. (ENSV T 1944, 10, 108).]

§ 65. T ü h i s t a t u d .

§ 66. Katse- ja kontrollmobilisatsioonist kõrvalehoidumine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 67. T ü h i s t a t u d.

§ 68. Eelkutsealuste¹ või Töolis-Talupoegade Punaarmee ridades mitteseisvate sõjaväelaste ja Töolis-Talupoegade Punaarmee reservi sõjaväeteenistuskohuslaste kohuslikust sõjaväeteenistusest keeldumine või kõrvalehoidumine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Eelkutsealuste või Töolis-Talupoegade Punaarmee ridades mitteseisvate sõjaväelaste ja reservi sõjaväeteenistuskohuslaste keeldumine või kõrvalehoidumine kohuslikust sõjaväeteenistusest tervisrikke tekitamise, haiguse simuleerimise, dokumentide võltsimise, ametiisikute äraostmise või muul pettuslikul teel, samuti usuliste või teiste isiklike veendumuste ettekäändel² —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 69. Sõjaväeteenistusest usuliste veendumuste tõttu vabastatud isikute ning tagalaväkke² arvatud isikute kõrvalehoidumine neile määratud üldkasulikkude tööde teostamisest —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või parandus-

¹ Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette eelkutsealuste sõjaväeteenistuse kohustust.

² Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette sõjaväeteenistusest vabastamist usuliste veendumuste tõttu ega tagalaväe organiseerimist.

likud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 70. Töolis-Talupoegade Punaarmee territoriaalsete üksuste komplekteerimiseks hobuste, veokite ja rakmete andmisest kõrvalehoidumine õppuste, samuti õppe- ja lühiajaliste kogunemiste ajal — rahatrahv kuni kahesaja rublani, ühes andmatajäänud loomade ja esemete konfiskeerimisega või ilma selleta.

Arvestamisele kuuluvate tööloomade (hobuste, härgade, kaamelite jt.), veokite, rakmete, autode, mootorrataste, jalgrataste ja muude transportvahendite, samuti nende päraldiste ja tagavaraosade sõjalise või muu arvestamise eeskirjade rikumine või nende ilma kaaluvate põhjusteta mittesitamine ümberarvestamiseks, üleskirjutamiseks või katse- või kontrollmobilisatsiooni korral — paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni kahesaja rublani.

§ 71. T ü h i s t a t u d .

§ 72. Tunnistuste ja riiklikkude või ühiskondlikkude asutiste poolt välja antavate muude dokumentide, mis annavad õigusi või vabastavad kohustustest, võltsimine võltsija enese või teiste isikute poolt kasutamise eesmärgil —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

Teadvalt võltsitud dokumentide kasutamine — vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani.

§ 73. Uksikute kodanikkude vastuhakkamine võimuesindajaile seadusega viimaste peale pandud kohuste täitmisel või viimaste sundimine ilmselt ebaseaduslikkude tegude toimepanemisele, ühenduses vägivallaga võimuesindaja isiku kallal, —

vabaduskaotus mitte alla ühe aasta.

Võimule vastuhakkamine ilma vägivallata — vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 73¹. Ametiisikute või ühiskondlikkude töötajate ähvardamine tapmisega, vara hävitamisega või vägivalla tarvitamisega, kui seda tehakse nende ametialase või ühiskondliku tegevuse lõpetamise või selle iseloomu muutmise eesmärgil ähvardaja huvides, toob kaasa, olenevalt asjaoludest ja ähvarduse iseloomust, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni, või rahatrahvi kuni kolmesaja rublani, või antud kohast väljasaatmise kuni kolme aastani, ühes sundasumisega teistes kohtades või ilma selleta.

Ühiskonnategelaste-aktivistide, tootmisalaste lööktööliste, samuti kolhoosnikute löömine või nende kallal muu vägivalla tarvitamine, seoses nende ühiskondliku või tootmisalase tegevusega — juhul, kui neid tegusid oma iseloomu, toimepanemistingimuste või tagajärgede poolest ei või pidada terroristlikuks aktiks, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 73². Alaealiste kihutamine või ahvatlemine

kuritegudest osavõtmisele, samuti alaealiste sundimine tegutsemisele spekulatsiooniga, prostitutsiooniga, kerjamisega jms. —

vabaduskaotus mitte alla viie aasta.

§ 74. Huligaansete tegude eest ettevõtteis, asutistes ja avalikkudes kohtades — karistatakse üheaastase kinnipidamisega türmis, kui need teod oma iseloomult ei too kaasa raskemat karistust.

Kui tähendatud teod seisid märatsemises või ulakuses, või olid teistkordselt toime pandud, või neid tõrksalt ei lõpetatud, hoolimata ühiskondliku korra kaitse organite hoiatusest, või kui nad oma sisult olid eriti küünilised või jultunud, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 75. Postil oleva sõjaväelise tunnimehe või muude ühiskondlikku korda ja julgeolekut kaitsvate võimude seadusliku korralduse või nõudmise mittetäitmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 75¹. Teede Rahvakomissariaadi¹ ja tema organite üldkohustuslike määrustega kehtestatud eeskirjade rikkumine, mis on antud liiklemiskorra ja -julgeoleku kaitseks, transpordivara kaitseks ning transpordi ebaseadusliku kasutamise ärahoidmiseks ja tõkestamiseks, samuti sanitaar- ja tuletõrjealaste ürituste läbiviimiseks, kui nende

¹ Nüüd NSVL Teedeministeerium.

eeskirjade rikkumine tõi kaasa raskeid tagajärgi, —
vabaduskaotus kuni kolme aastani või rahatrahv
kuni kolme tuhande rublani.

§ 75². Seadusega või vastavate organite korraldusega merel laevade kokkupõrgete ärahoidmiseks, merealuste telegraafikaablite kaitseks ja muuks merelaevandusliku liikluse reguleerimiseks seatud eeskirjade rikkumine väljaspool sadamavesi, kui see rikkumine ei ole toimepanija ametialane (teenistuslik) kuritegu, —

rahatrahv kuni kolmesaja rublani, juhul aga, kui see rikkumine tõi kaasa raskeid tagajärgi, vabaduskaotus kuni kolme aastani või rahatrahv kuni kolme tuhande rublani.

§ 75³. Nii NSV Liidu laevadel kui ka NSV Liidu vetes viibivatel välislaevadel olevate raadioseadmete kasutamise kohta seatud eeskirjade rikkumine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või rahatrahv kuni kümne tuhande rublani.

§ 75⁴. NSV Liidu Õhukoodeksiga seatud ja Tsiiviilõhulaevastiku Peavalitsuse poolt antud õhu liiklemise korra ja julgeoleku ning tsiiviilõhulaevastiku varade hoidmise eeskirjade, samuti tsiiviilõhulaevastiku sanitaar- ja tuletõrje-eeskirjade rikkumine, kui see rikkumine tõi või võis kaasa tuua raskeid tagajärgi ja kui see ei ole rikkuja suhtes ametialane kuritegu, toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni kolme aastani või rahatrahvi kuni kolme tuhande rublani.

§ 76. Võimuesindajate avalik solvamine nende teenistuskohuste täitmisel —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 77. Ametiisiku ametinimetuse või võimu omavoliline omastamine, ühenduses nõukogude võimu diskrediteerimisega või sel alusel mingi ühiskonnaohtliku teo toimepanemisega —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

§ 78. Riiklikest asutistest ametlike või eradokumentide riisumine, rikkumine, peitmine või hävitamine, sihiga takistada asjade korrapärasest lahendamist või asutiste tegevust üldse —

vabaduskaotus kuni ühe aastani.

Kui need teod pandi toime eriti salajaste või eriti tähtsate riiklike dokumentide suhtes, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

* § 79. Riiklikele asutistele või ettevõtetele, samuti ühiskondlikele (kooperatiivsetele, ametiühingulistele jms.) organisatsioonidele kuuluva vara, selle hulgas elektrijuhtmete, sidevahendite jms. tahtlik hävitamine või rikkumine, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

Samad teod, kui on kindlaks tehtud nende kor-
duv toimepanemine või kui nende tagajärjeks on
tootmise seismajäämine või katkemine või kui
riigile on tekitatud muu raske kahju, —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes vara kon-
fiskeerimisega või ilma selleta.

* § 79¹. Karja röövtapmine ja tahtlik vigastamine, samuti teiste isikute kihutamine neile tegudele, sihiga õõnestada põllumajanduse kollektiviseerimist ja takistada selle tõusu, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes vastavast maakohast väljasaatmisega või ilma selleta.

* § 79². Sovhoosidele, masina-traktorijaamadele ja kolhoosidele kuuluvate traktorite ja põllumajanduslike masinate rikkumine ja lõhkumine, kui selline rikkumine või lõhkumine on tingitud kuritegelik-hooletust suhtumisest sellesse varasse, — paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

Samad teod, kui need on korduvalt toime pandud või suurt kahju tekitanud, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

M ä r k u s. Kui lõhkumine või rikkumine on vähe tähtis, siis võidakse kohtu alla andmist asendada distsiplinaarkaristusega, kooskõlas sisekorra-eeskirjadega, ja rahaliste kinnipidamistega, seadusega ettenähtud korras.

§ 79³. Hobuste ebaseaduslik (ilma veterinaarvalve organite loata) tapmine, samuti hobuste tahtlik vigastamine ja muud kuritahtlikud teod, mis tõid kaasa hobuse hukkamise või viisid hobuse kõlbmatusse seisundisse, kui see on toime pandud kulakute või eraülesostjate poolt, samuti nende poolt teiste isikute seesugustele tegudele kihutamine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes väljasaatmisega või ilma selleta.

Samad teod kolhoosidele, sovhoosidele, hobulaenu-
punktidele ja teistele ühiskonnastatud sektori asutistele ja ettevõtetele kuuluvate hobuste suhtes, kui need on toime pandud tähendatud majapidamiste, asutiste ja ettevõtete töötajate ning kolhooside liikmete poolt, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

* § 79⁴. Hobuste, eriti tiinete määrade kuritegelik-
hooletu kohtlemine kolhoosides, sovhoosides, hobulaenu-
punktides ning ühiskonnastatud sektori asutistes ja ettevõtteis, kui see tõi kaasa hobuse hukkamise või viis hobuse kõlbmatusse seisundisse, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

Kui need teod omasid süstemaatilise iseloomu või tõi kaasa hobuste kaotuse tunduval arvul —
vabaduskaotus kuni kolme aastani.

M ä r k u s. Kui hooletu kohtlemine ei toonud kaasa käesolevas paragrahvis tähendatud tagajärgi, võidakse kohtu alla andmist asendada distsiplinaarkaristusega, vastavalt sisekorra-eeskirjadele, ühes kohustusega tasuda tekitatud kahju.

§ 80. Mere-telegraafikaabli ettevaatamatu rikku-
mine, kui see võis põhjustada telegraafiühenduse katkemist —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või raha-
trahv kuni kolmesaja rublani.

§ 81. Vahistatu ebaseaduslik vabastamine vahi

alt või kinnipidamiskohast või tema põgenemisele kaasaaitamine —

vabaduskaotus kuni ühe aastani.

Samad teod, toimepanduna vägivallaga valve vastu, kui sellega ei kaasnenud raskete, eule ohtlikkude vigastuste tekitamist, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Samad teod ühenduses eelmises lõikes tähendatud tagajärgedega, —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

§ 82. Vahistatu põgenemine vahi alt või kohast, kus ta kannab vabaduskaotust —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Põgenemine sundasumiskohast (asumiselt) või teel sinna, samuti asumiselemõistetute kõrvalehoidumine paranduslikest töödest —

asumise asendamine vabaduskaotusega samaks tähtajaks.

Väijasaadetu omavoliline tagasipöördumine elamiseks keelatud kohtadesse —

väijasaatmise asendamine vabaduskaotusega või asumisele saatmisega samaks tähtajaks, kusjuures asumisele saatmisega võidakse asendada ainult väijasaatmist, mida ei ole määratud alla kolme aasta.

Märkus. Käesoleva paragrahvi teises ja kolmandas lõikes ette nähtud vahendeid võidakse määrata kohtumäärusega otsuse täitmise korras (KrPK § 461).

§ 83. Lihtne salakaubavedu — salakauba konfiskeerimine ja rahatrahv, mis määratakse administratiivkorras Tollimäärustiku alusel¹.

Teistkordse salakaubaveo korral — peale salakauba konfiskeerimise ja rahatrahvi — väljasaatmine administratiivkorras.

§ 84. Riigipiiridest väljasõitmist või NSV Liitu sissesõitmist ilma seatud passita või vastavate võimude loata karistatakse — laagrisse paigutamisega ühest kuni kolme aastani.

M ä r k u s. Käesolevat paragrahvi ei laiendata juhtudele, kui ilma seatud passita või vastava võimu loata NSV Liitu saabumine leiab aset poliitilise tegevuse või usuliste veendumuste pärast jälitatavaile välismaalastele VNFSV Konstitutsiooni § 12 tagatud varjupaigaõiguse kasutamiseks.²

§ 84-a. T ü h i s t a t u d. [Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 30. okt. 1947. a. (ENSV T 1947, 32, 261).]

§ 84-b. T ü h i s t a t u d. [Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 30. okt. 1947. a. (ENSV T 1947, 32, 261).]

¹ Käesoleval ajal — NSVL Tollikoodeks (LSKK 1929, nr. 1, art. 2).

² Vt. Eesti NSV Konstitutsiooni § 100.

§ 85. Metsade kaitseks riisumiste ja hävitamise vastu antud määruste rikkumine, kui ebaseaduslikult saadud metsa väärtus või metsamajandusele tekitatud kahju antud maakohas seatud metsamüügitakside järgi ületab viiskümmend rubla, — paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv ebaseaduslikult saadud, rikutud või hävitatud metsa mitte üle kolmekordses väärtuses, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

Metsade kaitseks riisumiste ja hävitamise vastu antud määruste rikkumine, mis on toime pandud linnade, linnaümbruse, parkide, kuurortide, veehoidmise, kaldakaitse ja pinnasekaitse metsades, samuti metsades, mis asuvad 50-kilomeetrilises tsoonis Moskva ümber, juhul, kui ebaseaduslikult saadud metsa väärtus või metsamajandusele tekitatud kahju antud maakoha metsamüügitakside järgi ületab üks sada rubla, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv ebaseaduslikult saadud, rikutud või hävitatud metsa mitte üle kümnekordses väärtuses, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena, hoolimata ebaseaduslikult saadud metsa väärtusest ja metsamajandusele tekitatud kahju suurusel, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega, kuid käesoleva paragrahvi teises lõikes tähendatud

metsades — vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

Metsaraiumine veehoidmistsooni koosseisu kuuluvais keelatud piirkondades —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

§ 86. Üleriikliku tähtsusega meredes, jõgedes ja järvedes kala-, looma- ja muu vetest püügi töödusega tegutsemine ilma vastava loata või keelatud ajal või keelatud kohtades ja keelatud riistadega, viisil ja võtetega —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani, ühes ebaseaduslikult saadu konfiskeerimisega igal juhul ja püügiriistade ning ebaseaduslikuks tööduseks kasutatavate laevade ja kõigi nende päraldiste konfiskeerimisega või ilma selleta.

Merekotikute ja -piibrite töödusega tegutsemine avamerel ja merекotikute suhtes ka kolmemiililises kaldavee piirkonnas, samuti merекotikute ja -piibrite töödusega ilma loata tegutsemine maal ja merepiibrite suhtes ka kolmemiililises kaldavee piirkonnas —

samad sotsiaalse kaitse vahendid, selle erandiga, et laevade ja püügiriistade konfiskeerimine on neil juhtudel kohuslik.

§ 86¹. Jahipidamine keelatud kohtades, keelatud ajal või keelatud viisidel või riistadega —
vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue

kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani, ühes saagi kohusliku konfiskeerimisega ja jahiriistade konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 87. Maapõuevarade kaevandamine seatud eeskirjade rikkumisega —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 87-a. Maa natsionaliseerimist käsitlevate seaduste rikkumine, mis avaldub otsesel või varjatud kujul toimepandud ostus-müügis, eelmüügis, kinkimises või pantimises, samuti maatükkide omavolilises vahetamises ning üldse töötstarbelise maakasutamise õiguste igasugune võõrandamine, mis seadusega ei ole lubatud, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes tehingu esemeks oleva maa, samuti selle maa eest saadud rahalise või varalise tasu äravõtmisega omandajalt ja ühes maaosa saamise õiguse kaotamisega kuni kuue aastani.

Renditud maa edasiandmine teisele isikule (allrent), kehtivate seaduste rikkumisega, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani, ühes maaosa saamise õiguse kaotamisega kuni kuue aastani või ilma selleta.

Maa edasiandmine (allrent) teistkordselt või olgugi esmakordselt, kuid töötavalt maakasutajalt renditud kahe või rohkema maatüki suhtes, — vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes maaosa

saamise õiguse kaotamisega kuni kuue aastani, või ilma selleta.

§ 88. Abiellumist takistavate asjaolude varjamine, samuti valeteadete andmine perekonnaseisuktaide registreerimist toimetavatele organitele — vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv ühe tuhande rublani.

§ 89. Võimu korraldusel teatavate esemete või ruumide kaitseks pandud pitserite lahtimurdmine või rikkumine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

*§ 90. Omavoli, s. t. seatud võimust mööda minnes oma tõelise või oletatava, kuid teise isiku poolt vaidlustatud õiguse omavoliline teostamine kellegi poolt —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 91. Selleks õigust mitteomava isiku osavõtmine nõukogude ja nende kongresside valimistest —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

*§ 91¹. Tööandja poolt maa-paikkondades palgaliste töötajate takistamine neile kuuluva valimisõiguse teostamisel —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Kui see tegu on tööandja poolt toime pandud kolme või rohkema töölise suhtes, või olgugi väik-

sema arvu tööliste suhtes, kuid teistkordselt, —
paranduslikud tööd kuni ühe aastani või raha-
trahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 92. Tunnistaja kõrvalehoidumine ilmumisest juurdlus-, uurimis- või kohtuorgani kutse peale, või tunnistuse andmisest keeldumine, samuti seesuguse ilmumise takistamine isiku poolt, kellest mitteilmuja on materiaalselt või teenistuslikult olenev, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või raha-
trahv kuni ühesaja rublani.

Eksperdi, tõlgi või manuka kõrvalehoidumine ilmumisest samade organite kutse peale või nende keeldumine oma kohuse täitmisest, samuti rahvakaasistuja kohuste täitmisele ilmumise takistamine isiku poolt, kellest mitteilmuja on materiaalselt või teenistuslikult olenev, —

rahatrahv kuni viiekümne rublani.

Kõrvalehoidumine rahvakaasistuja kohuste täitmisest —

rahatrahv kuni kolme rublani.

§ 93. NSV Liidu lipu heiskamine merekaubalaeval ilma seadusliku õigusega sellele lipule — vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes laeva konfiskeerimisega või rahatrahviga mitte üle laeva täisväärtuse, või ilma nendeta.

NSV Liidu lipu all sõitva merekaubalaeva ost või müük ilma vastava võimu loata —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes laeva konfiskeerimisega või rahatrahviga kuni laeva väär-

tuse suuruses, või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 94. Genfi rahvusvahelise konventsiooniga 1906. aastal seatud sõjaväelise sanitaarteenistuse embleemi ja eristusmärgi (punane rist ja punane poolkuu), samuti nimetuse „Punane Rist“ ja „Punane Poolkuu“ kasutamine selleks mitteõigustatud isikute poolt kaubanduslikel sihtidel vabriku- või kaubamärkides või üldse isikliku kasusaamise eesmärgil —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega, või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 95. Teadvalt vale kaebuse esitamine kohtulikkätlitusliku võimu organile või mõnele teisele ametiisikule, kel on õigus algatada kriminaalkätlitust, samuti tunnistaja, eksperdi või tõlgi poolt asja juurdlusel, uurimisel või kohtulikult arutamisel teadvalt vale tunnistuse andmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kolme kuuni.

Teadvalt vale kaebus või tunnistus, mis on ühenduses: a) süüdistamisega raskes kuriteos, b) omakasuliste motiividega ja v) süüdistustõendite kunstliku loomisega, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

§ 96. Eeluurimis-, juurdlus- või revideerimisandmete avaldamine ilma prokuröri, uurija või juurdlust või revideerimist teostava ametiisiku loata —

vabaduskaotus kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 97. Tsiviilkoodeksi § 156¹ ette nähtud töötajate liikidelt korteriüüri võtmine kõrgemal määral kui see on kindlaks määratud vastavate võimuorganite poolt, samuti nende sunniviisiline korterist väljatõstmine ilma kohtuotsuseta, välja arvatud administratiivse väljatõstmise juhud korras, mis on ette nähtud eriseaduses asutistele ja ettevõttele kinnistatud majade kohta. —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 98. Korteri ja tubade müük ning ost, s. t. linna munitsipaliseeritud ja natsionaliseeritud valdustes, lisaks korteriüürile, tasu võtmine ja andmine elamispinna võimaldamise eest, välja arvatud valdused, mida käsutatakse hoonestusõiguse alusel, —

rahatrahv kuni kokkulepitud tasu viiekordse määrani.

§ 99. Seesuguste toodete, materjalide ja saaduste valmistamine, hoidmine ja ostmine turustamise eesmärgil ning samuti nende turustamine äritsemisena, millede kohta kehtib erikeeld või -kitendus, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes vara konfiskeerimisega ja kauplemisõiguse äravõtmisega.

¹ § 97 kohaldamisel tuleb arvesse võtta, et TsK § 156 on tühistatud (VSKK 1938, nr. 12, art. 163).

§ 99¹. Toorkala ülesostmine edasimüügiks või töötlemiseks turustamise eesmärgil ilma vastava loata, samuti toorkala töötlemine äritsemisena väljaspool sellekohasel loal avatud spetsiaalseid kalatöötlemis-ettevõtteid koguses, mis ületab vastava kalatööstusliku rajooni kohta seatud normi, —
vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes ebaseaduslikult ülesostetud või töödeldud kala äravõtmisega.

§ 100. Aktsiisi-eeskirjade või erilise patendimaksu eeskirjade rikkumine¹ —
paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani, mõlemal juhul ühes aktsiisiga maksustatavate, kuid vastaval määral maksustamata esemete, nende valmistamise riistade ja toorainete konfiskeerimisega, kui need rikkumised seaduse alusel ei kuulu jälitamisele administratiivkorras.

§ 101. Veinide, viinade ja üldse piiritusjookide ning piiritust sisaldavate ainete turustamise eesmärgil valmistamine ilma vastava loata või kõrgemas kanguses kui seadusega määratud, samuti seesuguste jookide ja ainete turustamine ise ja turustamise eesmärgil hoidmine, —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

*§ 102. Kodupuskari valmistamine ja hoidmine

¹ Aktsiisid ja patendimaks on kaotatud.

turustamiseks, samuti sellega kauplemine äritsemisena, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani, ühes kodupuskari ja selle valmistamise riistade konfiskeerimisega¹.

Kodupuskari valmistamine ja hoidmine ilma turustamise eesmärgita, samuti edasiandmine äritsemise sihita —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis vastavalt erimäärusele määratakse administratiivkorras.

*** § 103.** Spetsiaalselt kodupuskari valmistamiseks tarvitataivate aparaatide äritsemisena valmistamine, hoidmine, remontimine ja turustamine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹.

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemise eesmärgita, —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis vastavalt erimäärusele määratakse administratiivkorras.

§ 104. Kokaiini, oopiumi, morfiumi, eetri ja teiste uimastusainete valmistamine ja hoidmine edasiandmise eesmärgil ning edasiandmine ilma vastava loata —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe

¹ Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlust 7. aprillist 1948. a. (lk. 144).

aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena, samuti salaugaste pidamine, kus teostatakse käesolevas paragrahvis loetletud ainete turustamist või tarvitamist, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 105. Kaubandust reguleerivate eeskirjade rikumine, kui neis ei ole eriti ette nähtud jälitamist administratiivkorras, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni kahe tuhande rublani.

Kooperatiiv- või krediitasutiste valitsemisorganite koosseisu kuuluva isiku poolt tegude toimepanemine, mis on keelatud seadusega või asutise põhikirjaga, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 106. Kaubanduslikus asutises proovitemplita kullast, hõbedast ja platinast toodete hoidmine ja nende turustamine —

rahatrahv avastatud toodete proovimise ja tembeldamise eest ettenähtud proovimaksu mitte alla kümnekordses suuruses ja nende toodete konfiskeerimine.

§ 106-a. Riiklikkude müntide (hõbedast, niklist, vasest, pronksist vahetusraha) ümbersulatamine kangideks, samuti nende müntide kasutamine mitmesuguste toodete valmistamiseks —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes vastavate kangide ja müntidest valmistatud toodete konfiskeerimisega.

Nende tegude toimepanemine äritsemisena — vabaduskaotus mitte alla kolme aasta, ühes süüdimõistetud kogu vara konfiskeerimisega.

* § 107. Erasisikute poolt põllumajandussaaduste ja massiliselt tarvitataivate esemete ülesostmine ja edasimüümine kasusaamise sihil (spekulatsioon) — vabaduskaotus mitte alla viie aasta, ühes vara täieliku või osalise konfiskeerimisega.

§ 108. Seadusega või võimu korraldusega kehtestatud ehitus-, sanitaar- või tuletõrje-eeskirjade mittetäitmine või rikkumine ehitustööde teostamisel, samuti mäetööstuslikel töödel julgeoleku ja korra kaitseks seadusega antud eeskirjade mittetäitmine või rikkumine, kui see tõi kaasa raskeid tagajärgi, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või rahatrahv kuni kolme tuhande rublani.

Samad teod, kui need ei toonud kaasa tähendatud tagajärgi, —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis määratakse administratiivkorras.

§ 108¹. Tootmise julgeolekut tagava tehnilise režiimi, tootmistehnilise distsipliini või töötingimuste rikkumine, samuti plahvatusohtlikes tsehhides tööl olles suitsetamine, joobnud olekus kohaleilmumine või magamine —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Samad teod, kui need tõid kaasa plahvatuse või tulekahju, —

vabaduskaotus mitte alla kolme aasta.

Plahvatusohtlikes tsehhides tehnilise režiimi või töötingimuste rikkumine isikute poolt, kes vastutavad seatud tootmistehnilise distsipliini eest, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need tõid kaasa plahvatuse või tulekahju, —

vabaduskaotus mitte alla viie aasta.

K o l m a s p e a t ü k k

Ametialased (teenistuslikud) kuriteod.

§ 109. Võimu või teenistusliku seisundi kuritarvitus, s. t. seesugused ametiisiku teod, mida ta võis toime panna ainuüksi oma teenistusliku seisundi tõttu ja mis, mitte olles tingitud teenistusliku vajaduse kaalutlustest, tõid kaasa tagajärjena asutise või ettevõtte korrapärase töötamise ilmse rikkumise või tekitasid sellele varalist kahju või tõid kaasa ühiskondliku korra või üksikuile kodanikele seadustega tagatud õiguste ja huvide rikkumise, kui ametiisik pani neid tegusid toime süstemaatiliselt või omakasu kaalutlustel või muudes isiklikes huvides, või kuigi nad ei toonud, kuid ametiisiku teades võisid kaasa tuua raskeid tagajärgi, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu.

Märkus 1. Ametiisikute all mõistetakse isikuid, kes alaliselt on ametis riiklikus (nõukogude) asutises või ettevõttes, samuti organisatsioonis või ühenduses, kellele seadusega on pandud teatavad kohused, õigused ja volitused majandusliikude, administratiivsete, professionaalsete või teiste üldriiklikkude ülesannete teostamisel.

Märkus 2. Ametiühingute ametiisikud vastutavad nende poolt toime pandud teenistuskude kuritegude eest (raiskamine, altkäemaks jne.), kui nad on vastutusele võetud ametiühingute määruste alusel, nagu ametialaste kuritegude eest.

§ 110. Võimuliialdus või teenistuskude volituste ületamine, s. t. tegude toimepanemine, mis ilmselt ületavad seadusega nende toimepanijale antud õiguste ja volituste piire, eelmises paragrahvis ette nähtud tunnuste olemasolult —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu.

Kui võimuliialdusega või volituste ületamisega kaasnesid peale selle veel vägivald, relva kasutamine või kannatanut piinavad või tema isiku vääriskust solvavad teod —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

§ 111. Võimutegevusetus, s. t. ametiisiku poolt toimetuste mittetäitmine, mis ta oma teenistuskohuste tõttu pidi täitma, kui on olemas § 109 ette nähtud tunnuseid, samuti lohakas suhtumine teenis-

tusse, s. t. teenistusega peale pandud kohustesse hooletu ja kohusetundetu suhtumine, mis tõi kaasa viivituse, asjaajamise ja aruandmise aegluse ja teisi teenistuslikke korratusi, samade tunnuste olemasolul —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 111-a. Valekooperatiivide organiseerimisele kaasaaitamine või nende edaspidise tegevuse võimaldamine riiklikkude või kooperatiivsete ametiisikute poolt, kellede kohuseks on kooperatiivide registreerimine ja järgnevalt nende tegevuse kontrollimine, samuti seesugustele valekooperatiividele kaasabi osutamine teiste ametiisikute poolt ühel või teisel kujul (materjalide ja kaupade andmine soodustatud tingimustel, soodustuste andmine rendimaksu alal jne.) — juhtudel, kui see leidis aset või mukuritarvituse, võimutegevusetuse või oma kohustesse lohaka suhtumise tõttu, ilma omakasu või muu isikliku huvita, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu.

Samad teod, kui nendega kaasneb omakasu või muu isiklik huvi, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

§ 112. Võimukuritarvitus, võimuliialdus või võimutegevusetus ja teenistuskohustesse lohakas suhtumine, kui nende tagajärjeks oli ametiisiku poolt juhitava kesk-valitsemissaparaadi või sama suguste riiklike tootmis-, kaubandus-, krediidi- ja transpordi-ala majandusaparaatide laostumine, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

Kõigil teistel käesoleva ja eelmiste (109—111) paragrahvide tunnustele mittevastavatel võimu või teenistusliku seisundi kuritarvituse, võimuliialduse või teenistuslike volituste ületamise, võimutegevusetuse ja kohustesse lohaka suhtumise juntutel —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni, või ametist vallandamine, või juhtiva või vastutava ametikoha pidamise õiguse kaotus kuni kahe aastani või tekitatud kahju tasumise kohustuse pealepanemine või ühiskondlik laitus.

M ä r k u s 1. Käesoleva paragrahvi teise lõike kehtivus ei laiene neile teenistustele hooletustele ja üleastumistele, mis oma tähtsuse määralt ei nõua sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamist ja toovad kaasa distsiplinaarvastutuse alluvuskorras.

M ä r k u s 2. Käesoleva paragrahvi teises lõikes tähendatud kuritegudes süüdimõistmisel võib kohus nimetatud lõikes ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendeid ühendada.

§ 113. Võimu diskrediteerimine, s. t. ametiisiku poolt tegude toimepanemine, mis, kuigi need pole seoses tema teenistuskohustega, kuid töötava rahva silmis ilmselt õõnestavad nende võimuorganite väärrikust ja autoriteeti, kellede esindajaks on antud ametiisik, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või § 112 teises lõikes ette nähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

§ 114. Kohtunikkude poolt omakasu või muudel isiklikel ajedel õigusemõistmisele mittevastava otsuse või määruse tegemine —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

§ 115. Ebaseaduslik kinnipidamine või ebaseaduslik sundtoomine —

vabaduskaotus kuni ühe aastani.

Ülekuulamisel tunnistuse andmisele sundimine ebaseaduslike vahendite tarvitamisega ülekuulaja poolt, samuti tõkkeabinõuna vahistamine isiklikel või omakasu ajedel —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 116. Ametiisiku või riikliku või ühiskondliku asutise ülesandel mingit kohust täitva isiku poolt teenistusliku seisundi või kohuse täitmise tõttu tema käes oleva raha, väärtuste või muu vara omastamine või raiskamine —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Omastamine või raiskamine samade isikute poolt, kui nad omavad erilisi volitusi, samuti eriti tähtsate riiklikkude väärtuste omastamine —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta, ühes vara konfiskeerimisega¹.

*§ 117. Ametiisiku poolt isiklikult või vahendajate kaudu ükskõik mis kujul altkäemaksu saamine andja huvides mingi teo toimepanemise või tege matajätmise eest, mille ametiisik võis või pidi

¹ Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlust 4. juunist 1947. a. (lk. 132) ja NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust nr. 12/6 — 22. aug. 1947. a. (lk. 134).

toime panema ainuüksi oma teenistusliku seisundi tõttu, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Kui altkäemaksu saamine on toimunud raskendavail asjaoludel, nagu: a) altkäemaksu võtva ametiisiku vastutav seisund, b) varemalt esinenud süüdimõistmine altkäemaksu saamises või korduv altkäemaksu võtmine, v) altkäemaksu võtja poolt väljapressimise kasutamine, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta, ühes vara konfiskeerimisega.

*** § 118.** Altkäemaksu andmine ja vahendus altkäemaksu võtmisel —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

M ä r k u s. Käesoleva paragrahvi alla langevad isikud vabanevad vastutusele võtmisest juhtudel, kui a) nende suhtes toimus altkäemaksu väljapressimine ja b) kui nad viivitamata pärast altkäemaksu andmist juhtunu kohta vabatahtlikult avalduse teevad.

§ 119. Altkäemaksu provokatsioon, s. t. ametiisiku poolt teadvalt olukorra ja tingimuste loomine, mis kutsuvad välja altkäemaksu pakkumise või saamise, — selle eesmärgiga, et hiljem paljastada altkäemaksu andjat või võtjat, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

*** § 120.** Teenistuslane võltsimine, s. t. ametiisiku poolt omakasu sihil teadvalt valede andmete

sissekandmine ametlikesse dokumentidesse, ümber-
tegemised, väljakraapimised või teise kuupäevaga
märkimised neis, samuti tema poolt teadvalt valede
dokumentide koostamine ja väljaandmine või raa-
matuisse teadvalt valede sissekannete tegemine, —
vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud ilma oma-
kasumotiivideta, —

§ 112 teises lõikes tähendatud sotsiaalse kaitse
vahendid.

§ 121. Avaldamisele mittekuuluvate andmete
avaldamine, teatamine, edasiandmine või edasi-
andmise sihil kogumine ametiisiku poolt —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või § 112 tei-
ses lõikes tähendatud sotsiaalse kaitse vahendid.

Neljas peatükk

Kiriku riigist lahutamise eeskirjade rikkumine.

§ 122. Lapseealistele või alaealistele usuõpetuse
õpetamine riiklikes või eraõppeasutistes ja -kooli-
des või selleks seatud eeskirjade rikkumisega toob
kaasa —

paraduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 123. Petlikkude tegude toimepanemine ebaus-
tekitamise eesmärgil rahvamassides, et selle kaudu
mingit kasu saada —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes osa
vara konfiskeerimisega, või rahatrahv kuni viie-
saja rublani.

§ 124. Sunduslik maksude võtmine kiriklikkude või usuliste rühmituste kasuks. —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 125. Usuliste või kiriklikkude organisatsioonide poolt endale administratiivsete, kohtulikkude või teiste avalikõiguslikkude funktsioonide või juriidiliste isikute õiguste omistamine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 126. Riiklikes ja ühiskondlikes asutistes ja ettevõtteis usuliste talituste toimetamine, samuti neisse asutistesse ja ettevõtteisse mingisuguste usuliste kujutiste paigutamine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 127. Usuliste talituste täitmise takistamine, kuivõrd need talitused ei riku ühiskondlikku korda ja kuivõrd nendega ei kaasne ründeid kodanike õiguste vastu, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

Viies peatükk

Majanduslikud kuriteod.

§ 128. Riiklikkude ja ühiskondlikkude asutiste ja ettevõtete eesotsas olevate isikute või nende volinikkude hooletul ja kohusetundetul ülesandesse suhtumisel põhinev ebamajanduslikkus,

mille tagajärjeks oli asutiste või ettevõtete vara pillamine või heakstegematu kahju, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

* § 128-a. Halvakvaliteedilise või mittekomplektilise tööstustoodangu väljalaskmise eest, samuti toodangu väljalaskmise eest kohuslike standardide rikkumisega, — karistatakse tööstusettevõtete direktoreid, peainsenere ja tehnilise kontrolli osakondade ülemaid kui kahjurlusega võrdse riigivastase kuriteo eest —

türmiga viiest kuni kaheksa aastani.

Kaubanduslikest ettevõttest halvakvaliteedilise tootmise massiline või süstemaatiline väljalaskmine —

vabaduskaotus kuni viie aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani. [Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 31. okt. 1944. a. (ENSV T 1944, 10, 109).]

§ 128-b. T ü h i s t a t u d .

* § 128-v. Ostjaile valekaalumist ja -mõõtmist, müümisel ebaõigete kaalude, kaalupommide ja teiste ebaõigete mõõduriistade kasutamist, samuti kauplustes, poodides, kioskides, sööklates, einelaudades jne. laiatarbekaupade jaehindadest mitte kinnipidamist, madalamasordilise kauba müümist kõrgemasordilise hinnaga, ostjate eest kaupade preiskurandi hindade varjamist —

karistatakse kui tarvitajalt varastamist ja Nõu-

kogude riigi petmist, vabaduskaotusega kuni kümne aastani.

§ 128-g. Asutiste, ettevõtete ja ühiskondlike organisatsioonide poolt igasuguste laenupaberite, obligatsioonide ja muud liiki väärtpaberite, samuti boonide ja teiste rahasurrogaatide väljalaskmine — nende asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide juhatajate suhtes —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Tähendatud väärtpaberite ja rahasurrogaatide valmistamine trükikodade, litograafiate, klaasitrüki-töökodade, graveerimistööstuste jt. poolt — nende juhatajate suhtes —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Tähendatud väärtpaberite või rahasurrogaatide tasumiseks vastuvõtmine raha asemel kauplustes, poodides, kioskides ja teistes jaekaubanduse ettevõtetes — nende ettevõtete juhatajate ja laekahoidjate suhtes —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 129. Riikliku või ühiskondliku vara riisumine, eriti kahjulikkude toimingute sõlmimisega riikliku või ühiskondliku asutise või ettevõtte tegevust juhitava isiku poolt, kui see on toime pandud kokkuleppel nende asutiste või ettevõtete lepinglas- tega, —

vabaduskaotus mitte alla ühe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 129-a. Valekooperatiivide, s. t. seesuguste organisatsioonide asutamine ja nende tegevuse juhti-

mine, mis kooperatsioonile antud soodustuste ja eesõiguste kasutamise eesmärgil end varjavad kooperatiivsete vormidega, kuid tegelikult osutuvad eraettevõtteks ja järgivad nende koosseisus mõjult ülekaalus olevate kapitalistlikkude elementide huvisid, —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

Osavõtmine valekooperatiivide tegevusest, teades, et antud organisatsioon on valekooperatiiv, ja saades ettevõtjakasumit sellest osavõtust või teadlikult kaasa aidates selle organisatsiooni tõelise iseloomu varjamisele, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 130. Rentniku või juriidilise isiku voliniku poolt riikliku või ühiskondliku vara pillamine, mis on antud tema kätte lepingu alusel, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu, ühes lepingu tühistamisega ja kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 131. Riikliku või ühiskondliku asutisega või ettevõttega sõlmitud lepingust tulenevate kohustuste mittetäitmine, kui asja arutamisel tsiviilkohtukorras on avastunud mittetäitmise kuritahtlik iseloom, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 132. Käesoleva koodeksi § 128—131 ette nähtud tegude toimepanemine lahinguolukorras või ühen-

duses Punaarmee ja -laevastiku varustusesemete hangetega, kui see võib avaldada mõju nende lahinguvõimele, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

§ 133. Töö korraldamist, töökaitset ja sotsiaal-kindlustust käsitlevate seaduste rikkumine tööandja, nii eraisikute kui ka riiklikkude või ühiskondlikkude asutiste ja ettevõtete vastavate ametiisikute poolt, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

Kui see rikkumine hõlmab vähemalt kolmeisikulist tööliste gruppi ja on sellesse gruppi kuuluvate isikute suhtes koosseisult samaliigiline ning kõigi nende suhtes üheaegselt toime pandud —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni kümne tuhande rublani.

Töötaja asetamine töökaitse-eeskirju rikkudes seesugustesse töötingimustesse, milledes ta kaotas või võis kaotada oma töövõime, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Kohalikkude võimuorganite üldkohustuslikkude määrustega, samuti Töö Rahvakomissariaadi¹ määrustega, käskkirjadega ja juhenditega kehtima pan-

¹ NSVL KTK ja RKN-i ning UAUKN 23. juuni 1933. a. määrusega on Töö RK ühendatud UAUKN-ga (LSKK 1933, nr. 40, art. 238).

dud töökaitse, ohutustehnika, tööstusliku tervishoiu ja hügieeni kohta käivate eeskirjade rikkumine —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis määratakse administratiivkorras.

§ 133-a. Naisisiku töölevõtmisest keeldumine tema raseduse pärast, samuti imetava ema töölevõtmisest keeldumine või samadel motiividel nende töötasu vähendamine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni tuhande rublani.

Tähendatud tegude teistkordsel toimepanemisel võidakse karistust tõsta kuni kaheaastase vabaduskaotuseni. [Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 10. augustist 1949. a. (ENSV T 1949, 23, 141).]

§ 134. Tööandja poolt ametiühinguga sõlmitud kollektiivlepingu, tariifikokkuleppe või lepituskambri kokkuleppe rikkumine, kui asja arutamisel kohtu või lepitustoimetuse korras on kindlaks tehtud selle rikkumise kuritahtlik iseloom, —

vahendid, mis on ette nähtud § 133 esimeses ja teises lõikes.

§ 135. Vabriku-tehaste ja kohalikkude komiteede, ametiühingute ja nende volinikkude seadusliku tegevuse takistamine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

Kuriteod isiku elu, tervise, vabaduse ja väarikuse vastu.

§ 136. Tahtlik tapmine, kui see pandi toime: a) omakasu sihil, armukadedusest (kui see ei vasta § 138 ette nähtud tunnuseile) või muudel madalatel ajedel, b) isiku poolt, kes on varem vastutusele võetud tahtliku tapmise või kehavigastuse tekitamise eest ja kohtu poolt määratud sotsiaalse kaitse vahendi ära kandnud, v) paljude inimeste elule kardetaval või tapetule eriti-piinaval viisil, g) teise raske kuriteo hõlbustamiseks või varjamiseks, d) isiku poolt, kelle kohuseks on eriti hoolitseda tapetu eest, või e) kasutades tapetu abitut seisundit, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kümne aastani.

Sõjaväelase poolt toime pandud tapmine eriti raskendavail asjaoludel —

karistuse ülemmäär — mahalaskmine.

§ 137. Tahtlik tapmine, kui see on toime pandud § 136 ette nähtud tunnusteta, —
vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

§ 138. Tahtlik tapmine, kui see pandi toime äkki-tekkinud tugeva hingelise erutuse seisundis, mille kutsus välja vägivald või raske solvamine kannatanu poolt, —

vabaduskaotus kuni viie aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 139. Ettevaatamatu tapmine, samuti tapmine, mis oli hädakaitse piiride ületamise tagajärjeks, — vabaduskaotus kuni kolme aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 140. Abortide tegemine haiglas või sünnitusmajas, välja arvatud juhud, kui raseduse jätkumine on rasedale naisisikule elukardetav või tema tervisele eriti ohtlik, samuti juhud, mil on tegemist pärivuse kaudu vanemalt edasiantavate raskete haigustega, —

toob abordi-teinud arsti suhtes kaasa kinnipidamise türmis ühest kuni kahe aastani.

Aborditegemine väljaspool haiglaid või sünnitusmaju toob abordi-teinud arsti suhtes igal juhul kaasa sama karistuse.

Aborditegemine antisanitaarses olukorras või isiku poolt, kel ei ole meditsiinilist eriharidust, — kinnipidamine türmis mitte alla kolme aasta.

§ 140-a. Naisisiku sundimine aborditegemisele — kinnipidamine türmis kuni kahe aastani.

§ 140-b. Aborditegemine, välja arvatud seadusega lubatud juhud, toob raseda naisisiku enese suhtes esimesel korral kaasa —

ühiskondliku laituse, teistkordsel seaduserikkumisel aga — rahatrahvi kuni kolmesaja rublani.

§ 141. Isiku, kes on materiaalses või muus sõltuvuses teisest isikust, viimine viimase poolt julma kohtlemisega või muul säärasel teel enesetapmisele või selle katsele —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Alaealise või isiku, kes teadvalt ei olnud võimeline aru saama oma teo iseloomust või tähendusest või juhtima oma tegevust, enesetapmisele kaasaaitamine või ahvatlemine, kui järgnes enesetapmine või selle katse, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 142. Tahtlik raske kehavigastus, mis tõi kaasa nägemise, kuulmise või mõne muu organi kaotuse, näo parandamatu inetukstegeva rikke, vaimuhäiguse või mõne muu tunduva töövõimekaotusega seotud tervisrikke, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

Kui seesuguse vigastuse tagajärjeks oli surm, või kui see pandi toime piinamise iseloomu kandval viisil, või kui see oli süstemaatiliste, kuigi kergete kehavigastuste tekitamise tagajärjeks, —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

§ 143. Tahtlik kerge kehavigastus, mis ei ole elule ohtlik, kuid põhjustas tervisrikke, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

Tahtlik kerge kehavigastus, mis ei põhjustanud tervisriket, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahaträhv kuni kolmesaja rublani.

§ 144. Paragrahvi 143 esimeses lõikes ette nähtud kehavigastus, mis tekitati äkkitekinud tugeva hingelise erutuse mõjul, mille põhjustas vägivald isiku kallal või raske solvamine kannatanu poolt, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 145. Ettevaatamatu kehavigastus, kui see oli seadusega või võimu korraldustega seatud ettevaatus-eeskirjade teadliku mittetäitmise tagajärjeks ja kui see tõi kaasa § 142 ja § 143 esimeses lõikes ette nähtud tagajärgi, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Ettevaatamatu kehavigastus, mis ei toonud kaasa raskeid tagajärgi, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 146. Tahtlik löömine, peksmine või muud vägivaldteod, ühenduses füüsilise valu tekitamisega, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

Kui need teod kandsid piinamise iseloomu, — vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 147. Kellegi vabaduse vägivaldne ebaseaduslik võtmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

Vabaduse võtmine viisil, mis oli ohtlik kannatanu elule või tervisele või mis tekitas talle füüsilisi kannatusi, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

§ 148. Teadvalt terve inimese paigutamine

vaimuhaigete haiglasse omakasu või mõnel muul isiklikul sihil —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 149. Võõra lapse riisumine, varjamine või ümbervahetamine omakasu, kättemaksu või mõnel muul isiklikul sihil —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 150. Teise isiku nakatamine suguhaigusega isiku poolt, kes teadis selle haiguse olemasolust enese juures, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Teise isiku teadvalt asetamine suguhaigusega nakatumise ohtu suguühenduse või muude tegude kaudu —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

§ 151. Suguühendus suguliselt mitteküpse isikuga, millega kaasnes neitsirike või sugulise kire rahuldamine ebaloomulikul viisil, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

Suguühendus suguliselt mitteküpse isikuga, kui see pandi toime ilma tähendatud raskendavate tunnusteta, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 152. Lapse- või alaealiste kõlbeline rikkumine, kui see pandi toime liiderlike tegudega nende suhtes, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 153. Suguühendus füüsilise vägivalla, ähvarduste või hirmutamise tarvitamisega või kasutades,

pettuse teel, kannatanu abitut seisundit (vägistamine) —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Kui vägistamise tagajärjeks oli kannatanu enesetapmine, või kui vägistamine pandi toime suguliselt mitteküpse isiku kallal, või olgugi suguküpse isiku kallal, kuid mitmekesi, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.¹

§ 154. Naisisiku sundimine suguühendusse astumisele või sugulise kire muul viisil rahuldamisele isiku poolt, kellest kannatanu olenes materiaalselt või teenistuslikult, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 154-a. Suguühendus meeste vahel (pederastia) —

vabaduskaotus kolmest kuni viie aastani.

Pederastia vägivalla tarvitamisega või kannatanu sõltuvuse seisundi ärakasutamisega —

vabaduskaotus viiest kuni kaheksa aastani.

§ 155. Prostitutsioonile sundimine, kupeldamine, pordumajade pidamine, samuti naisisikute värbamine prostitutsiooniks —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 156. Elule ohtlikus seisundis oleva isiku teadvalt abita jätmine, kui ohustatu ise ei saanud tarvitusele võtta enesealalhoiu abinõusid kas oma

¹ Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlust 4. jaanuarist 1949. a. (lk. 156).

alaealisuse, vanadusnõtruse, haiguse või üldse oma abituse tõttu, juhtudel, kui abitajätja oli kohustatud hoolt kandma ohustatu eest ja kui tal oli võimalik abistada, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 156¹. Laevakapteni poolt abi mitteosutamine merel või muudel veeteedel hukkumisohtu olevatele inimestele, kui seda abi võis osutada tõsise ohuta laevale, meeskonnale ja reisijaile, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

§ 157. Haigetele abi mitteosutamine mõjuva põhjusega isiku poolt, kes selleks oli kohustatud seaduse või erieeskirjade alusel, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

Meditsiinilise praktikaga tegeleva isiku poolt meditsiinilise abi andmisest keeldumine, kui see teadvalt võis haigele ohtlikke tagajärgi tuua, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 158. Kuritahtlikult lastele elatise mitteandmine, samuti vanemate poolt laste jätmine kuni nende täisealiseks saamiseni igasuguse toetuseta — on karistatav türmiga kuni kahe aastani, ühes alimentide maksmisest kõrvalhoiduja otsimisega seoses olevate kulude panemisega tema kanda.

§ 158¹. Eestkoste kasutamine omakasu sihil (elamispinnale asumine, pärast vanemate surma järelejäädud vara ärakasutamine jm.) ja eestkoste

all olevate laste järelevalveta ning tarviliku aine-
lise abita jätmine —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Külanõukogude esimeeste ja külanõukogude
poolt nimetatud eestkostjate poolt vaeslaste kait-
seks ja nende kasvatamise eest hoolitsemiseks
abinõude tarvitusele mittevõtmine, võimaldades
oma tegevuse või tegevusetusega neil lastel minna
hulkurluse teele, —

eestkostjate suhtes — vabaduskaotus kuni kahe
aastani, külanõukogude esimeeste suhtes — vas-
tutus käesoleva koodeksi § 111 järgi.

§ 159. Suuline või kirjalik solvamine —

rahatrahv kuni kolmesaja rublani või ühiskondlik
laitus.

Teoga solvamine —

paranduslikud tööd kuni kahe kuuni või raha-
trahv kuni kolmesaja rublani.

§ 160. Solvamine levitatud või avalikult välja
pandud trükitooteis või kujutistes —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või raha-
trahv kuni kolmesaja rublani.

§ 161. Laim, s. t. teadvalt valede, teist isikut
häbistavate väljamõeldiste levitamine, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või raha-
trahv kuni viiesaja rublani.

Laim trükitootes või muul viisil paljundatud
tootes —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või raha-
trahv kuni ühe tuhande rublani.

Varavastased kuriteod¹

§ 162. Võõra vara salajane riisumine (vargus) toob kaasa:

a) kui see on toime pandud ilma mingisuguste tehniliste vahendite tarvitamiseta, esmakordselt ja kokkuleppeta teiste isikutega, —

vabaduskaotuse või paranduslikud tööd kuni kolme kuuni;

kui see on toime pandud samadel tingimustel, aga puuduse ja töötaoleku tagajärjel enese või oma perekonna minimaalsete vajaduste rahuldamise eesmärgil, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni;

b) kui see on toime pandud teistkordselt või vara suhtes, mis teadvalt oli tarvilik kannatanu olemasoluks, —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni;

v) kui see on toime pandud tehniliste vahendite tarvitamisega või korduvalt, või eelneval kokkuleppel teiste isikutega, samuti olgugi tähendatud tingimusteta, kuid vaksalites, sadamates, laevades, vagunites või võõrastemajades, —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani;

g) kui see on toime pandud eraisiku poolt riikli-

¹ § 162, 165, 166, 166-a, 167 ja 169 teise lõike suhtes vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusi 4. juunist 1947. a. (lk. 132 j.) ja NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust nr. 12/6 — 22. aug. 1947. a. (lk. 134).

kest ja ühiskondlikest ladudest, vagunitest, laevadest või muudest hoiupaikadest, või eelmises punktis nimetatud üldkasutatavates kohtades tehniliste vahendite tarvitamisega, või kokkuleppel teiste isikutega, või korduvalt, samuti, kui see on toime pandud olgugi ilma tähendatud tingimusteta, kuid isiku poolt, kel oli eripäas neisse ladudesse või kes neid ladusid valvas, või tulekahju, üleujutuse või muu ühiskondliku õnnetuse ajal, —

vabaduskaotuse kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani;

d) kui see on toime pandud riiklikest ja ühiskondlikest ladudest ja hoiupaikadest isiku poolt, kel oli eripäas neisse või kes valvas neid, tehniliste vahendite tarvitamisega või korduvalt, või kokkuleppel teiste isikutega, samuti igasugune vargus neist ladudest ja hoiupaikadest eriti suurel määral, —

vabaduskaotuse kuni viie aastani;

e) ettevõttes või asutises toime pandud väikese varguse eest, olenemata selle määrast, — karistatakse üheaastase kinnipidamisega türmis, kui see tegu oma iseloomult ei too seaduse järgi kaasa raskemat karistust.

§ 163. Elektrienergia vargus —

vabaduskaotus kuni ühe kuuni, ühes tekitatud kahju kohusliku tasumisega.

§ 164. Teadvalt varastatu ostmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 164-a. Teadvalt riisunud tulirelva (välja arvatud jahi- ja väikekaliibrilised relvad) ja selle juurde kuuluva laskemoona ostmine, hoidmine ja müümine —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 165. Võõra vara avalik riisumine vara valdaja, kasutaja või valitseja juuresolekul, kui see on toime pandud ilma vägivallata, —

vabaduskaotus kuni ühe aastani.

Samad teod, ühenduses vägivallaga, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud isikute grupi poolt või teistkordselt, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 166. Hobuste või muude suuremate loomade salajane, samuti avalik riisumine töötavatelt põllupidajatelt ja karjakasvatajatelt, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud teistkordselt või kokkuleppel teiste isikutega, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

§ 166-a. Tulirelva (välja arvatud jahi- ja väikekaliibrilised relvad) ja selle juurde kuuluva laskemoona salajane või avalik riisumine, kui see tegu

ei sisalda käesoleva koodeksi § 59³ a ette nähtud tunnuseid, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

* § 167. Röövimine, s. t. avalik kallaletung võõra vara vallutamise sihil, ühenduses kannatanu elule ja tervisele ohtliku vägivallaga, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud teistkordselt või kui nendega kaasnes kannatanu surm või raske vigastus, —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

Relvastatud röövimine —

vabaduskaotus kuni kümne aastani, eriti raskendavail asjaoludel aga — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäär.

§ 168. Omastamine, s. t. teatud otstarbeks kättesaldatud võõra vara eneselepidamine omakasu sihil või selle vara raiskamine, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Leiu omastamine —

vabaduskaotus kuni ühe kuuni.

§ 169. Usalduse kuritarvitamine või pettus vara või varalise õiguse või muu isikliku kasu saamise sihil (kelmus) —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Kelmus, mille tagajärjeks oli kahju tekkimine riiklikule või ühiskondlikule asutisele, —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 169-a. Teadvalt tšekimaksja poolt väljalunas-

tamisele mittekuuluva tšeki väljaandmine tšekiväljaja poolt kui ka tšeki äramuutmine tšekiväljaja poolt mõjuva põhjusega, või mõnede abinõude tarvituselevõtmine, sihiga takistada tšekivaldajat saada tšekisummat, samuti ka teadvalt tšekimaksja poolt väljalunastamisele mittekuuluva tšeki edasiandmine tšekivaldaja poolt —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Samad teod, kui nende tagajärjeks oli kahju tekkimine riiklikule või ühiskondlikule asutisele või ettevõttele, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 170. Ametlikkude paberite, dokumentide ja kviitungite võltsimine omakasu sihil —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 171. Turustamiseks või ühiskondlikuks tarvitamiseks määratud esemete välimuse või omaduste pettuslik muutmine omakasu sihil, kui selle tagajärjeks oli või võis olla tervisele kahju tekitamine, samuti seesuguste esemete turustamine —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega ja kauplemisõiguse keeluga, või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 172. Võltsproovitempli valmistamine ja hoidmine turustamise sihil, seesuguse templiga kullast, hõbedast ja platinast toodete ja kangide tembeldamine, teistest metallidest toodetele õige proovimärgiga sarnaste proovide ja märkide pealepanemine, samuti tähendatud toodete turustamine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, mõlemal juhul ühes võltsitud toodete ja templite konfiskeerimisega.

§ 173. Liigkasuvõtmine, s. t. laenuks antud rahalt või varalt intresside võtmine suuruses, mis ületab seadusega kindlaks määratud laenuintresside ülemmäära, eriti liigkasuvõtmine intresside liitmisega laenu põhisummale või ühekordse tasusumma kinnipidamisega laenusaajale antavast summast, või viivitus- või leppetrahvi seadmisega laenu tasumise viivituse korraks, või mõnel muul varjatud viisil, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viie tuhande rublani.

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena või kasutades laenuvõtja kitsikust, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta, või rahatrahviga kuni kümne tuhande rublani.

Tootmisvahendite ja loomade kasutada andmine rahalise või naturaaltasu või tööga tasumise eest, kui see tasu ilmselt ületab antud kohas kehtiva hariliku tasumäära ja kui kasutatakse kannatanu puudust ja kitsikust, —

vabaduskaotus kuni ühe aastani.

§ 174. Väljapressimine, s. t. mingisuguse varalise kasu või õiguse üleandmise või varalise iseloomuga tegude toimepanemise nõudmine, ähvardusega tarvitada kannatanu isiku kallal vägivalda,

avaldada tema kohta häbistavaid andmeid või hävitada tema vara, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 175. Erasikutele kuuluva vara tahtlik hävitamine või rikkumine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Samad teod, kui need on toime pandud süütamisega, uputamisega või mingil muul üldohtlikul teel, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need põhjustasid inimohvreid või ühiskondlikku õnnetust, —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

§ 176. Vajalikkude abinõude tarvitusele mittevõtmine ühe merel kokku pörganud laeva kapteni poolt teise laeva päästmiseks, kuivõrd neid abinõusid oleks võinud tarvitusele võtta tõsise ohuta oma reisijatele, meeskonnale ja laevale, olenemata vastutusest abi mitteandmise eest ohusoleva laeva meeskonnale ja reisijatele (§ 156¹), —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 177. Leiutiste avaldamine enne esitamist ilma leiutaja loata, samuti kirjanduslike, muusikaliste või muude kunsti- ja teaduslike teoste omavoliline kasutamine autoriõiguse rikkumisega —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 178. Kõlvatu võistluse sihil omavoliline võõra kauba-, vabriku- või käsitöömärgi, joonise või mudeli, samuti võõra firma või nimetuse kasutamine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolme tuhande rublani.

K a h e k s a s p e a t ü k k

Rahvatervishoidu, ühiskondlikku julgeolekut ja korda kaitsvate eeskirjade rikkumine.

§ 179. Kangete mürkainete eriloata valmistamise, hoidmise, omandamise ja turustamise eest, samuti kangete mürkainete tootmise, hoidmise, väljaandmise, arvestamise ja veo kohta kehtima pandud eeskirjade rikkumise eest karistatakse —

vabaduskaotusega kuni viie aastani, ühes nende ainete konfiskeerimisega.

§ 179-a. Oopiumimooni ja india kanepi külvine ilma vastava loata —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes külvi kohusliku konfiskeerimisega.

§ 180. Haigete ravimine kutseliselt isikute poolt, kellel ei ole vastavalt tõendatud meditsiinilist haridust, samuti meditsiinilise töötaja tegetsemine seesuguse meditsiinilise praktikaga, milleks tal ei ole õigust, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 181. Spetsiaalselt epideemiate vastu võitlemiseks antud rahvatervishoiu-eeskirjade rikkumine — paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

* § 182. Lõhkeainete või -abinõude, samuti tulirelva (välja arvatud jahirelv) vastava loata valmistamine, hoidmine, ostmine ja turustamine — vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes nende ainete, abinõude ja relvade konfiskeerimisega.

Tulirelva (mitte jahirelva), lõhke- ja kergsüttivate ainete ja esemete, nagu püssirohi, padrunid jms., posti kaudu või muul viisil saatmine — vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes saadetise konfiskeerimisega.

Sööbehapete ja muude sööbeainete saatmine posti kaudu —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani, ühes postisaadetise konfiskeerimisega.

Pistodade, soome pusside ja muude selletaoliste külmrelvade valmistamine, hoidmine, turustamine ja kandmine SiseRK¹ poolt seatud korras antud loata —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes relvade konfiskeerimisega.

M ä r k u s. Käesoleva paragrahvi neljas lõige ei laiene külmrelva hoidmisele ja kandmisele

¹ Käesoleval ajal Siseministeerium,

maakohtades, kus külmrelva kandmine on seotud olustikuga ja kus nad on rahvariide päraldised.

§ 182¹. Pornograafiliste teoste, trükitoodete, kujutiste ja muude esemete valmistamine, levitamine ja reklaamimine, samuti nendega kauplemine või nende hoidmine müügiks või levitamiseks, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni viie aastani, ühes pornograafiliste esemete ja nende valmistamise vahendite kohusliku konfiskeerimisega.

§ 183. NSV Liidu või liiduvabariigi ordeni, NSVL Kesktäitevkomitee ja Ülevenemaalise Kesktäitevkomitee¹ liikme märgi, samuti Punase Risti ja Punase Poolkuu märgi kandmine isikute poolt, kellel selleks ei ole õigust, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani, ühes nende ordenite ja märkide kohusliku äravõtmisega.

§ 184. Merel teise laevaga kokku põrganud laeva kapteni poolt teisele laevale oma laeva nime ja registreerimissadama, samuti oma lähte- ja sihtkoha mitteteatamine, olgugi et tal oli võimalik neid andmeid anda, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 185. Trükitoodete paljundamise ja väljaandmise, samuti foto-kinotsensuuri kohta kehtima pandud eeskirjade rikkumine —

¹ NSVL Ülemnõukogu ja ENSV Ülemnõukogu.

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 186. Tempelmaksustamisele kuuluvate dokumentide ja asjaajamis-paberite kui ka kaubaraamatute hoidmise kohta käivate eeskirjade rikkumine, samuti dokumentide, paberite ja raamatute mitte-esitamine ametiisikutele tempelmaksustamise revideerimise korral¹ —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 187. Teadvalt valeteadete andmine riigiasutistele või ametiisikutele antavates avaldustes ja seadusega kindlaks määratud avaldustes kaubandus-tööstuslike, korteri- ja muude seltside ning ühingute registreerimisel jms. —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

Avaliku aruandluse eeskirjade rikkumine — samad sotsiaalse kaitse vahendid.

§ 188. Registreerimisele, arvestamisele või riiklikesse hoiukohtadesse üleandmisele kuuluvate muinsus- ning kunstikollektsioonide ja -esemete varjamine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni, ühes varjatud vara konfiskeerimisega.

§ 189. Mehaaniliste jõumasinate ülesseadmise kohta kehtima pandud eeskirjade rikkumine —

¹ Tempelmaks on kaotatud (LSKK 1930, nr. 46, art. 476).

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 190. Trükikodade, litograafiate jms. ettevõtete avamise ja ekspuaterimise korra kohta käivate eeskirjade rikkumine — samad sotsiaalse kaitse vahendid.

§ 191. Erakasutusliku raadiojaama kasutamine otstarbele mittevastavalt või saadud loa tingimuste või NSVL Side Rahvakomissariaadi¹ organite kontrollieeskirjade rikkumisega —

rahatrahv mitte üle viiekordse, makstava või sissenõudmisele kuuluva aastase abonendimaksu määra.

Seesuguse jaama ülesseadmine vastava registreerimiseta või loata või selle kasutamine abonendimaksu maksmata — administratiivkorras määratav rahatrahv samas suuruses.

§ 192. Kohalike võimuorganite poolt seaduses ette nähtud võimkonna piires antud üldkohustuslike määruste rikkumine, samuti üksikute ametkondade poolt seadusandlike organite volitusel antud määruste, käskkirjade või juhendite rikkumine, kui neis on eriti ette nähtud õigus administratiivkaristusi määrata, —

hoiatus, või paranduslikud tööd kuni ühe kuuni,

¹ Nüüd NSVL Sideministeerium.

või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis määratakse administratiivkorras.

§ 192-a. Passide või ajutiste tunnistuste sissekirjutamise kohta kehtima pandud eeskirjade teistkordne rikkumine isikute poolt, kes sõitsid maa kohta, kus kehtib passisüsteem, ja kel on seatud dokumendid olemas, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

Passi või ajutist tunnistust mitte omavate isikute elamine samades maakohtades, kui neid on selle korrarikkumise eest administratiivkorras juba karistatud, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Üheksas peatükk

Sõjaväelised kuriteod.

§ 193¹. Sõjaväelisteks kuritegudeks loetakse sõjaväeteenistuse kandmise kohta kehtima pandud korra vastu sihitud kuritegusid, mis on toime pandud Töölis-Talupoegade Punaarmee sõjaväelaste ja teenistuskohuslike reservlaste poolt Töölis-Talupoegade Punaarmee ridades olemise ajal.

Märkus 1. Käesoleva peatüki vastavate paragrahvide järgi kannavad vastutust nende suhtes sõjaväeteenistuse kandmise kohta kehtima pandud korra vastu sihitud kuritegude eest ka Töölis-Talupoegade Miilitsa rivilisse ja administratiiv-majanduslikku koosseisu, samuti Sise

RK Riikliku Julgeoleku Talituse¹ organite operatiivkoosseisu kuuluvad isikud.

Märkus 2. Osavõtt sõjaväelistest kuritegudest käesolevas paragrahvis tähendamata isikute poolt toob kaasa vastutuse käesoleva peatüki vastavate paragrahvide järgi. [Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 31. okt. 1944. a. (ENSV T 1944, 10, 110).]

§ 193². a) Teenistuskorras antud käsu mittetäitmise ees karistatakse vabaduskaotusega kuni viie aastani;

b) sama kuritegu, kergendavail asjaoludel, toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise;

v) sama kuriteo eest, kui see pandi toime isikute grupi poolt või juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, või kui sel kuriteol oli või võis olla eriti raskeid tagajärgi, —

karistatakse vabaduskaotusega mitte alla kolme aasta;

g) sama kuriteo eest, kui see pandi toime sõja ajal, — karistatakse vabaduskaotusega mitte alla viie aasta, kuid raskendavail asjaoludel —

kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega;

¹ Vt. 3. veebruari 1941. a. seadlust NSVL SiseRK jagamise kohta („Ülemnõukogu Teataja“ 1941. a. nr. 7).

d) sama kuriteo eest, kui see pandi toime lahinguolukorras, —

karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 193³. a) Vastuhakkamine isikule, kes täidab tema peale pandud kohuseid sõjaväeteenistuse alal, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

b) Sama tegu, kui see pandi toime isikute grupi poolt, või ühenduses vägivallaga, või relva tarvitamisega, või lahinguolukorras, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta.

v) Käesoleva paragrahvi p. „b“ ette nähtud tegu, raskendavail asjaoludel, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193⁴. a) Sõjaväeteenistuskohuste täitmisel oleva isiku sundimine neid kohuseid rikkuma toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

b) Sama tegu, kui see pandi toime isikute grupi poolt, või ühenduses vägivallaga, või relva tarvitamisega, või lahinguolukorras, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla viie aasta.

v) käesoleva paragrahvi p. „b“ ette nähtud tegu, raskendavail asjaoludel, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193⁵. a) Ülema solvamine alluva poolt või vanema solvamine noorema poolt vägivaldse teoga,

kui kas või üks neist oli sõjaväeteenistuskohuste täitmisel, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu.

b) Solvamine samades tingimustes sõnadega või mittevägivaldse teoga toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni.

v) Käesoleva paragrahvi p. „b“ ette nähtud tegu, kergendavail asjaoludel, toob kaasa —

Töölis-l'alupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

g) Samad teod, kui need on toime pandud samades tingimustes ülema poolt alluva vastu või vanema poolt noorema vastu, toovad kaasa vastutuse samadel alustel.

§ 193⁶. a) Solvamine juhul, kui solvaja ja solvatu kuuluvad § 193¹ tähendatud isikute hulka, kuid ei ole teineteisega alluvuse või vanemuse vahekorras, ja kui seejuures kas või üks neist oli sõjaväeteenistuskohuste täitmisel, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani;

b) sama tegu, kergendavail asjaoludel, toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193⁷. a) Rea- ja nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute omavoliinne lahkumine, kestusega kuni kahe tunnini, kui see on toime pandud esmakordselt, toob kaasa —

seltsimeheliku kohtu alla andmise või karistuse distsiplinaarkorras;

b) omavoliline lahkumine, kui see on toime pandud samade isikute poolt rohkem kui üks kord kuni kahe tunnini, või kestvusega üle kahe tunni, olgugi üks kord, toob kaasa —

kohtu alla andmise sõjatribunalile, ühes distsiplinaarpataljoni saatmisega kahest kuust kuni kahe aastani, aga kergendavail asjaoludel karistuse distsiplinaarkorras.

Kohtu alla andmise või distsiplinaarkorras karistuse küsimuse otsustab väekoondise komandör või väekoondise koosseisu mittekuuluva üksiku väeosa komandör. [Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 8. juunist 1951. a. (ENSV T 1951, 8, 76).]

v) käesoleva paragrahvi p. „b“ ette nähtud teod, kui need on toime pandud sõja ajal, toovad kaasa —

vabaduskaotuse kolmest kuni seitsme aastani;

g) omavoliline lahkumine kauemaks kui ööpäevaks loetakse väejooksuks ja toob kaasa —

vabaduskaotuse viiest kuni kümne aastani, sõja ajal aga — karistuse ülemmäära — mahalaskmise, ühes vara konfiskeerimisega;

d) käesoleva paragrahvi p. „a“ ja „b“ ette nähtud teod, kui need on toime pandud keskmisse, vanemasse, kõrgemasse ja üleajateenistuslikku nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute poolt, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta, kuid sõja

ajal — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega;

e) käesoleva paragrahvi p. „a“ ette nähtud teod, kui need on toime pandud rahu ajal, olgugi juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, eriti kergendavil asjaoludel, kui seejuures omavoliline puudumine ei kestnud üle 12 (4) ööpäeva, toovad kaasa —

Töolis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise¹.

M ä r k u s. T ü h i s t a t u d.

§ 193⁸. a) Omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine ilma kavatsuseta jäädavalt kõrvale hoiduda sõjaväeteenistuskohuste kandmisest, kui puudumine kestis mitte üle kuue (kahe) ööpäeva (omavoliline lahkumine), kuid kordus süstemaatiliselt, toob kaasa —

§ 193⁷ p. „a“ ja „v“ ette nähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

b) Sama tegu, kui see on toime pandud keskmisse, vanemasse, kõrgemasse või üleajateenistlikku nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, toob kaasa —

¹ Juhtiva koosseisu suhtes tuleb juhinduda VNFSV KrK § 193⁷ endisest redaktsioonist, mis kehtis enne NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 6. juuli 1940. a. seadluse väljaandmist, sest § 193⁷ punktid „d“ ja „e“, mainides sama paragrahvi punktides „a“ ja „b“ ette nähtud kuritegusid, peavad silmas nende punktide endist redaktsiooni (vt. lk. 86).

§ 193⁷ p. „d“ ette nähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

Märkus. § 193⁷ p. „v“ ette nähtud sotsiaalse kaitse vahendit kohaldatakse käesoleva paragrahvi p. „a“ ette nähtud teo eest teistkordse karistamise korral, samuti tähendatud teo eest esmakordse karistamise korral, kuid sõja ajal või pärast § 193⁷ p. „a“, „b“ ja „g“ ette nähtud tegude eest karistamist.

§ 193⁹. a) Omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine lahingu ajal toob kaasa — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

b) Sama tegu, kergendavail asjaoludel, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 193¹⁰. Mõjuva põhjuseta tähtjaks teenistusse mitteilmumine teenistusse määramisel, üleviimisel, lähetuselt, samuti puhkuselt, toob kaasa —

vastutuse § 193⁷, 193⁸ ja 193⁹ seatud alustel;

b) sõjaväelaste ja reservlaste mõjuva põhjuseta mitteilmumine tähtpäevaks õppekogunemistele, manöövritele ja muudele õppustele, samuti kutse peale katsemobilisatsiooni puhul — toob kaasa — vastutuse samadel alustel.

§ 193¹⁰ a. Kõrvalehoidumine Töolis-Talupoegade Punaarmee ridadesse mobiliseerimise kutsest ja järgnevaist kutseist Töolis-Talupoegade Punaarmee

komplekteerimiseks sõjaaegsesse koosseisu toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta, juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute suhtes aga mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, mida eriti raskendavate asjaolude puhul kõrgendatakse kuni sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääraneni — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193¹¹. a) Töölis-Talupoegade Punaarmee ratsaväe territoriaalüksuste¹ vahelduvasse koosseisu kuuluvate sõjaväelaste poolt neis üksustes arvel olevate oma hobuste toomise kohuse mittetäitmine toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni;

b) sama tegu, kergendavail asjaoludel, toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193¹². a) Kõrvalehoidumise eest sõjaväeteenistuskohuste täitmisest sõjaväelase poolt endale mingi vigastuse tekitamisega või haiguse simuleerimisega, dokumentide võltsimisega või mingi muu pettusega —

karistatakse vabaduskaotusega kuni viie aastani;

b) sama kuriteo eest, raskendavail asjaoludel, — karistatakse vabaduskaotusega mitte alla kolme aasta;

¹ Uldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette territoriaalüksusi.

v) sama kuriteo eest, kui see on toime pandud sõja ajal või lahinguolukorras, —

karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 193¹³. Kõrvalehoidumine sõjaväeteenistuskohuste täitmisest, eriti usuliste või muude veendumuste ettekäändel, kui teiste käesoleva peatüki paragrahvides ette nähtud kuritegude tunnused puuduvad, toob kaasa —

§ 193² ette nähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

§ 193¹⁴. a) Ajutiseks või alaliseks tarvitamiseks antud riikliku riide- ja kraamvarustuse esemete seadusvastane võõrandamine, pantimine või tarvitamiseks edasiandmine (pillamine), nende tahtlik hävitamine või rikkumine, samuti nende esemete kohta kehtima pandud hoiueeskirjade rikkumine, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani.

b) Samad teod, kergendavail asjaoludel, toovad kaasa —

Töolis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Samad teod teenistuslikuks tarvitamiseks antud külm- või tulirelva, padrunit ja liiklusvahendite suhtes toovad kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

g) Käesoleva paragrahvi p. „a“ ette nähtud teod, kui need on toime pandud sõja ajal või lahinguolukorras, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

d) Käesoleva paragrahvi p. „v“ ette nähtud teod, kui need on toime pandud sõja ajal või lahingulukorras, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid raskendavail asjaoludel — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

Märkus. Isikud, kes võtavad vastu käesolevas paragrahvis tähendatud esemeid, teades, et nende esemete võõrandamine, pantimine ja tarvitamiseks või hoiule andmine on seadusvastane, langevad vastutuse alla osalistena.

§ 193¹⁵. a) Vahtkonna- või saateteenistuse määrustikuliste eeskirjade ja nende eeskirjade arendamiseks antud korralduste rikkumine toob kaasa — vabaduskaotuse kuni kuue kuuni.

b) Sama tegu, kergendavail asjaoludel, toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Vahtkonnateenistuse määrustikuliste eeskirjade rikkumine, kui see on toime pandud vahtkondades relvade, laskemoona ja lõhkeainete ladude juures, samuti muudes vahtkondades, mis omavad erilist riiklikku või sõjalist tähtsust, toob kaasa — vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

g) Vahtkonna- või saateteenistuse määrustikuliste eeskirjade rikkumine, kui sellega kaasnes kahjulikke tagajärgi, millede ärahoidmiseks vas-

tav vahtkond või saate meeskond oli määratud, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

d) Käesoleva paragrahvi p. „v“ ja „g“ ette nähtud teod, kui need on toime pandud lahinguolukorras, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid raskendavail asjaoludel — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193¹⁶. a) Sisekorra- (vahi-) teenistuse määrustikuliste eeskirjade rikkumine väeosa ööpäeva-toimkonda (välja arvatud vahtkond) kuuluva isiku poolt toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni.

b) Sama tegu, kergendavail asjaoludel, toob kaasa —

Töolis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Sama tegu, kui sellega kaasnes kahjulikke tagajärgi, millede ärahoidmine kuulus selle isiku kohuste hulka, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kahe aastani.

g) Sama tegu, kui see on toime pandud sõja ajal või lahinguolukorras, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

d) Käesoleva paragrahvi p. „g“ ette nähtud tegu, kergendavail asjaoludel, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

* § 193¹⁷. a) Võimukuritarvitus, -liialdus või -tegevusetus, samuti lohakas suhtumine teenistusse Töö-

lis-Talupoegade Punaarmee juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, kui neid tegusid pandi toime süstemaatiliselt, omakasu tõukel või mõne muu isikliku huvi pärast, samuti kui need teod põhjustasid isikule usaldatud jõudude või ülesandeks tehtud asjaajamise desorganisatsiooni, või sõjasaladuste avaldamise, või muid raskeid tagajärgi, või kuigi neid tagajärgi ei olnud, kuid võis teadvalt olla, või kui need teod pandi toime sõja ajal või lahinguolukorras, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu.

Samad teod, eriti raskendavail asjaoludel, toovad kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

b) Samad teod, kui neis ei ole käesoleva paragrahvi p. „a“ ja „b“ ette nähtud tunnuseid, toovad kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193¹⁸. a) Ülema tegevus ja korraldused, mis takistavad temale alluvail sõjaväelastel (või nende perekondadel) kasutada Töölis-Talupoegade Punaarmee sõjaväelaste ja nende perekondade kohta kehtima pandud soodustusi ja eesõigusi, toovad kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani.

b) Samad teod, kergendavail asjaoludel, toovad kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Samad teod, kui need on toime pandud süstemaatilisel või omakasu sihil või mõne muu isikliku huvi tõukel, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

§ 193¹⁹. Oma alluva seadusvastane kasutamine ülema poolt kas enese, oma perekonna või teiste isikute isiklikuks teenimiseks toob kaasa — vabaduskaotuse kuni kuue kuuni.

§ 193²⁰. a) Ülema poolt temale usaldatud sõjaliste jõudude üleandmine vaenlasele, ülema poolt temale usaldatud kindlustiste, sõjalaevade, sõjaväe lennuaparaatide, suurtükkide, sõjaväeladude ja muude sõjapidamisvahendite vaenlasele jätmine, hävitamine või kõlbmatuks tegemine, samuti ülema poolt vajalike abinõude tarvitusele mittevõtmine loetletud sõjapidamisvahendite hävitamiseks või kõlbmatuks tegemiseks, kui neid vahendeid ähvardab otsene vaenlase kätte langemise oht ja kui on ära kasutatud juba kõik abinõud nende päästmiseks, kui need käesolevas paragrahvis tähendatud teod on toime pandud vaenlasele kaasaaitamise sihil, toovad kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

b) Samad teod, kui need on toime pandud mitte vaenlasele kaasaaitamise sihil, kuid sõjaliste reeglite vastaselt, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid raskendavil asjaoludel — sotsiaalse kaitse

vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²¹. a) Ülema omavoliline kõrvalekaldumine temale lahingu kohta antud korraldustest vaenlasele kaasaaitamise sihil toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

b) Sama tegu, kui see on toime pandud mitte vaenlasele kaasaaitamise sihil, kuid sõjaliste reeglite vastaselt, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid eriti raskendavail asjaoludel sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193²². Omavoliline lahinguväljalt lahkumine lahingu ajal, vangiaandmine lahinguolukorrast mitte tingitult või lahingu ajal relvaga tegutsemisest keeldumine, samuti üleminek vaenlase poole, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²³. Hukkuva sõjalaeva mahajätmine laeva komandöri poolt, kes ei ole oma teenistuskohuseid lõpuni täitnud, samuti sõjalaeva mahajätmine meeskonda kuuluvate isikute poolt komandöri sellekohase korralduseta toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193²⁴. NSV Liidu sõjajõudude ja sõjalise kaitsevõime kohta andmete edasiandmine välisriikide valitsustele, vaenulistele sõjavägedele ja kontrevolutsioonilistele organisatsioonidele, samuti

nende andmete riisumine või kogumine edasiandmise sihil, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla viie aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta, kuid juhtudel, kui spionaaž kutsus välja või võis välja kutsuda eriti raskeid tagajärgi NSV Liidu huvidele — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²⁵. a) T ü h i s t a t u d. [Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 30. okt. 1947. a. (ENSV T 1947, 32, 261).]

b) Sama tegu¹, kui see tõi kaasa või teadvalt võis kaasa tuua eriti raskeid tagajärgi, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

v) Sõjaliste andmete avaldamine, mis ei kuulu avaldamisele, kuigi need ei ole erilises saladuses hoitavad, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani.

g) Käesoleva paragrahvi p. „v“ ette nähtud tegu, kergendavail asjaoludel, toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193²⁶. Sõja ajal vaenlase sõjaväe koosseisu kuuluvate isikutega või vaenlase territooriumil või vaenlase sõjavägede poolt okupeeritud kohtades

¹ § 193²⁵ tühistatud punkt „a“ nägi ette NSV Liidu sõjajõudude ja sõjalise kaitsevõime kohta erilises saladuses hoitavate andmete avaldamist.

elavate isikutega läbikäimine kirjavahetuse teel
või muul viisil toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

§ 193²⁷. a) Langenute ja haavatute juures olevate asjade riisumine lahinguväljal (marodeerimine) toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta.

b) Sama tegu; raskendavail asjaoludel, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²⁸. Röövimine, riisumine, seadusvastane vara hävitamine ja vägivald, samuti seadusvastane vara äravõtmine sõjaliste vajaduste rahuldamise ettekäändel, kui need teod on toime pandud sõjategevuse piirkonnas oleva elanikkonna suhtes, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta, raskendavail asjaoludel aga — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²⁹. a) Halb käitumine sõjavangidega, mis leidis aset korduvalt või oli seotud erilise julmu-
sega või suunatud haigete ja haavatute vastu, samuti hooletu kohusetäitmine tähendatud haigete ja haavatute suhtes isikute poolt, kellede peale oli pandud nende ravimine ja nende eest hoolitsemine, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

b) Halb käitumine sõjavangidega ilma tähendatud raskendavate asjaoludeta toob kaasa —

Töolis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193³⁰. Sõjategevuse piirkonnas Punase Risti või Punase Poolkuu märgi kandmine isikute poolt, kellel selleks ei ole õigust, samuti tähendatud isikutele korralduse andmine ülema poolt nende märkide kandmiseks, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani.

§ 193³¹. Punase Risti või Punase Poolkuu lipu või märgi või sanitaarse evakuatsiooni transpordivahendite märkimiseks ette nähtud värvi kurjastitarvitamine sõja ajal toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani.

* K ü m n e s p e a t ü k k

Sugukondliku olustiku iganditest tingitud kuriteod.

§ 194. Tapja, tema vanemate, sugulaste või sugukonna poolt tapetu vanematele, sugulastele või sugukonnale kättemaksust või seaduslikust jälitamisest vabanemiseks makstava varalise tasu vastuvõtmine lunahinnana toob kaasa —

rahatrahvi mitte üle kahekordse saadud lunahinna määra.

§ 195. Tapetu sugukonna liikmete kõrvalehoidumine tapjaga või tema sugukonnaga leppimisest korras, mis kindlaks määratud kohalikus lepitus-

menetluse määrustikus, samuti leppimise takistamine, —

väljasaatmine antud maakoha piiridest, ühes osavara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 196. Peigmehe, tema vanemate, sugulaste või hõimlaste poolt pruudi vanematele, sugulastele või hõimlastele lunahinna maksmine pruudi eest (kalõm) rahas, loomadega või muu varaga või isikliku tööga —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

Lunahinna vastuvõtmine —

samad vahendid, ühes rahatrahviga lunahinna suuruses.

§ 197. Naisisiku sundimine abielluma või jätkama abielulist kooselu, samuti naisisiku riisumine abiellumiseks, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

M ä r k u s. Seejuures toimepandud sama naisisiku vägistamine toob kaasa käesoleva koodeksi § 151 või 153 ette nähtud vahendid.

§ 198. Abiellumine isikuga, kes pole jõudnud abiellumisikka, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Mitteküpse isikuga abiellumine või niisugusele abiellumisele sundimine —

käesoleva koodeksi § 151 ette nähtud vahendid.

§ 199. Abielu kahe või mitme naisega —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

Märkus. Kahe ja mitme naisega abielu käsitlevate kriminaalseaduste kehtivus ei laiene nende abieluliste kooselude peale, mis on sõlmitud enne nende seaduste andmist.

§ 200. Omavoliline loomade või muu vara võtmine (baranta) ilma omastamise sihita, ainsa eesmärgiga sundida kannatanut või tema sugulasi andma rahuldust tekitatud teotamise eest või tasuma tekitatud varalist kahju, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Sama tegu, kui see on toime pandud relvastatult, —

vabaduskaotus kuni ühe aastani.

Sama tegu, kui see on toime pandud relvastatud sugukonnaliikmete grupi poolt, — organiseerijatele, kihutajatele ja juhtijatele —

vabaduskaotus kuni kolme aastani,

teiste osaliste suhtes —

vabaduskaotus kuni ühe aastani.

§ 201. Kallaletung isikule, perekonnale, sugukonnale või suguharule, elumajadele või elamis-kohtadele, kui see on toime pandud organiseeritult suure arvu kaassugukonnaliikmete või kaassuguharuliikmete osavõtul sugukondade- või suguharudevahelise vaenu pärast, — organiseerijate ja juhtijate suhtes —

vabaduskaotus kuni ühe aastani.

§ 202. Kokkupõrkel (§ 200 ja 201) tekitatud vägi-valda, tapmist, kehavigastust, peksmist jne. —

jälitatakse samuti, nagu seda kuritegu, mille tunnustele see vägivald vastab.

§ 203. Kohtumõistmis-õiguste omastamine otsuste tegemisega pärisrahva tava järgi (adaat jm.) ning rikkudes seega Nõukogude õiguse aluseid, kasutades sugukondlikust olustikust tulenevat poolte sõltuvust, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 204. Usulis-olustikulisteks otstarveteks sunduslik maksude võtmine ühes ilmse sugukondlikust olustikust tuleneva maksjate sõltuvuse kasutamisega, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 205. See peatükk kehtib nende autonoomsete vabariikide, autonoomsete oblastite ja teiste VNFSV maa-alade suhtes, kus X peatükis loetletud ühiskonnaohtlikud teod esinevad antud territooriumil elavate rahvuste hulgas sugukondliku olustiku iganditena.

SURMANUHTLUSE KAOTAMISEST

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 26. maist 1947. a. (NSVL Ülemnõukogu Teataja, 1947. a. nr. 17.)

Nõukogude rahva ajalooline võit vaenlase üle näitas mitte ainult Nõukogude riigi kasvavat võimsust, vaid eelkõige kogu Nõukogude Liidu elanikkonna äärmist ustavust Nõukogude kodumaale ja Nõukogude valitsusele.

Ühtlasi näitab rahvusvaheline olukord möödunud perioodil pärast Saksamaa ja Jaapani kapituleerumist, et rahu üritust võib lugeda kindlustatuks pikemaks ajaks, vaatamata agressiivsete elementide katsetele provotseerida sõda.

Arvestades neid asjaolusid ja tulles vastu tööliste ja teenistujate ametiühingute ning teiste autoriteetsete organisatsioonide soovidele, mis väljendavad laiade ühiskonnakihtide arvamust, — NSVL Ülemnõukogu Presiidium leiab, et surmanuhtluse kohaldamine rahuaja tingimustes ei ole enam vajalik.

NSVL Ulemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Kaotada rahuajaks surmanuhtlus, mis on ette nähtud kuritegude eest NSV Liidus kehtivate seadustega.

2. Kuritegude eest, mis on karistatavad kehtivate seaduste järgi surmanuhtlusega, kohaldada rahuajal kinnipidamist paranduslike tööde laagris tähtajaga 25 aastat.

3. Surmanuhtlus kohtuotsuste järgi, mis ei ole täide viidud kuni käesoleva seadluse väljaandmiseni, asendada kõrgemalseisva kohtu määramisel karistusega, mis on ette nähtud käesoleva seadluse § 2.

SURMANUHTLUSE RAKENDAMISE KOHTA KODUMAA REETJAILE, SALAKUULAJAILE JA ÕHKULASKJATELE-DIVERSANTIDELE

NSVL Ulemnõukogu Presiidiumi seadlus 12. jaanuarist 1950. a. (NSVL Ulemnõukogu Teataja 1950. a. nr. 3.)

Saabunud avalduste tõttu rahvusvabariikidelt, ametiühinguilt, talurahva organisatsioonidelt, samuti ka kultuuritegelastelt vajaduse kohta teha muudatused surmanuhtluse kaotamise seadlusse selles mõttes, et see seadlus ei kehtiks kodumaa reetjate, salakuulajate ja õhkulaskjate-diversantide suhtes, NSV Liidu Ulemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Erandina NSV Liidu Ulemnõukogu Presiidiumi 1947. aasta 26. mai seadlusest surmanuhtluse kao-

tamise kohta lubada rakendada kodumaa reetjate, salakuulajate ja õhkulaskjate-diversantide suhtes surmanuhtlust kõrgeima karistumäärana.

2. Käesolev seadlus kehtestada tema avaldamise päevast.

KRIMINAALVASTUTUSE KOHTA RIIGI- JA ÜHISKONNAVARA RIISUMISE EEST

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus

4. juunist 1947. a.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja, 1947. a. nr. 19.)

Ühtsuse loomiseks seadusandluses kriminaalvastutuse kohta riigi- ja ühiskonnavara riisumise eest ja võitluse tugevdamiseks nende kuritegude vastu NSVL Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Riigivara varastamise, omastamise, raiskamise või muu riisumise eest karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris seitsmest kuni kümne aastani ühes vara konfiskeerimisega või ilma konfiskeerimiseta.

2. Korduvalt toimepandud, samuti organiseeritud rühma (jõugu) poolt või suures ulatuses toimepandud riigivara riisumise eest karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris kümnest kuni kahekümne viie aastani ühes vara konfiskeerimisega.

3. Kolhoosi-, kooperatiiv- või muu ühiskonnavara varastamise, omastamise, raiskamise või muu riisumise eest karistatakse kinnipidamisega paran-

duslike tööde laagris viiest kuni kaheksa aastani ühes vara konfiskeerimisega või ilma konfiskeerimiseta.

4. Korduvalt toimepandud, samuti organiseeritud rühma (jõugu) poolt või suures ulatuses toimepandud kolhoosi-, kooperatiiv- või muu ühiskonnavara riisumise eest karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris kaheksast kuni kahekümne aastani ühes vara konfiskeerimisega.

5. Kindlasti teadaolevast ettevalmistatavast või toimepandud käesoleva seadluse § 2 ja 4 ettenähtud riigi- või ühiskonnavara riisumisest võimuorganeile mitteteatamise eest karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni kolme aastani või väljasaatmisega viiest kuni seitsme aastani.

KODANIKE ISIKLIKU OMANDI KAITSE TUGEVDAMISE KOHTA

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus
4. juunist 1947. a.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja, 1947. a. nr. 19.)

Kodanike isikliku omandi kaitse tugevdamiseks NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Varguse, s. o. kodanike isikliku vara salajase või avaliku riisumise eest karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris viiest kuni kuue aastani.

Varguse eest, mis on toime pandud vargajõugu

poolt või korduvalt, karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris kuuest kuni kümne aastani.

2. Röövimise eest, s. o. kallaletungi eest võõra vara vallutamise eesmärgil, ühenduses vägivalla või vägivalla tarvitamise ähvardusega karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris kümnest kuni viieteistkümne aastani ühes vara konfiskeerimisega.

Röövimise eest ühenduses kannatanu elule ja tervisele ohtliku vägivallaga, või surma või raske kehavigastusega ähvardamisel, samuti jõugu poolt või korduvalt toimepandud röövimise eest karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris viieteistkümnest kuni kahekümne aastani ühes vara konfiskeerimisega.

3. Kindlasti teadaolevast ettevalmistatavast või toimepandud röövimisest võimuorganeile mitteteatamise eest karistatakse vabaduskaotusega ühest kuni kahe aastani või väljasaatmisega neljast kuni viie aastani.

**NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi
4. juuni 1947. a. seadluste kohtute poolt
kohaldamise korra kohta**

NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus
22. aug. 1947. a. nr. 12/6.

Kohtupraktikas üles kerkinud küsimuste tõttu seoses NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi

4. juuni 1947. a. seadluste „Kodanike isikliku omandi kaitse tugevdamise kohta“ ja „Kriminaalvastutuse kohta riigi- ja ühiskonnavara riisumise eest“ väljaandmisega esitas NSV Liidu Kohtuminister NSVL Kohtu Rahvakomissariaadi põhimääruse § 7 p. „v“ alusel NSV Liidu Ülemkohtu pleenumile ettepaneku anda kohtutele nende küsimuste kohta juhistavaid näpunäiteid.

NSVL Ülemkohtu pleenum määras anda kohtutele järgmised juhised:

1. Ülalnimetatud seadlustes ette nähtud kuriteod, mis on toime pandud pärast nende seadluste väljaandmist, kuuluvad kvalifitseerimisele nende seadluste vastavate paragrahvide järgi. Seoses sellega ei kuulu kohaldamisele 7. augusti 1932. a. seadus, NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. augusti 1940. a. seadluse „Kriminaalvastutuse kohta väikeste varguste eest tööstuses ja huligaansuse eest“ § 1, samuti VNFSV Kriminaalkoodeksi paragrahvid 59³a, 116, 162, 165, 166, 166-a, 167 ja 169 teine lõige ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavad paragrahvid.

2. Kuriteoasjad, mis on ette nähtud seadluse „Kriminaalvastutuse kohta riigi- ja ühiskonnavara riisumise eest“ § 2 ja 4 riisumise suure ulatuse puhul — alluvad krai-, oblasti- ja ringkonnakohtutele ja liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide ülemkohtutele. Kõik ülejäänud kuriteoasjad, mis on ette nähtud 4. juuni 1947. a. seadlustes, alluvad rahvakohtutele.

3. Kõikides kuriteoasjades, mis on ette nähtud 4. juuni 1947. a. seadlustes, on eeluurimine kohustuslik.

Nende asjade kohtusse saatmine toimub prokuröri poolt.

4. juuni 1947. a. seadluste kohaldamisest alaealiste suhtes

Vt. NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust 17. veebruarist 1948. a. nr. 4/2/u.

4. juuni 1947. a. seadluste kohaldamisest

NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus
19. märtsist 1948. a. nr. 6/4/u.

NSVL Ülemkohtu poolt järelevalve korras läbi-vaadatud asjadest kuritegude kohta, mida karistatakse 4. juuni 1947. a. seadluste järgi, nähtub, et kohtuorganid real juhtudel ei kohalda õigesti organiseeritud rühma (jõugu) ja teistkordsuse mõisteid kui kvalifitseerivaid tunnuseid, mis on ette nähtud 4. juuni 1947. a. seadluse „Kriminaalvastutuse kohta riigi- ja ühiskonnavara riisumise eest“ § 2 ja 4, samuti 4. juuni 1947. a. seadluse „Kodanike isikliku omandi kaitse tugevdamise kohta“ § 1 teises lõikes ja § 2 teises lõikes. Samuti esineb mõnikord röövimisasjade ebaõiget kvalifitseerimist.

Arvestades ülaltoodut määrab NSVL Ülemkohtu pleenum anda kohtutele järgmised juhised:

1. Organiseeritud rühma või jõugu all tuleb mõista rühma kahest või rohkem isikust, kes eelnevalt on organiseerunud ühe või mitme riisumise toimepanemiseks. Seejuures kannavad vastutust 4. juuni 1947. a. seadluste vastavate paragrahvide järgi mitte ainult organiseerijad, vaid ka organiseeritud rühma (jõugu) osalised.

Kuna 4. juuni 1947. a. seadlused näevad ette vastutuse mitte osavõtu eest organiseeritud rühmast (jõugust), vaid riisumise eest, mis sellise rühma poolt on toime pandud, peavad kohtud silmas pidama, et neil juhtudel, kui rühm pole oma eesmärke teostanud, milleks ta oli loodud, tuleb juhinduda VNFSV KrK § 19 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavatest paragrahvidest, s. t. eeskirjadest, mis on ette nähtud ettevalmistuse ja katse puhuks.

2. Teistkordsust kui kvalifitseerivat tunnust tuleb kohaldada nii neil juhtudel, kui kohtualune on juba süüdi mõistetud varem toimepandud riisumise eest, kui ka neil juhtudel, kui kohus teeb kindlaks, et kohtualune on toime pannud kaks või rohkem riisumist, kuigi ta pole varem ühegi nende riisumiste eest süüdi mõistetud. Seejuures tunnustatakse korduvust ka neil juhtudel, kui varem toimepandud riisumine leidis aset enne 4. juuni 1947. a. seadluste väljaandmist. Varem toimepandud riisumist ei või arvestada kvalifitseeriva tunnuseks ainult sel juhul, kui karistus selle kuriteo eest on kustutatud või kustunud, või aegumistäht-

ajad möödunud (VNFSV KrK § 14, 15 ja 55 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid).

3. Röövimist, seoses vägivallaga, mis tõi kaasa kannatanu surma või raske kehavigastuse, tuleb kvalifitseerida kui röövimist seoses kannatanu elule ja tervisele ohtliku vägivallaga, s. t. 4. juuni 1947. a. seadluse „Kodanike isikliku omandi kaitse tugevdamise kohta“ § 2 teise lõike järgi.

4. Vara riisumine, mis on toime pandud VNFSV KrK § 59³ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavates paragrahvides tähendatud asjaoludel, tuleb kvalifitseerida nende paragrahvide ja 4. juuni 1947. a. seadluste vastavate paragrahvide järgi kogumis.

VASTUTUSEST RIIKLIKU SALADUSE AVALDAMISE JA RIIKLIKKU SALADUST SISALDAVATE DOKUMENTIDE KAOTAMISE EEST

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus

9. juunist 1947. a.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja, 1947. a. nr. 20.)

Uhtsuse loomiseks seadusandluses ja vastutuse tugevdamiseks andmete avaldamise eest, mis on riiklikuks saladuseks ja mille loetelu on kindlaks määratud NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt tema määruses 8. juunist s. a. — NSVL Ülemnõukogu Presiidium o t s u s t a b :

1. Riiklikuks saladuseks olevate teadete avaldamise eest isikute poolt, kellele need andmed olid

usaldatud või kes neid andmeid võisid saada oma teenistusliku seisundi tõttu, kuivõrd seda tegevust ei saa kvalifitseerida kodumaa reetmisena või spionaažina,

karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris 8 kuni 12 aastani.

2. Riiklikuks saladuseks olevate sõjalise iseloomuga andmete avaldamise eest sõjaväelaste poolt, kuivõrd seda tegevust ei saa kvalifitseerida kodumaa reetmisena või spionaažina,

karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris 10 kuni 20 aastani.

3. Riiklikuks saladuseks olevate teadete avaldamise eest eraisikute poolt, kuivõrd seda tegevust ei saa kvalifitseerida kodumaa reetmisena või spionaažina,

karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris 5 kuni 10 aastani.

4. Riiklikuks saladuseks olevaid andmeid sisaldavate materjalide, dokumentide ja väljaannete kaotamise eest ametiisikute poolt, kui see tegevus oma iseloomult ei too seaduse järgi kaasa raskeimat karistust,

karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris 4 kuni 6 aastani.

Sama kuriteo eest, kui see tõi endaga kaasa raskeid tagajärgi,

karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris 6 kuni 10 aastani.

5. Riiklikuks saladuseks olevaid andmeid sisaldavate dokumentide kaotamine sõjaväelaste poolt, kui see tegevus oma iseloomult ei too seaduse järgi kaasa raskemat karistust,

karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris 5 kuni 8 aastani.

Sama kuriteo eest, kui see tõi endaga kaasa raskeid tagajärgi,

karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris 8 kuni 12 aastani.

6. Riiklikuks saladuseks olevate leiutiste, avastuste ja tehniliste täiustuste, mis on tehtud NSV Liidu piirides, samuti riigi poolt komandeeritud NSV Liidu kodanike poolt välismaal, teatavaks tegemise või üleandmise eest välismaale, kui neid kuritegusid ei saa kvalifitseerida kodumaa reetmisena või spionaazina,

karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris 10 kuni 15 aastani.

7. Käesolevas seadluses ette nähtud kuriteoasjad alluvad Sõjatribunalile.

8. Seoses käesoleva seadluse väljaandmisega tunnistada kehtetuks:

a) NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 15. novembrist 1943. a. „Vastutuse kohta riikliku saladuse avaldamise eest ja riiklikku saladust sisaldavate dokumentide kaotamise eest“.

b) „Määruse sõjaväeliste kuritegude kohta“ § 25 punkt „a“.

Teha liiduvabariikide ülemnõukogudele ülesandeks teha vastavalt käesolevale seadlusele vajalikud muudatused liiduvabariikide seadusandluses.

RIIKLIKKU SALADUST MOODUSTAVATE ANDMETE LOETELU KINDLAKSMAARAMISEST, MILLE AVALDAMIST KARISTATAKSE SEADUSE JÄRGI

NSVL Ministrite Nõukogu määrus

8. juunist 1947. a.

(«Известия Советов депутатов трудящихся СССР»

nr. 134 — 10. juunist 1947. a.)

NSVL Ministrite Nõukogu määras:

Kindlaks määrata riikliku saladust moodustavate andmete alljärgnev loetelu:

Sõjalise iseloomuga andmed.

1. NSV Liidu kogu relvastatud jõudude, väeliikide, samuti väekoondiste, väeosade, laevade, allüksuste, asutiste, õppeasutiste ja üksikute sõjaliste objektide organisatsioon, arv, dislokatsioon, võitlusvõime, relvastus, varustus, sõjaline ettevalmistus, materiaalne ja finantsiline kindlustatus, mobilisatsiooni- ja operatiivplaanid.

2. NSV Liidus tervikuna kui ka liiduvabariikides ja autonoomsetes vabariikides, kraides, oblastites, baasides, tööstus- ja transpordiettevõtetes, samuti NSV Liidu relvastatud jõudude koondistes, osades

ja asutistes leiduvate iga liiki riiklike mobilisatsioonivarude, riiklike materiaalsete ja toiduainete reservide, samuti mobilisatsiooni alla kuuluvate inimreservide koosseis, suurus, seisukord, dislokatsioon ja eesmärk.

3. Mobilisatsiooni- ja operatiivplaanid, arvestused, projektid ja abinõud seoses NSV Liidu kaitsevõimet kindlustavate mobilisatsiooniplaanidega: riikliku valitsemise, tööstuse, transpordi, side ja kõikide teiste rahvamajandusharude liinis (nii tervikuna, kui ka üksikute ametkondade, ettevõtete ja territoriaalsete rajoonide kaupa).

4. Sõjatööstuse dislokatsioon, sisseseade, finants- ja tööstuslikud plaanid, seisukord, tööstusvõimsus, nomenklatuur ja toodangu suurus kui ka samad andmed kogu muu tööstuse selle osa kohta, mis täidab sõjalisi tellimisi.

5. Leiutused, avastused ja täiustused, uurimis- ja eksperimentaalsed tööd NSV Liidu kaitse tehniliste ja muude vahendite alal.

6. NSV Liidu kaitsesse puutuvad dokumendid, materjalid ja väljaanded, samuti nendes dokumentides, materjalides ja väljaannetes leiduvad andmed.

Majandusliku iseloomuga andmed.

7. Andmed tööstuse kohta tervikuna ja selle üksikute harude, põllumajanduse, kaubanduse ja ühendusteede kohta, millised NSVL Ministrite Nõukogu määramisel tuleb hoida saladuses.

8. NSV Liidu valuutafondide seisund, andmed NSV Liidu jooksva arveldusbilansi ja operatiivsete finantsplaanide kohta. Andmed riikliku fondi väärismetallide, valutaväärtuste ja rahamärkide hoiukoha ning hoiu ja transportimise korra kohta.

9. Üksikute kaupade sisse- ja väljaveo plaanid ja plaanikavandid, üksikute kaupade eksportfondide seisund.

10. Geoloogilised tagavarad ja värviliste ning haruldaste metallide ning muldade kaevandamine.

Andmed mittesõjalise iseloomuga avastuste, leiutuste ja täiustuste kohta.

11. Avastused, leiutused, tehnilised täiustused, uurimis- ja eksperimentaalsed tööd teaduse, tehnika ja rahvamajanduse kõigil aladel kuni nende lõpuleviimiseni ja nende avaldamiseks loa andmiseni.

Muud liiki andmed.

12. Andmed NSV Liidu ja välisriikide vaheliste läbirääkimiste, suhtlemiste ja kokkulepete kohta, samuti iga muu ürituse kohta välispoliitika ja väliskaubanduse alal, mida ei sisalda ametlikult avaldatud teated.

13. Riiklikud šifrid ja šifreeritud kirjavahetuse sisu.

14. Teised andmed, mis NSVL Ministrite Nõu-

kogu poolt tunnistatakse avaldamisele mittekuuluvaiks.

Seoses käesoleva määruse väljaandmisega lugeda jõu kaotanuks NSVL RKN-i määrus 27. aprillist 1926. a. „Andmete loetelu kinnitamise kohta, mis oma sisult on eriliselt hoitavad riiklikud saladused“ (LSKK 1926. a. nr. 32, art. 213).

KRIMINAALVASTUTUSE KOHTA KODUPUSKARI VALMISTAMISE JA MÜÜMISE EEST

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus
7. aprillist 1948. a.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja, 1948. a. nr. 14.)

Ühtsuse loomiseks seadusandluses kriminaalvastutuse kohta kodupuskari valmistamise ja müümise eest ja võitluse tugevdamiseks nende kuritegude vastu NSVL Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Kodupuskari valmistamise ja hoidmise eest turustamise eesmärgil, kodupuskari turustamise eest, samuti eriti puskari valmistamiseks määratud aparaatide valmistamise ja turustamise eest äritsemisena, —

karistatakse kinnipidamisega paraõduslike tööde laagris kuuest kuni seitsme aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

2. Kodupuskari valmistamise eest ilma turustamise eesmärgita —

karistatakse vabaduskaotusega ühest kuni kahe aastani ühes puskari ja selle valmistamise riistade konfiskeerimisega.

NENDE VÄLISMAAL VIIBIVATE AMETIISKUTE — NSV LIIDU KODANIKE VÄLJASPOOL SEADUST OLEVAIKS KUULUTAMISEST, KES ON ÜLE JOOKSNUD TÖOLISKLASSI JA TALURAHVA VAENLASTE LEERI JA KEELDUVAD TAGASI TULEMAST NSV LIITU

NSVL KTK määrus 21. novembrist 1929. a.
(LSKK 1929, nr. 76, art. 732.)

1. NSV Liidu kodaniku — NSV Liidu riigiasutise või ettevõtte välismaal tegutseva ametiisiku keeldumisele tagasi tulemast NSV Liidu piiridesse riigivõimu organite ettepanekul vaadata kui ülejooksmisele tööliisklassi ja talurahva vaenlaste leeri ja kvalifitseerida seda reetmisena.

2. Isikud, kes keelduvad tagasi tulemast NSV Liitu, kuulutatakse väljaspool seadust olevaiks.

3. Väljaspool seadust olevaks kuulutamine toob kaasa: a) süüdimõistetu kogu varanduse konfiskeerimise; b) süüdimõistetu mahalaskmise pärast 24 tunni möödumist arvates tema isiku kindlakstegemisest.

4. Kõik seesugused asjad vaatab läbi NSV Liidu Ülemkohus.

5. Väljaspool seadust olevaiks kuulutatud isikute nimed tehakse teatavaks kõigile nõukogude täitevkomiteedele ja ÜRPV¹ organitele.

Käesolev seadus omab tagasiulatuvat jõudu.

KAHEKSATUNNISELE TÖÖPÄEVALE JA SEITSEMEPÄEVASELE TÖÖNADALALE ULEMINEKUNING ETTEVÕTTEIST JA ASUTISTEST TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE OMAVOLILISE LAHKUMISE ÄRAKEELAMISE KOHTA

NSVL Ulemnõukogu Presiidiumi seadlus
26. juunist 1940. a.

(NSVL Ulemnõukogu Teataja 1940, nr. 20.)

Vastavalt Uleliidulise Ametiühingu Kesknõukogu esitisele NSVL Ulemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Tõsta tööliste ja teenistujate tööpäeva kestus kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes ettevõtteis ja asutistes:

seitsmelt tunnilt kaheksale tunnile — seitsmetunnise tööpäevaga ettevõtteis;

kuuelt tunnilt seitsmele tunnile — kuuettunnise tööpäevaga töödel, välja arvatud kahjulike töö-

¹ ÜRPV arvati SiseRK koosseisu (LSKK 1934. a. nr. 36, art. 283).

tingimustega kutsealad, NSVL RKN-i poolt kinnitavate nimekirjade järgi;

kuuelt tunnilt kaheksale tunnile — asutiste teenistujaile;

kuuelt tunnilt kaheksale tunnile — 16 aastaseks saanud isikuile.

2. Üle viia töö kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes ettevõtteis kuuspäevakult seitsmepäevasele nädalale, lugedes seitsmenda nädalapäeva — pühapäeva — puhkepäevaks.

3. Ära keelata tööliste ja teenistujate omavoliline lahkumine riiklikest, kooperatiivseist ja ühiskondlikest ettevõtteist ja asutistest, samuti omavoliline üleminek ühest ettevõttest teise või ühest asutisest teise.

Ettevõttest või asutisest lahkumist või üleminekut ühest ettevõttest teise ja ühest asutisest teise võib lubada ainult ettevõtte direktor või asutise ülem.

4. Määrata, et ettevõtte direktor ja asutise ülem on õigustatud ja kohustatud lubama tööliste ja teenistuja lahkumist ettevõttest või asutisest järgmistel juhtudel:

a) kui tööline või teenistuja arstliku tööeksperdiisi komisjoni otsuse kohaselt ei saa haiguse või invaliidsuse tõttu endist tööd jätkata ja administratsioon ei saa talle võimaldada teist sobivat tööd samas ettevõttes või asutises, või kui pensionär, kellele on määratud vanaduspension, soovib töölt lahkuda;

b) kui tööline või teenistuja peab lõpetama töö seoses tema vastuvõtmisega kõrgemasse või keskeriõppeasutisse.

Naistöölise ja teenistujate puhkused raseduse ja sünnituse korral jäävad alles kooskõlas kehtivate seaduseeskirjadega.

5. Määrata, et töölised ja teenistujad, kes on omavoliliselt lahkunud riiklikest, kooperatiivseist ja ühiskondlikest ettevõttest või asutistest, antakse kohtu alla ja mõistetakse rahvakohtu otsusega vangimajja 2 kuust kuni 4 kuuni.

Määrata, et mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ja asutiste töölised ja teenistujad antakse kohtu alla ja neid karistatakse rahvakohtu otsusega paranduslike töödega töökoha järgi kuni 6 kuuni, ühes töötasust kuni 25% kinnipidamisega.

Seoses sellega ära muuta kohuslik vallandamine ilma mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest.

Rahvakohtuile ette panna kõik käesolevas paragrahvis tähendatud asjad läbi vaadata hiljemalt 5 päeva jooksul ja otsused neis asjus täita viivitamata.

6. Määrata, et ettevõtete direktorid ja asutiste ülemad, kes hoiduvad kõrvale nende isikute kohtu alla andmisest, kes on süüdi ettevõttest või asutisest omavolilises lahkumises või ilma mõjuva põhjuseta töölt puudumises, võetakse kohtulikule vastutusele.

Samuti määrata, et ettevõtete direktorid ja asutiste ülemad, kes on võtnud tööle omavoliliselt ettevõttest ja asutistest lahkunud ning seaduse eest end varjavaid isikuid, võetakse kohtulikule vastutusele.

7. Käesolev seadlus jõustub 27. juunist 1940. a.

Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 17. juuli 1940. a. seadlust „Masina-traktorijaamades töötavate traktoristide ja kombainerite omavolilise töölt lahkumise keelu kohta“. (Известия Советов депутатов трудящихся СССР“ 18. juulist 1940. a.); NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadlust „Inseneride, tehnikute, meistrite, teenistujate ja kvalifitseeritud tööliste ühtedest ettevõtetest ja asutistest teistesse kohusliku üleviimise korra kohta“ (NSVL Ülemnõukogu Teataja nr. 42 — 26. oktoobrist 1940. a.); samuti ka NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust nr. 29/15/u 15. augustist 1940. a. „Puudustest kohtupraktikas tööliste ja teenistujate omavolilise lahkumise asjades ettevõtetest ja asutistest ja ilma mõjuva põhjusega töölt puudumise asjades“.

Kinnitades pleenumi määrusega 15. augustist 1940. a. antud juhiseid vigade kohta, mida teevad mõned kohtud, rakendades omavoliliselt töölt lahkunute suhtes kvalifikatsiooni ja karistusva-

hendeid, mis on ette nähtud töölt puudumise eest mõjuvate põhjusteta, seletada kohtutele, et töötaja kehtvat mitteilmumist tööle võib ainult siis kvalifitseerida töölt puudumisena, kui kohus teeb kindlaks, et see polnud seotud kavatsusega lahkuda töölt antud ettevõttes või asutises. Kui aga kohus teeb kindlaks, et asjaomane isik tahtlikult ei ilmunud tööle, kavatsedes omavoliliselt töölt lahkuda, tulevad süüdlase teod kvalifitseerida omavolilise lahkumisena ettevõttest või asutisest, vaatamata sellele, et süüdlane hiljem kohtupäevaks tööle tagasi tuli.

Jämedaks seaduse rikkumiseks on ilma mõjuvate põhjusteta töölt puudumise eest ettenähtud karistumäärade kohaldamine isikute suhtes, kes on kohtu poolt tunnistatud süüdi omavolilises lahkumises asutisest või ettevõttest, samuti minimaalsete karistumäärade rakendamine kuritahtlikele töölt puudujatele, nagu näiteks isikuile, kes ilmuvad tööle mittekaines olekus. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrusest nr. 18/M/20/u 22. oktoobrist 1942. a.)

Neil juhtudel, kui isik, kes mõjuva põhjusteta töölt puudumise eest on mõistetud paranduslikele töödele oma töökoha järgi, paneb karistuse kandmise ajal toime teistkordse töölt puudumise mõjuva põhjusteta, tuleb seesugust süüdimõistetut tegu lugeda iseseisvaks kuriteoks ja määrata karistusvahend kooskõlas NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi

26. juuni 1940. a. seadluse § 5 teise lõikega, karistuste liitmise põhimõttel.

Kui süüdimõistetud pärast seda, karistuse kandmise ajal, paneb jälle toime töölt puudumise mõjuva põhjuseta, siis tuleb seesuguseid tegusid, mis sisuliselt kannavad töölt kuritahtliku kõrvalehoidumise iseloomu, lugeda omavoliliselt töölt lahkumiseks ja kvalifitseerida NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 esimese lõike järgi. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 7. juulist 1941. a.)

NSVL Ülemkohtu pleenum oma 7. juuli 1941. a. määruse nr. 28/11/u täiendamiseks määrab:

1. Kohtuotsustes teistkordse töölt mõjuvate põhjusteta puudumise asjades, mis on toime pandud karistuse kandmise ajal eelmise töölt puudumise eest, peavad kohtud näitama konkreetse karistuse, mis määratakse teistkordse töölt puudumise eest, sellele juurdelisatava kandmata karistuse aja eelmise töölt puudumise eest ja karistuse tähtaja, mis määratud kogumis, liitmise põhimõttel.

Seejuures kohus näitab kohtuotsuses, et kinnipidamine süüdimõistetud palgast eelmise kohtuotsuse järgi kandmata karistuse aja eest toimub suuruses, mis on määratud eelmise kohtuotsusega.

2. Eelmise kohtuotsuse järgi kandmata karistuse aja arvutamisel loetakse selle otsuse järgi kantud

karistuse ajaks aeg, mille jooksul tegelikult on teostatud palgast kinnipidamist. Neil juhtudel, kui eelmine kohtuotsus ei ole õigeaegselt pööratud täitmisele ilma et süüdimõistetud selles süüdi oleks, tuleb ärakantud karistuse aja algust VNFSV Paranduslike tööde koodeksi § 12 ja teiste liiduvabariikide paranduslike tööde koodeksite vastavate paragrahvide kohaselt lugeda hiljemalt momendist, mil möödus üks kuu kohtuotsuse tegemise päevast.

3. Ajavahemiku kindlakstegemiseks, mille kestel süüdimõistetult tegelikult toimus kinnipidamine töötasust eelmise kohtuotsuse järgi, kohus nõuab õiendi ettevõttest või asutisest. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 22. juunist 1949. a. nr. 9/4/u.)

**SISSESEADE JA MATERJALIDE MUUMISE,
VAHETAMISE JA MUJALE VÄLJAANDMISE
KEELU KOHTA JA KOHTULIKU VASTUTUSE
KOHTA NENDE EBASEADUSLIKE TOIMIN-
GUTE EEST**

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus
10. veebruarist 1941. a.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1941, nr. 8.)

(Väljavõte)

Sotsialistliku majanduse huvid nõuavad kogu ettevõtteis leiduva „üleliigse“, kasutamata sisse-

seade ja materjalide täpset arvestust ja plaanilist ümberjaotust.

Kuid paljudes tööstus- ja transportettevõtteis leiab aset sisseseade ja materjalide pillamine nende müümise ja teiste ettevõtetega vahetamise teel. Samal ajal, kui riik annab ettevõttele teatud otstarveteks seadmed ja materjalid, käsutavad ettevõtete juhatajad neid omavoliliselt ja ebaseaduslikult, müüvad, vahetavad ja annavad neid välja mujale.

Silmas pidades, et nõndanimetatud demonteeritava ja üleliigsete seadmete müük, nagu kogemused on näidanud, pole tegelikult muu kui sotsialistliku omandi maskeeritud riisumine, NSVL Ulemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Ära keelata ettevõttele seadmete, samuti üleliigseks ja kasutamatuks osutunud materjalide müümine, vahetamine ja mujale väljaandmine.

2. Määrata, et seadmete ja üleliigseteks ning kasutamatuks osutunud materjalide müümine, vahetamine ja mujale väljaandmine, samuti nende ebaseaduslik omandamine — on kuritegu, mis on võrdne sotsialistliku omandi riisumisega, mille tõttu isikud, kes on süüdi neis kuritegudes, tulevad kohtu alla anda ja kohtuotsuse põhjal karistada kinnipidamisega türmis 2 kuni 5 aastani.

3. Määrata, et kõik ettevõtteis olevad seadmete ülejäägid, samuti materjalid, mis on osutunud üle-

liigseteks ja kasutamatuteks, kuuluvad eriarvestusele ja ümberjaotusele NSVL RKN-i poolt määratavas korras.

4. Teha NSVL Prokurörile ülesandeks kindlustada käesoleva seadluse kõrvalekalduvat elluviimist.

KRIMINAALVASTUTUSEST OMAVOLILISE SÕITMISE EEST KAUBARONGIDES JA HÄDAPIDURIGA OMAVOLILISELT ILMA VAJADUSETA RONGI PEATAMISE EEST

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus
9. aprillist 1941. a.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1941, nr. 16.)

1. Määrata, et omavolilise sõidu eest kaubarongides karistatakse kohtuotsuse põhjal üheaastase kinnipidamisega türmis.

2. Määrata, et hädapiduriga omavoliliselt ilma vajaduseta rongi peatamise eest karistatakse kohtuotsuse põhjal kinnipidamisega türmis ühest kuni kolme aastani, kui see tegu oma iseloomult ei too seaduse järgi kaasa raskemat karistust.

VASTUTUSE KOHTA NSV LIIDU ORDENITE JA
MEDALITEGA NING RINNAMÄRKIDEGA EBA-
SEADUSLIKU AUTASUSTAMISE EEST, ORDENITE,
MEDALITE JA RINNAMÄRKIDE OMASTAMISE
EEST NING NENDE EDASIANDMISE EEST
AUTASUSTATUD ISIKUTE POOLT TEISTELE
ISIKUTELE

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus

2. mail 1943. a.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1943, nr. 18.)

(Väljavõtte)

NSVL Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Määrata, et süüdlased NSV Liidu ordenite ja medalitega ning rinnamärkidega seadusvastases isikute autasustamises, kes pole otseses vahekorras armeega või laevastikuga, võetakse kriminaalvastutusele kui ametialase kuriteo eest ja karistatakse kinnipidamisega türmis 6 kuust kuni 2 aastani.

2. Süüdlasi ordeni, medali või rinnamärgi ostmises karistatakse kinnipidamisega türmis 2 kuni 3 aastani.

3. Ordeni, medali või rinnamärgi müügi või edasiandmise eest teisele isikule kingi näol võetakse süüdlaselt ära autasu ning teda karistatakse kinnipidamisega türmis 1 kuni 3 aastani.

4. Ordeni, medali või rinnamärgi kandmine isikute poolt, kes ei oma selleks õigust, on karistatav kinnipidamisega türmis 6 kuust kuni 1 aastani.

Ametiisikud, kes vastutavad ordenite, medalite ja rinnamärkide hoidmise eest (haiglates, staapides, kohtuorganites jne.) ja kelle lohakuse tõttu leidsid aset ordenite, medalite või rinnamärkide riisumised, karistatakse kinnipidamisega türmis 1 kuni 2 aastani.

KRIMINAALVASTUTUSE TUGEVDAMISE KOHTA VÄGISTAMISE EEST

NSVL Ulemnõukogu Presiidiumi seadlus
4. jaanuarist 1949. a.

Eesmärgil tugevdada kriminaalvastutust vägistamise eest NSVL Ulemnõukogu Presiidium otsustab:

Määrata, et vägistamist karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris kümnest kuni viieteistkümne aastani.

Alaealise vägistamist, samuti grupi poolt toimepandud või eriti raskeid tagajärgi kaasa toonud vägistamist karistatakse kinnipidamisega paranduslike tööde laagris viieteistkümnest kuni kahekümne aastani.

PARAGRAHVIDE JÄRGI SUSTEMATISEERITUD MATERJALE

Paragrahv 7 juurde.

§ 1. Kohtuliku karistuse kohaldamise võimalusest ainult neile isikuile, kes on toime pannud konkreetse kuriteo.

Nõukogude kriminaalseadusandluse üldise mõtte kohaselt võib karistust kohtu poolt määrata ainult kohtualuse süüdi tunnistamise juhul konkreetse kuriteo toimepanemises. Nii võidakse NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhi- aluste § 6 kohaselt karistusvahendeid kohtulikus korras kohaldada vaid isikutele, kes nägid ette või pidid ette nägema oma tegude tagajärgede ühiskonnaohtlikku iseloomu. Niisiis võib selle paragrahvi otsese mõtte kohaselt kohus karistust kohaldada ainult konkreetse ühiskonnaohtliku teo või tegevusetuse toime pannud isikule tahtliku või ettevaatamatu süü olemasolul, nimetatud paragrahv kõrvaldab kohtuliku karistuse kohaldamise võima-

luse isikutele, kes ei ole süüdi tunnistatud ühe või teise konkreetse kuriteo toime panemises.

Samuti määrab ka „NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalkohtupidamise aluste“ § 6 punkt „d“, et kriminaaljälitamist ei või algatada ega algatatud jälitamist jätkata ja see kuulub lõpetamisele igas protsessi staadiumis, kui süüdistatava tegudes puudub kuriteo koosseis. Niisiis on ka selle seaduse mõtte kohaselt karistuse kohaldamiseks kohtulik korras vaja süüaluse poolt toime pandud konkreetse kuriteo olemasolu.

Nendest üldistest eeskirjadest tehakse Põhialustes erand vaid asumiseleasaatmise ja väljasaatmise suhtes. Põhialuste § 22 kohaselt võib asumiseleasaatmist ja väljasaatmist kohaldada karistusena kohtuotsuse järgi prokuratuuri ettepanekul isikute suhtes, kes on tunnistatud ühiskonnaohtlikeks, olenemata nende kohtulikule vastutusele võtmisest konkreetse kuriteo toimepanemise pärast, samuti sel juhul, kui nad süüdistuses konkreetse kuriteo toimepanemises kohtu poolt õigeks mõistetakse. Nimetatud eeskiri on korratud rea liiduvabariikide kriminaalkoodeksites (Ukraina NSV KrK § 34, Valgevene NSV KrK § 29, Turkmeeni NSV KrK § 32, Usbeki NSV KrK § 38, Gruusia NSV KrK § 36, Armeenia NSV KrK § 35).

Kuid see erand nõukogude kriminaalseadusandluse üldistest eeskirjadest tuleb lugeda annulleerituks, seoses hiljem välja antud NSV Liidu, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukor-

ralduse seadusega, mis, määrates kindlaks kohtuliku karistuse kohaldamise tingimused, ei sisalda nimetatud erandit. Selle seaduse § 4 punkt „a“ kohaselt teostavad kohtud NSV Liidus õigusemõistmise ülesandeid kohtuistungitel kriminaalasjade arutamise ja seaduses ette nähtud karistusvahendite kohaldamisega kodumaa reetjatele, kahjuritele, sotsialistliku omandi riisujatele ja teistele rahvavaenlastele, samuti röövijatele, varastele, huligaanidele ja muudele kurjategijatele. Niisiis võib selle seaduse mõtte kohaselt kohtulikku karistust kohaldada ainult isikutele, kes on toime pannud konkreetse kuriteo, mille näitlik, mitte aga ammendav loetelu on antud seaduses endas.

Ülaltoodu tõttu ja arvestades, et Kohtukorralduse seaduse kui hilisema seaduse väljaandmisega tuleb lugeda jõu kaotanuks kõik varem välja antud normid, mis on temaga vastuolus, — NSVL Ülemkohtu pleenum määras anda kohtutele järgmise juhise:

Seadusega kindlaks määratud kriminaalkaristuse vahendeid, sealhulgas ka asumiseleasaatmist ja välja saatmist, võib kohaldada kohtulikus korras kohtuotsuse järgi vaid sel juhul, kui kohtualune tunnistatakse sama kohtuotsusega süüdi konkreetse kuriteo toimepanemises. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 12. juulist 1946. a. nr. 8/5/u.)

Paragrahv 12 juurde.

§ 1. Kuritegevuse kiiremaks likvideerimiseks alaealiste keskel NSVL KTK ja RKN otsustavad:

1. Alaealisi, alates kaheteistkümne aasta vanusest, kes on süüdi varguste toimepanemises, vägivaldas, kehavigastuste või vigastuste tekitamises, tapmises või tapmiskatses, võtta kriminaalkohtulikule vastutusele kõigi kriminaalkaristusvahendite kohaldamisega.

2. Isikuid, kes on süüdi alaealiste kihutamises või ahvatlemises osa võtma kuritegudest, samuti alaealiste sundimises tegutsema spekulatsiooniga, prostitutsiooniga, kerjamisega jms., -- karistada kinnipidamisega türmis mitte alla viie aasta. [NSVL KTK ja RKN määrus 7. aprillist 1935 (LSKK 1935, nr. 19, art. 155).]

§ 2. Alaealisi, alates kaheteistkümne aasta vanusest, kes on süüdi tegude toimepanemises (rööbaste lahtikruvimises, rööbastele mitmesuguste asjade panemises jne.), mis võivad tekitada rongiõnnetusi, võtta kohtulikule vastutusele kõigi kriminaalkaristusvahendite kohaldamisega. [NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 10. detsembril 1940. a. (NSVL Ülemnõukogu Teataja 1940, nr. 52).]

§ 3. Määrata, et kuritegude eest, mis pole ette nähtud NSVL KTK ja Rahvakomissaride Nõukogu 7. aprilli 1935. a. määruses „Võitlusabinõudest kuritegevusega alaealiste keskel“ ja NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. detsembri 1940. a. seadluses „Alaealiste kriminaalvastutusest tegude eest, mis võivad tekitada rongiõnnetusi“, võetakse alaealised kriminaalvastutusele, alates 14 aasta vanusest.

[NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 31. maist 1941. a. (NSVL Ülemnõukogu Teataja 1941, nr. 25.)]

§ 4. NSVL Prokuröri esinise ja NSVL Ülemkohtu 20. märtsi 1941. a. pleenumi määruse põhjal NSVL Ülemnõukogu Presiidium konstateerib, et NSVL Ülemkohus alaealiste süüteoasjade läbivaatamisel, mis on ette nähtud NSVL KTK ja RKN-i 7. aprilli 1935. a. määruses „Võitlusabinõudest kuritegevusega alaealiste keskel“, lähtub sellest, et alaealised võetakse kohtulikule vastutusele ainult neil juhtudel, kui nad panid kuriteo toime tahtlikult.

NSVL Ülemnõukogu Presiidium seletab, et NSVL KTK ja RKN 7. aprilli 1935. a. määruse „Võitlusabinõudest kuritegevusega alaealiste keskel“ selline kohaldamine NSVL Ülemkohtu poolt ei vasta seaduse tekstile, toob seadusse seal mitte ette nähtud kitsendusi ja on vastuolus NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 6-ga, millele vastavalt kriminaalvastutus tekib kuriteo nii tahtlikult kui ka ettevaatamatult toimepanemise juhtudel.

NSVL Ülemnõukogu Presiidium paneb NSVL Ülemkohtule ette kohaldada NSVL KTK ja RKN-i 7. aprilli 1935. a. määrust „Võitlusabinõudest kuritegevusega alaealiste keskel“ täpses kooskõlas seaduse tekstiga ja NSV Liidus kehtiva kriminaalseadusandlusega.

Käesoleva seadlusega ei muudeta ära alaealiste suhtes kehtimapanud korda karistuse kandmise kohta laste parandus-töökolooniates. [NSVL Ülem-

nõukogu Presiidiumi seadlus 7. juulist 1941. a. (NSVL Ülemnõukogu Teataja 18. juulist 1941, nr. 32).]

§ 5. Vt. NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust 17. veebruarist 1948. a. nr. 4/2/u „NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 4. juuni 1947. a. seadluste kohaldamisest alaealistele“.

Paragrahv 14 juurde.

§ 1. Vt. NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust 19. märtsist 1948. a. nr. 6/4/u (lk. 136).

Paragrahv 18 juurde.

§ 1. Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusi 4. juunist 1947. a. (lk. 132—133).

Paragrahv 19 juurde.

§ 1. Vt. NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust 19. märtsist 1948. a. nr. 6/4/u (lk. 136).

Paragrahv 20 juurde.

§ 1. Vt. paragrahv 28 juurde kuuluva lisamaterjali § 2.

Paragrahv 27 juurde.

§ 1. NSVL kodakondsuse kaotus võib toimuda:
a) kohtuotsuse põhjal — seaduses ette nähtud juhtudel;

b) NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi eriseadluse põhjal igal üksikjuhul. [NSVL Ülemnõukogu poolt 19. augustil 1938. a. vastu võetud NSVL koda-kondsuse seaduse § 7 (NSVL Ülemnõukogu Tea-taja 1938. a. nr. 11).]

Paragrahv 28 juurde.

§ 1. NSV Liidu ja liiduvabariikide kehtiva krimi-naalseadusandlusega on võitluseks spionaažiga, kahjurlusega, plahvatuste, hukkumiste ja inimohv-ritega süütamiste organiseerimise katsetega ja muude diversiooniaktidega kehtima pandud krimi-naalkaristusena — vabaduskaotus mitte üle kümne aasta, kõige raskemate riiklike kuritegude kohta aga — karistuse ülemmäär (mahalaskmine).

Edasiseks võitluseks seda liiki kuritegude vastu ja eesmärgiga võimaldada kohtuile nende kuri-tegude eest mitte ainult karistuse ülemmäära (mahalaskmise), vaid ka pikemaegse vabaduskaotuse määramist, NSVL Kesktäitevkomitee määrab:

1. NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusand-luse põhialuste § 18 muutmiseks ette näha krimi-naalkaristusvahendina vabaduskaotus, tähtajaga mitte üle 25 aasta.

2. Teha liiduvabariikide kesktäitevkomiteedele ülesandeks viia liiduvabariikide seadusandlus kooskõlla käesoleva määrusega. [NSVL KTK mäa-rus 2. oktoobrist 1937. a. (LSKK 1937, nr. 66, art. 297).]

§ 2. Anda NSVL Ülemkohtule, liiduvabariikide ülemkohtuile, krai- ja oblastikohtuile, raudteede ja veetranspordi kohtuile ja sõjaväe tribunalidele õigus määrata kõige ohtlikumais kuritegudes süüdi mõistetud isikutele vabaduskaotus kinnipidamisena türmis. [NSVL KTK ja RKN-i määrus 8. augustist 1936, § 1 (LSKK 1936, nr. 44, art. 370); KrK § 20 märkus.]

§ 3. VNFSV, Usbeki NSV, Turkmeeni NSV ja Tadžiki NSV kriminaalkodeksid näevad ette minimaalse vabaduskaotuse tähtajana — ühe aasta. NSVL Ülemkohtusse saabunud järelepärimiste peale selle kohta, kas on võimalik kohaldada lühemaid vabaduskaotuse tähtaegu ettevõtete ja asutiste juhatajate suhtes, nende poolt töödistsipliini kindlustamise abinõude elluviimisest kõrvalepõiklemise asjades, NSVL Ülemkohtu pleenum määras anda kohtutele järgnev juhised:

Tunnistada otstarbekaks seda liiki asjades vabaduskaotuse kohaldamine tähtajaga alla ühe aasta.

Kohtuil juhinduda nende asjade arutamisel NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 18, mis ei näe ette vabaduskaotuse minimaalset tähtaega. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 4. maist 1939. a.)

Paragrahv 30 juurde.

§ 1. 1. Vastavalt NSVL KTK Presiidiumi määrusele 27. märtsist 1933 kannavad töölisel, teenis-

tujad ja kolhoosnikud neile määratud paranduslikke (sunduslikke) töid reeglipäraselt oma töö- või teenistuskohas. Kui kohus, määrates süüdlasele sotsiaalse kaitse vahendina paranduslikke töid kuni kuue kuuni, loeb erandina üldreeglist tarvilikuks lasta süüdi mõistetud isikul need tööd ära kanda mitte oma töö- või teenistuskohas, siis peab ta selle otsuses põhjendatult ära tähendama.

Ühes sellega kohus, määrates oma otsusega paranduslikke töid töö- või teenistuskoha järgi kuni 6 kuuks, võib teha lisamääruse süüdimõistetu ümberpaigutamise kohta vähem vastutavale tööle või ametisse.

Kui kohus määrab süüdimõistetule paranduslikke töid üle kuue kuu ja peab seejuures tarvilikuks, et need tööd kantaks ära mitte oma töö- või teenistuskohas, siis peab kohus otsuses selle eriti ära tähendama. Selle äratähenduse puudumisel kantakse tööd ära töö- või teenistuskohas, kusjuures ka sel juhul võib kohus asja huvides teha lisamääruse süüdimõistetu ümberpaigutamise kohta vähem vastutavale tööle või ametisse.

Töö- või teenistuskohas kantavaile paranduslikele töödele mõistmise otsus, olenemata nende tähtsusest, ei takista mingil viisil ettevõtte või asutise administratsiooni, kus süüdlane töötab, teda paigutamast teisele tööle või vallandamast, vastavalt kehtivale tööseadusandlusele.

2. Kui paranduslikke töid määratakse isikule, kes on valitavas ametis, siis saadab kohus ära kirja oma

otsusest valimist toimetanud organisatsioonile või kollektiivile. Viimaseist oleneb süüdimõistetute edasi-jätmine valitavasse ametisse või sealt äraikutsumine.

3. Paranduslike tööde määramisel vastutavaile juhtivatele töötajatele võib kohus täiendavalt arutada küsimust, kas on võimalik jätta töötajat tema töökohale, ning vastavalt VNFSV KrK § 23 ja 37 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavaile paragrahvidele ühendada teatavaks ajaks töölt kõrvaldamise lisavahendina sotsiaalse kaitse peavahendiga.

Kui kohus seda lisavahendit ei määra, siis on ta igal juhul kohustatud saatma oma otsusest ära kirja vastavaile asutistele ja organitele, kelledest oleneb vastutava töötaja töölt vallandamine või tööle jätmine.

4. Kohtud peavad saatma oma otsuseist ära kirjad nende ettevõtete ja asutiste administratsioonidele ja ühiskondlikele organisatsioonidele, kus süüdlased kannavad neile määratud paranduslikke töid, tuletades neile meelde nende kohust korraldada eriti hoolas valve süüdimõistetute töö järele ja juhtides tähelepanu sellele, et administratsioon koos ühiskondlike organisatsioonidega võib süüdimõistetute eeskujuliku lööktöö puhul taotleda kohtu kaudu süüdimõistetute vabastamist edaspidisest otsuse täitmisest. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 1933. a.)

§ 2. Silmas pidades, et paranduslikele töödele mõistmisel on töötasust kinnipidamine karistuse

oluline osa, tuleb nende kinnipidamiste suurus seaduses määratud piirides, s. t. kuni 25% — samuti kui karistuse tähtaeg — kindlaks määrata kohtuotsusega nii paranduslikele töödele töökohas kui ka paranduslikele töödele üldistel alustel mõistmisel. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrusest 8. juunist 1942. a. nr. 11/M/3/u.)

§ 3. Kui üle ühe kuu väljapoole alalist elukohta paranduslikele töödele mõistetakse isik, kes on lapse ainus vanem, siis peab kohus otsuses ära tähendama, et see süüdimõistetu on kohustatud tööd ära kandma oma lapse elukohas. [VKTK ja VNFSV RKN-i 10. novembri 1934. a. määruse § 4 (VSKK 1934, nr. 40, art. 252).]

§ 4. Kui üldalustel paranduslikele töödele mõistetud isikud paranduslike tööde kandmisest kuritahtlikult kõrvale hoiduvad, võivad kohtud, vastavalt VNFSV Paranduslikkude tööde kodeksi § 26 ja teiste liiduvabariikide paranduslikkude tööde kodeksite vastavaile paragrahvidele, nende isikute suhtes asendada paranduslikud tööd vabaduskaotusega tähtjaks, mis ei või ületada paranduslike tööde tähtaega.

Seesuguse asendamise teostab kas otsuse teinud kohus või otsuse täitmise koha kohus VNFSV Kriminaalprotsessi kodeksi § 461 ja 462 ning teiste liiduvabariikide kriminaalprotsessi kodeksite vastavais paragrahvides ette nähtud korras. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 23. sept. 1939. a.)

Paragrahv 40 juurde.

§ 1. 1. Süüdimõistetu kogu vara konfiskeerimine laieneb nii tema isiklikule omandile kui ka tema osale ühisvarast, sealhulgas ka talundipere varast. See reegel on otseselt väljendatud VNFSV Kriminaalkoodeksi 40. paragrahvis, ta vastab ka teiste liiduvabariikide seadusandlusele.

2. Neil juhtudel, kui seadus antud kuriteo eest lisakaristusena määrab kogu vara kohusliku konfiskeerimise, samuti, kui kuriteo puhul, mille eest seadusega on määratud kogu või osa vara konfiskeerimine, kohus tunnistab vajalikuks süüdimõistetu kogu vara konfiskeerimise — tuleb kohtuotsuses kasutada sõnastust: „Kogu vara konfiskeerimisega“. Sõnastus „süüdimõistetule isiklikult kuuluva vara konfiskeerimisega“ on ebatäpne.

Kui aga kohus seadusega lubatud juhtudel peab vajalikuks süüdimõistetu osa vara konfiskeerimise, siis peab kohtuotsuses täpselt ära märkima selle osa varast, mis konfiskeerimisele kuulub, kas teatava mõttelise osana kogu varast või konfiskeerimisele kuuluvate esemete loeteluga.

3. Varem tehtud ja veel täitmata kohtuotsuste suhtes, milledes on sõnastus: „Süüdimõistetule isiklikult kuuluva vara konfiskeerimisega“, tuleb juhinduda järgmisest:

a) kui niisugune kohtuotsus on tehtud asjas, kus antud kuriteo eest seadus näeb ette kogu vara kon-

fiskeerimise — kuulub konfiskeerimisele nii süüdimõistetu isiklik vara kui ka tema osa ühisvarast, sealhulgas ka talundipere varast;

b) ülejäänud juhtudel peab kohus kohtuotsuse täitmiseks andma juhiseid VNFSV KrPK § 461 ja teiste liiduvabariikide KrPK vastavate paragrahvide kohaselt.

4. Konfiskeerimisele kuuluv süüdimõistetu osa ühisvarast, sealhulgas ka talundipere varast, määratakse kindlaks NSVL Kohtu RK poolt 28. septembril 1939. a. kohtuotsuste täitmise korra kohta antud juhendi § 51 kohaselt (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 21. novembrist 1947. a. nr. 16/8/u).

Paragrahv 47 juurde.

§ 1. Vt. NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust 19. märtsist 1948. a. nr. 6/4/u (lk. 132).

Paragrahv 49 juurde.

§ 1. 1) NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 33 otsesest mõttest järeldub, et sotsiaalse kaitse vahendi määramisel, juhtudel, kui süüdistatava poolt toime pandud teos leidub samaaegselt mitme kuriteo tunnuseid (ideaalkonkurents), samuti kui süüdistatav on süüdi tunnistatud mitme üksiku kuriteo toimepanemises (reaalkonkurents), peab kohus vaatlema süüdistatava poolt toime pandud kuritegude kogumit kui süüdistatava isiku ohtlikkuse kõrgendatud astet

iseloomustavat tervikut, mis annab kohtule õiguse kohaldada temale neid sotsiaalse kaitse vahendeid ja nendes piirides, mis on tähendatud selle seaduse paragrahvis, mille sanktsioonis sotsiaalse kaitse peavahendina on ette nähtud kõige karmim vahend.

2) Kriminaalseadusandluse põhialuste § 33 ja liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide seesuguse juhise kohaselt peab kohus ühtemoodi nii ideaal- kui ka reaalkonkurentsi juhtudel kvalifitseerima süüdistatava poolt toime pandud tegude kogumit otsuse lõppjäreluses paragrahvi järgi, mis näeb ette oma sanktsioonis kõige raskema sotsiaalse kaitse peavahendi, ning hoolimata sellest, kas vastav vabariiklik KrK nõuab sotsiaalse kaitse vahendi esialgset määramist iga kuriteo eest eraldi või mitte, võtma kaalumisele küsimuse, milline konkreetne sotsiaalse kaitse vahend piirides, mis on toodud kõige karmimat sotsiaalse kaitse vahendit ette nägevas paragrahvis, tuleb määrata süüdimõistetule tema poolt toime pandud kuritegude kogumi eest just selle paragrahvi järgi. Sel viisil kohtu poolt valitud sotsiaalse kaitse vahend jääbki lõplikuks vahendiks.

3) Samast NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 33 järeldeb, et selles kindlaks määratud sotsiaalse kaitse vahendi määramise korda tuleb kohaldada ainult neil konkurentsi juhtudel, kui ühegi konkureeriva kuriteo eest ei ole veel eraldi otsust olemas ja, järelikult,

kui kohus arutab asja sisuliselt kõigi konkureerivate kuritegude suhtes.

4) Kuritegude konkurentsi juhtudel kõige raskemat sotsiaalse kaitse vahendit ette nägeva paragrahvi järgi sotsiaalse kaitse peavahendit määrates on kohtul õigus liita sellele iga lisavahendit, sealhulgas ka konfiskeerimist, mis on ette nähtud teistes paragrahvides, mille järgi kvalifitseeritakse süüdimõistetud poolt toime pandud üksikuid konkureerivaid kuritegusid. (NSVL Ülemkohtu 23. pleenumi määrus 1929. a.)

§ 2. Kohtupraktikas on üles kerkinud küsimus, kuidas tuleb määrata karistust kogumi järgi karistuste liitmise põhimõttel — neil juhtudel, kui kogumis sisalduvate otsuste järgi on karistusvahendina määratud vabaduskaotus ja paranduslikud tööd.

Seoses sellega NSVL Ülemkohtu pleenum määrab anda kohtutele järgmise juhise:

Neis liiduvabariikides, millede kriminaalkodeksid ei lahenda üldtähendatud küsimust, määratakse karistuste kogum karistuste liitmise põhimõtte kohaldamise vajaduse juhul VNFSV KrK § 29 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide kohaselt paranduslike tööde asendamisel vabaduskaotusega, arvestades 3 päeva paranduslikke töid võrdseks 1 päeva vabaduskaotusega, sel kombel saadud tähtaeg liidetakse vabaduskaotuse tähtajaga, mis on määratud teise selles kogumis sisalduva kohtuotsuse järgi. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 22. jaanuarist 1942. a. nr. 2/4/u.)

Paragrahv 55 juurde.

§ 1. Kooskõlas NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹ p. „v“ tunnistatakse kohtulikult karistamatuks ka isikud, kellele on mõistetud vabaduskaotus mitte üle 6 kuu või kergem karistus, kui nad 3 aasta jooksul, arvates karistuse ärakandmise päevast, ei ole toime pannud uut kuritegu. NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 13 mõttest, milles karistusliigid on loetletud nende raskusastme järjekorras, selgub, et vabaduskaotuseta sunduslikud tööd (paranduslikud tööd) on vabaduskaotusega võrreldes kergem karistus. Seda järjeldust kinnitavad ka VNFSV Kriminaalkoodeksi § 29 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide eeskirjad, mille kohaselt eelvangistuse arvestamisel 3 päeva paranduslikke töid loetakse võrdseks 1 päeva vabaduskaotusega. Ülaltähendatust järeldeb, et 1 aasta paranduslikke töid tuleb lugeda võrdseks 4-kuise vabaduskaotusega. Seetõttu tuleb karistuse kustumise küsimuse lahendamisel kohtuil juhi- seks võtta see, et kuni ühe aastani, viimane kaasa arvatud, loetakse paranduslikele töödele mõistetud isikuid karistamatuks 3 aasta möödumisel, arvates karistuse ärakandmise päevast, kui nad selle aja jooksul ei ole toime pannud uut kuritegu.

Uhes sellega määrab pleenum anda järgmise juhise:

VNFSV Kriminaalkoodeksi § 55 ja Tadžiki NSV Kriminaalkoodeksi § 49, mis kordavad Kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹, on vastuolus viimasega: põhialuste § 10¹ seab karistatuse kustumise tingimuseks, et selles paragrahvis tähendatud aja jooksul pole toime pandud ühtegi kuritegu (ükskõik millist), kuna aga VNFSV ja Tadžiki Kriminaalkoodeksite vastavad paragrahvid seavad sellise tingimusena vähemalt niisama raske kuriteo mittetoimepanemise.

Kooskõlas NSVL Konstitutsiooni § 20 on üleliidulisel seadusel, kui see erineb liiduvabariigi seadusest, eesõigus viimase ees, seepärast juhib pleenum tähelepanu sellele, et karistatuse kustumise küsimuse lahendamisel peavad kohtud järgima NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹ nõudeid, millede kohaselt karistatuse kustumine saabub kindlate tähtaegade möödumisel, kui süüdimõistetud ei pane nende tähtaegade jooksul toime ühtegi, ükskõik millist uut (mitte aga ainult vähemalt niisama rasket) kuritegu. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 10. veebr. 1940. a. nr. 2/2/u.)

Paragrahv 58⁷ juurde.

§ 1. Arvestades seda, et kohtupraktikas on esinenud VNFSV Kriminaalkoodeksi § 58⁷, 58⁹ ja 58¹⁴ ning teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide ebaõige kohaldamise juh-

tumeid, juhib NSVL Ülemkohtu pleenum tähelepanu sellele, et nende paragrahvide mõtte kohaselt võidakse neid kohaldada ainult neil juhtudel, kui asjaoludega on kindlaks tehtud, et kohtualune tegutses kontrrevolutsioonilisel eesmärgil. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 31. dets. 1938. a.)

Paragrahv 58⁸ juurde.

§ 1. Naiste tapmise eest, kui on täpselt kindlaks tehtud, et tapmine on toimunud seoses naiste orjusest vabastamisega, võib kohaldada Riiklike (kontr-revolutsiooniliste) kuritegude määrustiku § 8. (NSVL KTK Presiidiumi määrus 16. veebruarist 1930. a., välja antud NSVL Ülemkohtu 27. pleenumi esildise põhjal 27. detsembrist 1929. a.)

Paragrahv 58⁹ juurde.

§ 1. Vt. paragrahv 58⁷ juurde kuuluvat materjali.

Paragrahv 58¹⁴ juurde.

§ 1. Vt. paragrahv 58⁷ juurde kuuluvat materjali.

Paragrahv 59^{3b} juurde.

§ 1. Vt. paragrahv 12 juurde kuuluva materjali § 2.

Paragrahv 59^{3v} juurde.

§ 1. Vt. paragrahv 12 juurde kuuluva materjali § 3.

Paragrahv 59⁸ juurde.

§ 1. Numbrite võltsimist riigilaenu obligatsioonidel sihiga sellise pettuse teel kätte saada nende järgi võitused, kui need kuriteod on toime pandud organiseeritud salga või ka üksikute isikute poolt, kuid äritsemisena, tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 59⁸ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. Üsikuid võltsimisjuhtusid ilma äritsemiseta tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 169 teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi¹ (NSVL Ülemkohtu 53. pleenumi määrus 1936. a.).

Paragrahv 59⁹ juurde.

§ 1. Kvalifitseeritud salakaubaveoks loetakse:

a) esemete üleviimist tolliasutistest mööda mines, spetsiaalselt selleks otstarbeks määratud veovahendite kasutamisega;

b) salakaubaesemete varjamist nende varjamiseks eriti kohandatud ruumides;

v) salakaubavedu, ühenduses tollidokumentide võltsimisega või esemete kohta dokumentide esitamisega, mis käivad teiste esemete kohta;

g) osavõtmist spetsiaalselt salakaubaveoga tegutsevaist organisatsioonidest;

¹ Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 4. juuni 1947. a. seadlust „Kriminaalvastutuse kohta riigi- ja ühiskonnavaara riisumise eest“ (lk. 132).

d) salakaubavedu relvastatud isikute poolt;
e) salakaubavedu ametiisiku poolt, kes vahenditult on seotud tolliga, samuti ametiisiku poolt, kel on võimalus salakaubaveo otstarbel kasutada oma teenistuslikku seisundit;

ž) salakaubavedu enam kui kahel korral kolme aasta jooksul, samuti teadvalt salakauba hoidmist, ülevõetamist või sellega kauplemist äritsemisena;

z) lõhkeainete ja relvade, sõjavarustise, õhusõidukite ja telegraafi ning raadiotelegraafi varade salakaubavedu ja annulleeritud väärtpaberite väljavedu;

i) valuuta- ja fondiväärtuste ebaseadusliku ülepiiri väljaveoga, sisseveoga, ülesaatmisega ja ülekandmisega tegutsemist äritsemisena. [NSVL Tollikoodeksi § 166 (LSKK 1929, nr. 1, art. 2, ühes hilisemate muudatustega).]

II peatüki juurde.

§ 1. Piirivööndisse ja keelatud piiritsooni sisseõidu ja elamise eeskirjade rikkumise eest, ja nimelt: piirivööndisse ja keelatud piiritsooni sisseõidu eest ilma NSVL SiseRK organite loata, loa edasiandmise eest teistele isikutele, teistele isikutele välja antud loa kasutamise eest, samuti väljaantud loa registreerimisest kõrvalehoidumise eest, kuuluvad süüdlased NSVL Siseasjade Rahvako-missariaadi juures asuva Erinõupidamise määruse

järgi kinnipidamisele laagris, tähtajaga 1 kuni 3 aastani¹.

Sama vastutust kannavad külanõukogude esimehed, ettevõtete ja ehituste komandandid ja teised ametiisikud, kes lubavad nende järelevalve all olevates majades elada isikuid, kes on sõitnud piirivööndisse või keelatud piiritsooni ilma NSVL SiseRK organite loata või rikkunud registreerimise eeskirju, mis on kehtestatud elamiseks piirivööndis ja keelatud piiritsoonides. [NSVL KTK ja RKN-i 17. juuli 1935. a. määruse „Sissesõidu ja elamise kohta piirivööndis“ § 3 (LSKK 1935, nr. 45, art. 377).]

Paragrahv 61 juurde.

§ 1. VNFSV KrK § 59⁶ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid näevad ette vastutuse neis näidatud tegude eest, mis on toime pandud ainult sõjaaja tingimustes. Seepärast tuleb korduvat või kuritahtlikku põllumajandussaaduste riikliku müügikohustuse mittetäitmist kolhoositalundite ja üksiktalundite poolt rahu ajal kvalifitseerida, olenevalt asjaoludest, VNFSV KrK § 61 teise või kolmanda lõike järgi ning teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Vastavalt sellele tuleb tähendatud liiki kuuluvad kriminaalasju kõikjal, sealhulgas ka kohta-

¹ NSVL KTK ja RKN-i 7. septembri 1937. a. määruse alusel (LSKK nr. 59, art. 251) kuuluvad need asjad arutamisele kohtukorras.

des, kus on kuulutatud välja sõjaseisukord, arutada rahvakohtutes. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 28. septembrist 1945. a. nr. 12/12/u.)

Paragrahv 64 juurde.

§ 1. Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seaduse § 67 kohaselt määrata, et sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumises süüdi olevad isikud vastutavad järgmises korras:

3. Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seaduse § 63 ja 64 ette nähtud sõjaväekohuslaste arvestuse eeskirjade mittetäitmise eest karistatakse majavalitsejat, -komandanti või -omanikku rahatrahviga kuni 100 rublani, mis määratakse administratiivkorras miilitsajaoskonna ülema poolt.

5. Hooletu hoidmise tõttu sõjaväepileti kaotamises süüdi olevaid sõjaväekohuslasi karistatakse rahatrahviga kuni 100 rublani. Trahvi määrab rajooni (linna) sõjakomissar.

6. Sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumise ja sõjaväepileti kaotamise eest määratud rahatrahvi sissenõudmine pannakse Töölis-Talupoegade Miilitsa kohalikele organitele. (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusest 30. juulist 1940. a. „Vastutuse kohta sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumise eest“.)

Paragrahv 79 juurde.

§ 1. Praagi tahtlik varjamine tootmisprotsessis väljendub sisuliselt antud tööstuse rikutud saa-

duste või üksikute osade üleandmises või püüdes neid üle anda kõlvulistena. Selliseid tegusid tuleb oma iseloomult võrdsustada riigi või ühiskondliku vara tahtliku rikkumisega ja kvalifitseerida VNFSV KrK § 79 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Neil juhtudel, kui seesugused teod on toime pandud riigikaitsealise tööstuse ettevõtteis, tuleb neid tegusid, kuna nad tõid kahju või võisid tuua kahju NSVL riigikaitsele, vaadelda kui tegusid, mis on tekitanud riigile rasket kahju, ja kvalifitseerida VNFSV KrK § 79 lõige 2 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Käesolev määrus ei puutu halvakvaliteedilise, mittekomplektse ja mittestandardse toodangu väljalaskmisse, mida karistatakse NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. juuli 1940. a. seadluse järgi, mille põhjal kannavad vastutust ettevõtete direktorid, peainsenerid ja tehnilise kontrolli osakonna ülemad. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus nr. 14/2/u 10. aprillist 1941. a.)

§ 2. Seoses kohtupraktikas tekkinud küsimusega otsustab NSVL Ülemkohtu pleenum anda kohtuorganitele juhise, et külvi ja viljasaagi tahtlikku rikkumist maadel, mis on antud asutistele ja ettevõtetele tööliste ja teenistujate kollektiivsete ja individuaalsete juurviljaaedade jaoks, tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 79 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Neil juhtudel, kui need teod ei kandnud tahtlikkuse iseloomu või tekitasid tähtsusetut kahju, ei too nad endaga kaasa kriminaalvastutust, kahjutasumise küsimus võib aga lahenduse leida tsiviilprotsessi korras. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 26. juunist 1942. a. nr. 12/M/4/u.)

Paragrahv 79¹ juurde.

§ 1. Seoses saabunud järelepärimistega kolhoosnikute kriminaalvastutuse kohta noorkarja tapmise eest määrab NSVL Ülemkohtu pleenum anda kohututele järgmise juhise:

Juhtudel, mil noorkarja tapmine kolhoosnikute poolt on toimunud kuritahtlikult ja seotud riiklike plaaniliste ülesannete mittetäitmisega noorkarja kasvatamise alal või lepingute rikkumisega noorkarja varumise alal kolhooside kaubafarmidele — võtta süüdlased kohtulikule vastutusele VNFSV KrK § 79¹ või 131 järgi (ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi).

Samuti võtta kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 79¹ järgi isikud, kes on süüdi riiklikku töuraamatusse kantud tõukarja ja tõu-noorloomade tapmises. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 1. augustist 1942. a. nr. 14/M/14/u.)

Paragrahv 79² juurde.

§ 1. Ettevaatamatuse tõttu tulekahju teel soovhooside, kolhooside ja masina-traktorijaamade

vara hävitamine, rikkumine ja vigastamine on sisult üheks sellesse varasse kuritegelik-hooletult suhtumise liigiks, ja analoogiliselt traktorite ning põllumajanduslike masinate rikkumisele ja lõhkumisele kuritegeliku hooletuse tõttu peab see vastavatel juhtudel kaasa tooma kriminaalvastutuse VNFSV KrK § 79² ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL Ülemkohtu 38. pleenumi määrusest 11. maist 1931. a.)

Paragrahv 79⁴ juurde.

§ 1. 2. Kui kolhoosnikute ja sovhoositöölise lohakas ja hooletus sovhooside ja kolhooside karja eest hoolitsemisel ja selle hoidmisel omas süsteematilise iseloomu ning tekitas kolhoosile või sovhoosile tähtsat kahju, tuleb süüdlasi KrK § 16 alusel võtta kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 79⁴ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL Ülemkohtu 50. pleenumi määrusest, 1935. a.)

Paragrahv 87-a juurde.

§ 1. 1. Keelata väljaspool linna piire kui ka linna piirides põllumajandusliku iseloomuga maade rendileandmine.

4. Käesoleva määruse andmisega keelatakse varem põllumajanduslikuks kasutamiseks antud maa eest rendimaksu võtmine igasugusel kujul. [NSVL

KTK ja RKN-i määrusest 4. juunist 1937. a. (LSKK 1937, nr. 37, art. 150).]¹

§ 2. § 87-a järgi kvalifitseeritakse linnade, töölisalevite, suvituskohtade ja kuurortalevite maadel asetsevate viljapuaedade, viinamarjaistandike ja marjapõõsastike ostu-müüki või eelmüüki, testeerimist või kinkimist, pantimist kui ka nende kasutamise õiguse igasugust edasiandmist. [VKTK ja RKN-i määrus 6. septembrist 1930. a. (VSKK 1930, nr. 44, art. 529).]

§ 3. VNFSV Kriminaalkoodeksi § 87-a ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavad paragrahvid näevad ette töötstarbelise maakasutamise õiguste seadusvastast võõrandamist, s. t. kasutaja poolt selle õiguse loovutamist määramata ajaks või ajutiselt teiste isikute kasuks tasuta eest või tasuta. Käesoleval juhul on aga tegemist mittemomatava õiguse omavolilise omastamisega. See tõttu ei või tegusid, milledes väljendus kolhoosidele või sovhoosidele kuuluvate maade omavoliline kasutamine isiklikes huvides, kvalifitseerida VNFSV Kriminaalkoodeksi § 87-a ega teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi. Neid tegusid tuleb kvalifitseerida järgmiselt:

a) kolhoosile või sovhoosile kuuluva maa omavolilist harimist isiklikes huvides tuleb kvalifit-

¹ Laiendatud maade kõrvalkasutuse viisidele metsades (LSKK 1937, nr. 76, art. 373).

seerida kui omavoli VNFSV Kriminaalkoodeksi § 90 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi;

b) kolhoosile või sovhoosile kuuluvalt maalt omavolilist saagi koristamist isiklikeks tarveteks tuleb kvalifitseerida kui sotsialistliku omandi riisumist liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi, vastavail juhtudel aga 7. augusti 1932. a. seaduse järgi;¹

v) kui käesoleva määruse p. „a“ tähendatud teod on toime pandud võimuesindajate või kolhoosi või sovhoosi juhtivate ametiisikute loal, tuleb need isikud võtta vastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 87-a ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi. Isikud, kes teadvalt kasutasid seadusevastaseid lubasid, tuleb võtta vastutusele Kriminaalkoodeksi samade paragrahvide järgi kui osalised; kui aga seadusevastaste lubade teadvalt kasutamise fakt puudub või ei ole tõendatud, siis vabastatakse nad kriminaalvastutusest;

g) nende võimuesindajate ja ametiisikute tegusid, kes andsid lubasid tähendatud seadusevastaste tegude toimepanemiseks kasusaamise motiividel või muudes isiklikes huvides, tuleb kvalifitseerida kogumilt VNFSV Kriminaalkoodeksi § 87-a ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vasta-

¹ Vt. NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust 22. aug. 1947. a. nr. 12/6 (lk. 134).

Vate paragrahvide ja ametialaste kuritegude kohta käivate kriminaalkoodeksi paragrahvide järgi. (NSVL Ulemkohtu pleenumi määrus 3. aprillist 1940. a. nr. 7/6/u.)

Paragrahv 90 juurde.

§ 1. Vt. paragrahv 87-a juurde kuuluva materjali § 3.

Paragrahv 91¹ juurde.

§ 1. Igaühte, kes vägivalla, pettuse, ähvarduse või äraostmisega takistab NSVL kodanikku tema õiguse vabal teostamisel valida või saada valitud NSVL Ulemnõukogusse, karistatakse vabaduskao-tusega kuni kahe aastani. (NSVL Ulemnõukogu valimismäärustiku § 109, NSVL Ulemnõukogu Teataja, 1950, nr. 72.)

Paragrahv 102 ja 103 juurde.

§ 1. Vt. NSVL Ulemnõukogu Presiidiumi seadlust 7. aprillist 1948. a. „Kriminaalvastutuse kohta kodupuskari valmistamise ja müümise eest“ (lk. 144).

Paragrahv 107 juurde.

§ 1. NSVL KTK ja RKN-i 20. mai 1932. a. mää-ruses kolhooside, kolhoosnikute ja töötavate üksiktalupoegade kaubanduse korralduse kohta on varemalt antud spekulatsioonivastaste määruste arendamiseks sätestatud: „Mitte võimaldada era-

kauplejail kaupluste ja poodide avamist ning igati välja juurida ülesostjaid ja spekulante, kes püüavad rikastuda tööliste ja talupoegade arvel".

Silmas pidades seda, et hoolimata keelust on viimasel ajal sagenenud spekulatsioonijuhtumid, eriti spekulatsioon laiatarbekaupadega, NSVL KTK ja RKN kohustavad ÜRPV-d¹, prokuratuuri ja kohalikke võimuorganeid tarvitusele võtma abinõusid spekulatsiooni väljajuurimiseks, kohaldades spekulantidele ja vahelkauplejatele kontsentratsioonilaagritesse paigutamist 5 kuni 10 aastani, ilma amnestiate kohaldamise õigusega. [NSVL KTK ja RKN-i määrus 22. aug. 1932. a. (LSKK 1932, nr. 65, art. 375).]

Paragrahv 117 ja 118 juurde.

§ 1. Ametiisiku poolt altkäemaksu võtmist karistatakse, hoolimata sellest, kas altkäemaksust tingitud teod olid seaduslikud või ebaseaduslikud. Siit järgneb, et neil juhtudel, kui ametiisik sooritab altkäemaksu eest teo, mis sisaldab kuriteo koosseisu, kuulub see ametiisik kriminaalvastutusele võtmisele mitte ainult altkäemaksu saamise eest, vaid reaalkonkurentsi põhimõtte kohaselt ka selle kuritegeliku teo eest, mida ta altkäemaksu eest tegi. Kuigi süüdistus altkäemaksu võtmises ja andmises mingisugustel põhjustel ära langeb, ei kõrvalda

¹ ÜRPV arvati SiseRK koosseisu (LSKK 1934, nr. 36, art. 283).

see isiku vastutust tema poolt toime pandud kuritegeliku teo eest, isegi siis mitte, kui langeks ära süüdistus selles, et ta on selle teo toime pannud altkäemaksu eest.

Kohtupraktika näitab, et eriti raudteetranspordiga seotud altkäemaksu andmise ja võtmise asjades on isikud, kes tegelikult said tasu, sageli vaid vahendajad altkäemaksu üleandmisel isikule, kes oma ametiseisundi tõttu sooritab altkäemaksust tingitud tegusid. Kuid uurimisorganid ja kohus ei süvene paljudel juhtudel asjaoludesse ja piirduvad vaid selle isiku vastutuselevõtmisega, kes vahetult sai tasu altkäemaksu andjalt, — jättes välja selgitamata peasüüdlased. Asja perspektiivi seesuguse moonutamise tulemusena võetakse vastutusele ja mõistetakse süüdi altkäemaksu võtmises isikud, kes on süüdi altkäemaksu vahendamises VNFSV KrK § 118 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi, samal ajal kui peasüüdlased, kes said altkäemaksu ja sooritasid selle eest altkäemaksu andja huvides ühe või teise teo, mis on seotud nende ametiseisundiga, jäävad vastutusele võtmata, kuigi nimelt nemad peaksid kandma vastutust altkäemaksu saamise eest ja, konkurentsi alusel, ka nende poolt altkäemaksu eest toime pandud tegude eest, kui need sisaldavad kuriteo koosseisu. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 29. nov. 1946. a. nr. 15/9/A/u.)

§ 2. ... NSVL Ülemkohtu pleenum määrab anda kohtutele järgmise juhendava juhise:

1. Juhtida kohtute tähelepanu vajadusele otsustavalt võidelda altkäemaksu andmisega ja võtmisega, kohaldades isikutele, kes on süüdi altkäemaksu saamises ja andmises, samuti altkäemaksu vahendamises, rangelt ja järjekindlalt karme karistusvahendeid, mis seadusega nende kuritegude eest määratud, mitte lubades põhjendamatu karistuse kergendamist seda liiki asjades.

2. Mitte lubada VNFSV KrK § 117 esimese lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide kohaldamist, kui on olemas KrK nende paragrahvide teises lõikes ette nähtud kvalifitseerivad tunnused.

Eriti ei pea kohtud kitsendama altkäemaksu võtmises süüdi oleva ametiisiku vastutava seisundi mõistet kui selle kuriteo kvalifitseerivat tunnust.

Korduva altkäemaksu saamisena tuleb käsitada altkäemaksu saamist eri aegadel kahel või rohkem juhul või üheaegset altkäemaksu võtmist kahelt või rohkem isikult.

3. Neil juhtudel, kui isik, kihutades altkäemaksu andjat, saab temalt raha või muid väärtusi ametiisikule altkäemaksuna edasiandmise ettekäändel, tegelikult aga omastab need, siis tuleb see kuritegu kihutaja suhtes kvalifitseerida VNFSV KrK § 17 ja 118 järgi, altkäemaksu andja suhtes aga § 19 ja 118 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

4. Altkäemaksu andjate süüdimõistmisel kuuluvad raha ja muud väärtused, mis nende poolt on

antud ametiisikutele või vahendajatele, igal juhul konfiskeerimisele kui asitõendid vastavalt VNFSV KrPK § 69 p. 1 ja teiste liiduvabariikide KrPK vastavate paragrahvide järgi.

5. Neil juhtudel, kui ükskõik missuguse asja arutamisel selgub asjaolusid, mis annavad tunnistust altkäemaksu võtmisest või andmisest või vahendamisest kohtualuse poolt, kellele ei ole esitatud süüdistust nendes kuritegudes, või teiste isikute poolt, kes ei ole vastutusele võetud selles asjas, ei pea kohtud mööda minema neist asjaoludest, vaid on kohustatud tegema vastavad määrused, juhindudes VNFSV KrPK § 312, 315 ja 316 ning teiste liiduvabariikide KrPK vastavatest paragrahvidest. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 24. juunist 1949. a. nr. 7/2/u.)

Paragrahv 120 juurde.

§ 1. Nõukogude ametiisikut või valimiskomisjoni liiget, kes pani toime valimisdokumentide võltsimise või teadlikult ebaõige häälte kokkuvõtmise, karistatakse vabaduskaotusega kuni kolme aastani. [NSVL Ülemnõukogu valimismäärustiku § 110 (NSVL Ülemnõukogu Teataja, 1950, nr. 2).]

Paragrahv 128-a juurde.

§ 1. Ettevõtteist ilma Mõõtude ja Kaalude Valituse vastava templita mõõduriistade väljalaskmine, samuti nende väljalaskmine, kõrvalekaldumisega

seatud normidest, tuleb kvalifitseerida 10. juuli 1940. a. seadluse järgi. [VNFSV KrK § 128-a ja teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 8. maist 1941. a. nr. 18/5/u — osa „B“, p. 6).]

Paragrahv 128-v juurde.

§ 1. 25. juuli 1934. a. seadus, mis näeb ette vastutust tarbijate petmise eest, eeldab kuritegu, mis on toime pandud tahtlikult, aga mitte ettevaatamatult. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrusest 8. maist 1941. a. nr. 18/5/u p. „b“ § 7.)

Paragrahv 167 juurde.

§ 1. 3. Röövimist, ühenduses vägivallaga, mis tõi kaasa kannatanule surma või raske kehavigastuse, tuleb kvalifitseerida kui röövimist ühenduses kannatanu elule ja tervisele ohtliku vägivallaga, s. o. 4. juuni 1947. a. seadluse „Kodanike isikliku omandi kaitse tugevdamise kohta“ § 2 teise lõike järgi. (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 19. märtsist 1948. a. nr. 6/4/u.)

Paragrahv 182 juurde.

§ 1. VNFSV KrK § 182 märkus kehtib:
a) kohaliku elanikkonna suhtes VNFSV järgmistes rahvusvabariikides ja oblastites: Dagestani

ANSV-s, Tšetšeni-Inguši, Kabardiini-Balkari, Põhja-Osseedi ANSV-s, Karatši, Tšerkessi ja Adõgee autonoomses oblastis¹, juhul kui külmrelva (kinžaali) kantakse rahvarõiva päraldisena.

b) töödusega tegeleva kohaliku elanikonna suhtes VNFSV Kaug-Põhja neis rajoonides, kus külmrelva (jahinoa) kandmine on vajalik olustiku või tööduse tõttu. [VKTK ja RKN-i 10 sept. 1935. a. määrusest (VSKK 1935, nr. 20, art. 193).]

Paragrahv 193⁷ juurde.

§ 1. KrK § 193⁷ punktide „a“ ja „b“ endine redaktsioon (enne NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 6. juuni 1940. a. seadluse kehtimapanekut) oli järgmine:

§ 193⁷. a) Omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine, kui puudumine kestis üle kuue ööpäeva, kuid kampaania ajal laevastikus, samuti manöövrite, õppe-, lühiajaliste, kordus- ja kontrollkogunemiste ajal — üle kahe ööpäeva (väejooks), toob kaasa — vabaduskaotuse kuni ühe aastani;

b) väejooks väeosast või teenistuskohast sõjapäeteenistuskohuste täitmisest pikemaks ajaks või jäädavalt kõrvalehoidumise kavatsusega toob kaasa — vabaduskaotuse kuni kolme aastani (VSKK nr. 49, art. 214).

¹ Käesoleval ajal: Dagestani ANSV, Kabardiini ANSV, Põhja-Osseedi ANSV, Tšerkessi ja Adõgee autonoomne oblast.

Paragrahv 193¹⁷ juurde.

§ 1. Kohtupraktikas kerkis üles küsimus, kuidas tuleb kvalifitseerida sõjaväelaste teenistuslikke kuritegusid, kes täidavad ametialaseid funktsioone, kuid ei kuulu juhtivasse koosseisu.

Seoses sellega määras NSVL Ülemkohtu pleenum anda kohtutele järgmine juhised:

Arvestades, et ülaltoodud juhtudel tähendatud sõjaväelased täidavad funktsioone, mida omavad harilikult juhtivasse koosseisu kuuluvad isikud, kuuluvad nende kuritegelikud teenistuslikud teod kvalifitseerimisele võrdselt viimastega.

Eriti võimu kuritarvituse, võimuliialduse või võimutegevusetuse eest, samuti lohaka suhtumise eest oma kohustesse, kuuluvad nad vastutuselevõtmisele Sõjaväeliste kuritegude määrustiku § 17 järgi (VNFSV KrK § 193¹⁷ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid). (NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 6. aprillist 1945. a. nr. 6/4/u.)

X peatüki juurde.

§ 1. Vt. NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust 10. aprillist 1941. a. nr. 14/3/u „Kohtupraktikast sugukondliku olustiku pärimustest tingitud kuriteoasjades“.

TAHESTIKULINE SISUJUHT¹

A

Abi — abita jätmine — 156, 156¹, 158; merehädaliste abi mitteosutamine — 156¹, 176; haigele abi mitteosutamine — 157; laste abita jätmine — 158, 158¹.

Abielu — abiellumist takistavate asjaolude varjamine — 88; abiellumine abiellumiseasse mitte jõudnud isikuga — 198; abielu kahe või mitme naisega — 199.

Abitu seisund — kannatanu — 47; tapetu — 136; abita jätmine — 156.

Abort — 140, 140-a, 140-b.

Adaat — kohtumõistmisõiguste omastamine — 203.

Administratiiv-tehniline personal — vastutus halvakvaliteedilise, mittekomplektse ja mittestandardse toodangu väljalaske eest — 128-a.

¹ Numbrid viitavad koodeksi paragrahvidele, lisamaterjali paragrahvidele ja üksikutel juhtudel lehekülgedele.

Administratiivtrahv — aegumine — 14; üldkohuslike otsuste rikkumine — 192.

Aegumine — kriminaaljälitamise aegumine — 14; kontuotsuse täitmise aegumine — 15.

Agentuur — vastutus tööliklassi ja revolutsioonilise liikumise vastase aktiivse tegevuse või aktiivse võitluse eest, mis on toime pandud tsaristliku korra ajal või kontrrevolutsiooniliste valitsuste juures salajastel ametikohtadel olles — 58¹³.

Agitatsioon — sihitud Nõukogude võimu kukutamisele — 58¹⁰; rahvuslikku vaenu õhutav — 59⁷.

Ahvatlemine enesetapmisele — 141.

Akreditiivid — võltsimine — 59⁸.

Alaealised — alaealiste vastutus — 12, 12 § 1—5; andmine vanemate hooldamisele või paigutamine ravimis-kasvatuasutisse — 25, 26; alaealisus kergendava asjaoluna — 48; kihutamine kuriteo toimepanemisele — 73²; usuõpetuse õpetamine — 122; ahvatlemine enesetapmisele — 141; suguühendus — 151; kõlbeline rikkumine — 152; vt. lapsed, lapsealised.

Alimendid — kuritahtlik mittemaksmine — 158.

Allrent — 87-a.

Altkäemaks — saamine — 117, 117 § 1, 2; andmine — 118; vastutusest vabanemine — 118; altkäemaksu provokatsioon — 119.

Ametialased kuriteod — 109—121; sõjaväelaste — 193¹⁷, 193¹⁷ § 1.

Ametiisik — keeldumine tagasi tulla NSV Liitu — lk. 145; sabotaaž — 58¹⁴, 58⁷ § 1; kaasaaitamine riigipiirist ülekäimisele — 59¹⁰; ametiisiku ametinimetuse või võimu omastamine — 77; mõiste — 109; ebamajanduslikkus — 128; vara raiskamine — 129; tööalaste seaduste rikkumine — 133.

Ametist vallandamine — 20, 37.

Ametiühingud — ametiühingute ametiisikute vastutus — 109; ametiühingute tegevuse takistamine — 135.

Ametlikud paberid — võltsimine — 72, 170.

Amnestia — 52.

Analoogia — kuritegude a. — 16.

Andmed — avaldamisele mittekuuluvad — 58⁶, 121; riiklikku saladust moodustavate andmete avaldamine — lk. 138; valeteadete esitamine — 187.

Annetamine, seadusvastane — ordenite, medaalide ja rinnamärkide a. — lk. 155.

Aparaat, kodupuskari valmistamiseks — 103.

Arest — selle kohaldamine sõjaväelastele paranduslike tööde asemel — 30.

Armumandmine — 52.

Armukadedus — 136.

Artellid — vt. kooperatsioon.

Arvestus — eelvangistusaja arvestamine — 29; arvestusele kuuluvate esemete varjamine — 62; sõjaväekohuslaste arvestus — 64, 64 § 1; hobuste,

veokite, rakmete arvestamine — 70; arvestusele kuuluvate kollektsioonide varjamine — 188.

Asumisele saatmine — 7 § 1, 20, 35, 36; põgene mine asumiselt — 82.

Avaldamine — eeluurimis-, juurdlus-, või revideerimisandmete a. — 96; avaldamisele mittekuuluvate andmete avaldamine — 121; riikliku saladuse avaldamine — lk. 138.

Avalik aruandmine — eeskirjade rikkumine — 187.

Avarii — õhulaevastikus — 59³g.

Aunimetus — kaotus — 31, 33; omastamine — 77.

Autasustamine, ebaseaduslik — vt. ordenid ja medalid.

Autonoomsed oblastid — sugukondlikust olustikust tingitud kuritegusid käsitlevate KrK paragrahvide kehtimine autonoomsetes oblastites — 205.

Autoriõigus — autoriõigust käsitlevate seaduste rikkumine — 177.

Autotransport — autotransport-koormatisest kõrvalehoidumine sõjaajal — 59⁶; arvestus-eeskirjade rikkumine — 70.

B

Banditism — kontrrevolutsiooniliste jõukude sissetungimine — 58²; jõukude organiseerimine — 59³; banditismina kvalifitseeritav vara riisumine — lk. 138.

Baranta — 200.

Boonid — 128-g.

D

Deserteerimine — vt. omavoliline lahkumine, põgenemine, mahajätmine.

Diplomaatilised esindajad — vastutusele võtmise kord — 5.

Direktor, ettevõtte — vastutus halvakvaliteedilise toodangu väljalaskmise eest — 128-a, 128-a § 1.

Distsipliin — tootmis-tehnilise distsipliini eeskirjade rikkumine — 108¹; vt. töödistsipliin.

Distsiplinaarvastutus — 112.

Diversioon — 58⁹; vabaduskaotuse tähtaeg diversiooni korral — 28, 28 § 1; surmanuhtluse kohaldamine — lk. 47.

Dokument — võltsimine — 59⁸, 72, 120, 170; riisumine, rikkumine, peitmine — 78; dokumentide hoidmise eeskirjade rikkumine — 186; riiklikku saladust sisaldavate dokumentide kaotamine — lk. 138.

E

Ebamajanduslikkus — 128.

Ebateadlikkus — kergendava asjaoluna — 48.

Ebausk — ebaususe tekitamine — 123.

Edasiandmine — võltsitud müntide, rahamärkide, postimaksumärkide ja raudteepiletite käibeelaskmine — 59⁸; maa edasiandmine — 87-a, keelatud toodete e. — 99, 99¹; piiritusjookide e. — 100—103; uimastusainete e. — 104; proovitemplita toodete e. — 106; pettus edasiandmisel — 171; proovi-

templi edasiandmine — 172; mürkainete e. — 179; tuli-, külmrelva ja lõhkeainete e. — 182; pornograafiliste teoste ja kujutiste e. — 182¹; kodupuskari e. — lk. 144.

Edasilükkamine — otsuse täitmise e. — 28 märkus 2.

Ehitustööd — 108.

Eelkutseline ettevalmistus — kõrvalehoidumine — 68.

Eeluurimine — ilmunisest kõrvalehoidumine — 92; valetunnistus — 95; andmete avaldamine — 96.

Eelvangistus — 29.

Ekspert — ilmunisest kõrvalehoidumine — 92.

Eksterritoriaalsus — diplomaatilistel esindajatel — 5.

Elamu — kõrgendatud üürimaksu võtmine ja sunniviisiline korterist väljatõstmine — 97; toimingud elamispinna alal — 98.

Elatis — vt. alimendid.

Elektrienergia — vargus — 163.

Elektrijuhtmed — 79, 80.

Emad — imetava ema töölevõtmisest keeldumine — 133-a.

Elu — kuriteod elu vastu — 136—141; röövimine koos elule ohtliku vägivallega — lk. 133—138.

Enesetapmine — enesetapmisele viimine, kaasaaitamine ja ahvatlemine — 141.

Enesevigastamine — 193¹².

Epidemia — epideemiatega vastu võitlemise eeskirjade rikkumine — 181.

Ettevaatamatus — 10, 80, 139, 145.

Ettevalmistus — kuriteole — 19.

F

Firma — omavoliline kasutamine — 178.

Foto-kinotsensuur — eeskirjade rikkumine — 185.

H

Haavatud — 193²⁹.

Haige — abita jätmine — 156; abi mitteosutamine ja abi andmisest keeldumine — 157; halb käitumine (haigete) sõjavangidega — 193²⁹.

Haigla — vt. raviuasutis.

Haigus — kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite mittekohaldamine isikutele, kes panid kuriteo toime vaimuhaiguse seisundis — 11; kehavigastus, mis tõi kaasa vaimuhaiguse — 142; suguhaigus — 150; simuleerimine sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumiseks — 193¹².

Halvakvaliteediline toodang — 128-a, 128-a § 1.

Harimatus — kergendava asjaoluna — 48.

Heiskamine — ebaseaduslik lipu heiskamine merekaubalaeval — 93.

Hingeline erutus — 48, 138, 144.

Hobused — Nõukogude Armeele andmisest kõrvalehoidumine — 70; ebaseaduslik tapmine — 79³; kuritegelik-hooletu kohtlemine — 79⁴; sõjaväelase

poolt hobuse mitte kaasa toomine — 193¹¹; vargus — lk. 134.

Hoiatus — 20, 43.

Hoidmine — kontrrevolutsioonilise kirjanduse h. — 58¹⁰, 59⁷; keelatud esemete h. — 99; piiritusjookide h. — 101—103; uimastusainete h. — 104; proovitemplita toodete h. — 106; riisutud tulirelva h. — 164-a, 182; mürkainete h. — 179; pornograafiliste teoste h. — 182¹; kodupuskari hoidmine turustamise eesmärgil — lk. 144.

Hoiused — vt. võltsimine.

Hooldamisele andmine — alaealiste — 25.

Hooletus — hobuste kuritegelik-hooletu kohtlemine — 79⁴.

Huligaansus — 74.

Hõbe — vt. väärismetallid.

Hädakaitse — 13, 48, 139.

Hädaseisund — 13.

Hävitamine — dokumentide — 78, vt. vara.

I

Igandid — vt. pärimused.

Ilmumine — tunnistajana, eksperdina, tõlgina kohtusse ilmumisest kõrvalehoidumine — 92; rahvakaasistujana ilmumisest kõrvalehoidumine — 92.

Inetukstegev rike — 142.

Intressid — keelatud intresside võtmine — 173.

Inventar — konfiskeerimine — 40.

Isiklik omand — kaitse tugevdamise kohta — lk. 133.

J

Jahipidamine — eeskirjade rikkumine — 86¹.

Joobnud olek — vastutus — 11.

Juhtiv koosseis — Nõukogude Armeed juhtiva koosseisu kuriteod — 193², 193⁵, 193⁷, 193⁷ § 1, 193⁸, 193¹⁰, 193¹⁷, 193¹⁹, 193²⁸, 193³⁰.

Julgeolek — tootmise julgeoleku eeskirjade rikkumine — 108, 108¹, 133; vt. ka ühiskondlik julgeolek.

Juurdlus — juurdlusele ilmumisest kõrvalehoitudumine — 92; valetunnistuse andmine — 95; juurdlusandmete avaldamine — 96.

Jõuk — riigi- ja ühiskonnavara riisumine, mis on toime pandud jõugu poolt — lk. 132, 138; kodanike isikliku vara vargus, mis on toime pandud vargajõugu poolt — lk. 133—138.

Jõumasinad — mehaaniliste jõumasinate ülesseadmise eeskirjade rikkumine — 189.

K

Kaabel — rikkumine — 75², 80.

Kaasaaitajad — 17.

Kaevandamine — maapõuevarade ebaseaduslik kaevandamine — 87.

Kahe naisega abielus olemine — 199.

Kahju — kohustus kahju heaks teha — 20, 44; riigile kahju tekitamine süüd raskendava asjaoluna — 47; k. ebamajanduslikkuse tagajärjena kui kuriteo koosseisu oluline osa — 128.

Kahjurlus — vabaduskaotuse tähtaeg kahjurluse asjades — 28, 28 § 1; halvakvaliteedilise toodangu väljalaskmine — 128-a; mõõduriistade väljalaskmine ilma templita — 128-a § 1.

Kala, kalatööndus — 86, 99¹.

Kallaletung — sugukondliku vaenu tõttu — 201, 202.

Kalõm — 196.

Kanep (india) — ebaseaduslik külvamine — 179-a.

Kanged mürkained — 104, 179, 179-a.

Kaotamine — riiklikku saladust sisaldavate dokumentide k. — lk. 133.

Kari — tahtlik tapmine — 79¹, 79¹ § 1; lohakus ja hooletus karja eest hoolitsemisel — 79⁴ § 1; riisumine, vargus — 166; baranta — 200.

Karistamatus — 55, 55 § 1.

Karistus — üldeeskirjad — 1, 7—13, 17, 18, 20—44; kohaldamiskord — 45—52.

Kasusaamise siht — 47, 48.

Kasutamine — riigiasutiste kasutamine kontr-revolutsioonilisel sihil — 58⁷; omavoliline kirjan-
duslike teoste kasutamine — 177; alluva seadus-
vastane kasutamine ülema poolt — 193¹⁹.

Katse — 19.

Katseaeg — 53.

Kaubalaev — vt. laev.

Kaubamärgid — 178.

Kaubandus — väliskaubanduse monopoli rikkumine — 59¹¹; kauplemine piiritusjookidega — 101; narkootiliste ainetega — 104; kaubandust reguleerivate eeskirjade rikkumine — 105; proovitemplita toodete hoidmine — 106; spekulatsioon — 107; kauplemine pornograafiliste teoste ja kujutistega — 182¹; kauplemine kodupuskariga — lk. 144.

Kaubaraamatud — 186.

Kaubarong — vastutus omavolilise sõitmise eest kaubarongis — lk. 154.

Kavalus — süüd raskendava asjaoluna — 47.

Keelatud tooted ja materjalid — valmistamine, hoidmine ja turustamine — 99.

Keeld — tegutseda teataval tegevus- või tööalal — 20, 38; toimingute sõlmimise keeld — 38.

Keeldumine — tagasitulemast NSV Liitu — lk. 145; sõjaväeteenistusest — 68; maksude maksimisest, koormatiste kandmisest ja riiklike ülesannete täitmisest — 59⁶, 61, 61 § 1; tunnistuse andmisest — 92; naisisiku töölevõtmisest raseduse ja imetamise motiivil — 133-a.

Kehavigastused — 12, 12 § 1, 59⁴, 68, 142—145, 193¹²; röövimine, mis on seotud raske kehavigastuse tekitamise ähvardusega — 167 § 1, lk. 133.

Kelmus — 169, lk. 133, 134.

Kergendamine — karistuse k. — 51.

Kergendavad asjaolud — 48.

Kerjamine — alaealiste sundimine ja kihutamine kerjamisele — 12 § 1, 73².

Kihutamine — 17; alaealiste kihutamine kuriteo toimepanemisele — 12 § 1, 73².

Kindlustus — maksude tasumata jätmine — 60.

Kinkimine — pärandi ja kingitusaktiga ülemineva vara varjamine — 63; keeld maa kinkimise kohta — 87-a § 2.

Kinnipidamine — isiku ebaseaduslik kinnipidamine — 115.

Kiriklikud rühmitused — 124, 125.

Kirjandus, kontrrevolutsiooniline — 58¹⁰, 59⁷.

Kirjanduslikud teosed — omavoliline kasutamine — 177.

Kirjavahetus — sõjaajal vaenlase sõjaväes teenivate või vaenlase territooriumil elavate isikutega — 193²⁶.

Kodakondsus — kaotus — 20, 27, 27 § 1.

Kodanlus — rahvusvahelisele kodanlusele abi osutamine vaenuliste tegude teostamises NSV Liidu vastu — 58⁴.

Kodupuskar — 102, 103; lk. 144.

Kogum — kuritegude kogum — 49, 49 § 1, 2.

Kohalikud komiteed — tegevuse takistamine — 135.

Kohtumõistmis-õiguste omastamine — 203.

Kohtuotsus — aegumine — 15; täitmise edasilükkamine — 28 märkus 2; õigsmõistmisele mittevastav — 114.

Kohtuotsuse täitmine — pikendamine — 28 märkus 2.

Kohtunik — õigusmõistmisele mittevastava otsuse tegemine — 114.

Kohustused — süüdimõistetu k. vara konfiskeerimisel — 41; riigiga sõlmitud lepingute järgsete kohustuste mittetäitmine — 131, 132.

Kokaiin — 104.

Kolhoosivara — riisumine — lk. 132; hävitamine — 79² § 1.

Kolhoosnikud — paranduslike tööde kandmine — 30 § 1; noorkarja tahtlik tapmine — 79¹ § 1; hooletus karja eest hoolitsemisel — 79⁴ § 1.

Kollektiivleping — rikkumine — 134.

Kollektsioonid — varjamine — 188.

Kombainerid — vt. traktoristid ja kombainerid.

Konfiskeerimine — 20, 23, 40, 40 § 1, 41.

Konkurents — kuritegude k. — 49.

Kontrrevolutsioonilised kuriteod — 47, 58¹—58¹⁴, 58⁷ § 1, 58⁸ § 1, 58⁹ § 1, 58¹⁴ § 1; aegumine — 14; vabaduskaotuse tähtaeg kontrrevolutsioonilistes kuritegudes — 28 § 1.

Kontrrevolutsioonilised organisatsioonid — 58¹¹.

Koolid — usuõpetuse õpetamine — 122, vt. õpilased.

Kooperatiivvara — riisumine — lk. 132; hävitamine — 79.

Kooperatsioon — k. õõnestamine kontrrevolutsioonilisel sihil — 58⁷; keelatud tegude toimepane-

mine k. valitsemisorgani koosseisu kuuluva isiku poolt — 105; valekooperatiivid — 111-a.

Koormatis — täitmisest keeldumine — 59⁶, 61, 61 § 1, 70.

Korduv varavastane kuritegu — lk. 133, 134.

Korraldus — sõjaväelise tunnimehe korralduse mittetäitmine — 75; ülema korralduse mittetäitmine — 193³.

Korratused — osavõtt korratustest — 59².

Korteriüür — vt. elamu.

Kotikud — ebaseaduslik tööndus — 86.

Kraamivarustus — pillamine — 193¹⁴.

Kriminaaljälitamine — lõpetamine — 6 märkus, 8, 14; ilmumisest kõrvalehoidumine — 92; vale-tunnistus — 95; andmete avaldamine — 96.

Kriminaalpoliitika — 6—19.

Kuld — vt. väärismetallid.

Kunstiteosed — omavoliline kasutamine — 177.

Kupeldamine — 155.

Kuritahtlik alimentide mittemaksmine — vt. ali-mendid.

Kuritegu, üldeeskirjad — 1—8, 19, 46, 47, 48, 49; kohtuliku karistuse kohaldamine ainult neile isikuile, kes on toime pannud konkreetse kuriteo — 7 § 1.

Kuriteo toimepanemise koht — 3, 4.

Kuriteo täideviijad — 17.

Kustutamine — vt. karistus.

Kutse — kutse- või tööndusalal tegutsemise

keeld — 20, 33; kutsetöös tarviliku inventari konfiskeerimine — 40.

Kõlbeline rikkumine — alaealiste — 152.

Kõrvalehoidumine — sõjaväeteenistusse kutsumisest, mobiliseerimise kutsest ja sõjaväeteenistuskohuste täitmisest — 59⁴, 66, 68, 69, 193^{10a}, 193¹², 193¹³; maksude tasumisest ja koormatiste täitmisest sõjaajal — 59⁶; transportvahendite andmisest armeele — 70; kohtusse ilmumisest — 92; tapjaga või tema sugukonnaga leppimisest — 195.

Kõrvalekaldumine — lahingu kohta antud korraldustest — 193²¹.

Käsk — ülema käsu mittetäitmine — 193².

Kättemaks — 194, 201.

Külv — tähtlik rikkumine — 79 § 2; oopiumimooni ja india kanepi külvamine — 179-a.

L

Laastamine — metsa l. — 85.

Laen — riigilaenu obligatsiooni numbrite võltsimine — 59⁸ § 1; kohalike asutiste poolt ebaseaduslik laenupaberite väljaandmine — 128-g.

Laev — l. mitteõigeaegne väljasaatmine ja seisimine töödistsipliini rikkumise tulemusena — 59^{3v}; kokkupõrgete ärahoidmise eeskirjade rikkumine — 75²; l. radioseadmete kasutamise eeskirjade rikkumine — 75³; ebaseaduslik lipu heiskamine — 93; lubamatud toimingud — 93; laevakapteni poolt abi mitteosutamine — 156¹; päästmiseks abinõude tar-

vitusele võtmata jätmine — 176; laeva nime ja registreerimissadama mitteteatamine — 184.

Laevakapten — 156¹, 176, 184.

Laevandus — liikluseeskirjade rikkumine — 75².

Lahing — omavoliline lahkumine lahinguväljalt — 193²².

Lahtimurdmine — pitseri l. — 89.

Laiatarbekaubad — valekaalumine ja -mõõtmine laiatarbekaupade müümisel — 128-v.

Laim — 161.

Lapsed — riisumine, varjamine, ümbervahetamine — 149; kõlbeline rikkumine — 152; abita jätmine — 156; kuritahtlik alimentide mittemaksmine — 158; eestkoste all olevate laste ilma järelevalveta ja abita jätmine — 158¹; vt. alaealised, lapsealised.

Lapsealised — usuõpetuse õpetamine — 122; kõlbeline rikkumine — 152; abita jätmine — 156, 158¹; vt. lapsed, alaealised.

Leid — omastamine — 168.

Leiutis — avaldamine enne esitamist ilma leiutaja loata — 177; esitamine välismaal ilma vastava loata — lk. 140.

Lendamine — välismaale — 58^{1a}, 58^{1b}, 58^{1v}.

Leping — rahvusvahelise lepingu tühistamisele kaasaaitamine — 58², 58⁵; toimingud seoses maaga — 87-a, 87-a § 1—3; merekaubalaeva ost-müük 93; riigile kahjuliku lepingu sõlmimine — 129, 132; rendilepingu alusel kasutatava vara pillamine —

130; lepingu mittetäitmine — 131, 132; kollektiiv-
lepingu rikkumine — 134.

Levitamine — kontrrevolutsioonilise kirjanduse
l. — 58¹⁰, 59⁷; häbistavate väljamõeldiste l. — 161;
pornograafiliste teoste levitamine — 182¹.

Liigkasuvõtmine — 173.

Lipp — ebaseaduslik heiskamine laeval — 93.

Litograafia — avamise eeskirjade rikkumine —
190.

Lohakus — 79⁴ § 1, 111, 111-a, 112, 193¹⁷, 193¹⁷
§ 1.

Loomad — tööloomade sõjalise arvestuse eeskir-
jade rikkumine — 70.

Lunahind — tapetu eest — 194.

Lõhkeained ja -abinõud — 182.

Lõpetamine — vt. kriminaaljälitamine.

Lähetamine — sõjaväelase lähetuselt mitte taga-
siilmumine — 193¹⁰.

Löömine, peksmine ja muud vägivallateod —
73¹, 146.

M

Maa — seadusevastane maapõuevarade kaevan-
damine — 87; natsionaliseerimist käsitlevate sea-
duste rikkumine — 87-a, 87-a § 1, 2, 3.

Mahajätmine — abita jätmine — 156, 156¹, 158;
sõjaväeosast omavoliline lahkumine — 193⁷—193⁹;
omavoliline lahinguväljalt lahkumine — 193²²;
laeva mahajätmine — 193²³; vt. ka omavoliline
lahkumine.

Mahalaskmine — 14, 21, 22, lk. 130, 131.

Majanduslik kontrrevolutsioon — 58⁷.

Majanduslikud andmed — m. a. edasiandmine spionaažina — 58⁶; m. a. avaldamine ja edasiandmine, mida ei saa kvalifitseerida spionaažina — lk. 139.

Majanduslikud kuriteod — 128—135.

Maksud ja koormatised — maksude tasumisest ja koormatiste täitmisest kõrvalehoidumine sõjaajal — 59⁶; maksude mittetasumine — 60, 60¹; koormatiste täitmisest keeldumine — 61, 61 § 1; maksustamisele kuuluvate esemete varjamine — 62; pärandimaksu maksmisest kõrvalehoidumine — 63; sunduslik maksude võtmine usulisteks otsusteteks — 124, 204.

Manukas — kohtusse ilmumisest kõrvalehoidumine — 92.

Margid — postmarkide võltsimine — 59⁸.

Marodeerimine — 193²⁷.

Masina- põllumajanduslike masinate rikku mine — 79², 79² § 1.

Masina-traktorijaamad — vara hävitamine süütamisega 79², 79² § 1.

Massilised korratused — 59².

Medalid — vt. ordenid ja medalid.

Meditiiniline abi — andmisest keeldumine —

157.

Meditiinilis-pedagoogilised vahendid — 11, 24, 25, 26.

Mehaanilised jõumasina — 189.

Mets — metsamääruste rikkumine — 85.

Miilits — vastutus sõjaväelisi kuritegusid käsitleva peatüki järgi — 193¹ märkus 1.

Mitme naisega abielus olemine — 199.

Mitteilmumine — sõjaväeteenistusse — 193¹⁰.

Mitteteatamine — vastutus mitteteatamise eest — 18; reetmise toimepannud või reetmist ettevalmistava sõjaväelase perekonnaliikmete poolt — 58^{1v}; toimepandud või ettevalmistatavast reetmisest mitteteatamine sõjaväelase poolt — 58^{1g}; kontrrevolutsioonilisest kuriteost — 58¹²; mõnedest eriti ohtlikest valitsemiskorra vastastest kuritegudest — 59¹³; ettevalmistatavast või toimepandud riigivara riisumisest — lk. 133; röövimisest — lk. 134.

Mittetäitmine — administratiivorganite korralduste m. — 75; lepingujärgsete kohustuste m. — 131, 132; ülema käsu m. — 193².

Mobilisatsioon — 59⁴, 66, 193^{10a}.

Monopol — väliskaubanduse monopoli rikkumine — 59¹¹.

Moon — oopiumimooni külvamine ilma loata — 179-a.

Morfium — 104.

Motiivid — kuriteo m. — 47, 48.

Mudel — ebaseaduslik kasutamine — 178.

Muinsusesemed — varjamine — 188.

Muusikalised teosed — omavoliline kasutamine — 177.

Mööduriistad — ilma vabrikumärgita mööduriistade väljalaskmine — 128-a § 1, 128-v, 128-v § 1.

Mäetööstus — julgeoleku eeskirjade rikkumine — 108.

Märgid — teenetemärkide kaotus — 33; kauba-, vabriku- ja käsitöömärgid — 178; ordenite ja märkide seadusvastane kandmine — 183, lk. 155; Punase Risti ja Punase Poolkuu märgid — 94, 183, 193³⁰, 193³¹.

Määrused — vt. üldkohustuslikud määrused.

Münt — võltsimine — 59⁸; ümbersulatamine — 106-a.

Mürkained — 104, 179, 179-a.

Müügikohustus — 40, 61, 61 § 1.

N

Naisisikud — naiste tapmine naiste orjusest vabastamise pinnal — 58⁸ § 1; naisisikute töötasu vähendamine ja tööle võtmisest keeldumine raseduse tõttu — 133-a; sundimine suguhendusse astumiseks — 154; sundimine prostitutsioonile — 155; kalõm — 196; sundimine abiellumisele — 197; mittesuguküpse isikuga abiellumine — 198; vägistamine — lk. 156; vt. ka abort ja rasedad.

Nakatamine — suguhaigusega — 150.

Narkootiline aine — 104, 179-a.

Natsionaliseerimine — vt. maa.

Neitsirike — 151.

Nimetus — aunimetuste kaotus — 33; ametinimetuste omavoliline omastamine — 77.

Noorkari — vt. kari.

Noorukid — vt. alaealised.

Nõukogude Armeed — relvade ja laskemoona riisumine Nõukogude Armeed ladudest — lk. 132; majanduslikud kuriteod, mis õõnestavad Nõukogude Armeed lahinguvõimet — 132; vt. sõjaväeteenistus, sõjaväelised kuriteod, sõjaväelased, sõjaväeteenistuskohuslased.

Näo vigastamine — 142.

O

Obligatsioon — riigilaenu obligatsiooni numbrite võltsimine — 59⁸ § 1; ebaseaduslik obligatsioonide väljalaskmine kohalike asutiste poolt — 128-g.

Oht — kõrvaldamatu — 13.

Ohtlik seisund — ohtlikku seisundisse jätmine — 156.

Ohutustehnika — eeskirjade rikkumine — 108, 108¹.

Ohvitserid — vt. juhtiv koosseis.

Omakasu — 47, 48.

Omastamine — ametiisiku nimetuse või võimu o. — 77; leiu o. — 168; kohtumõistmisõiguste o. — 125, 203; ordenite ja medalite o. — lk. 155; riigi-, kolhoosi-, kooperatiiv- või muu ühiskondliku vara o. — lk. 132; kodanike isikliku vara o. — lk. 133.

Omavoli — 90.

Omavoliline kasutamine — kirjanduslike teoste o. k. — 177; kaubamärkide o. k. — 178.

Omavoliline kõrvalekaldumine — lahingu kohta antud korraldustest — 193²¹.

Omavoliline lahkumine — väljasaatmiskohast — 82; väeosast — 193⁷—193⁹, 193⁷ § 1; lahinguväljalt — 193²²; tööliste ja teenistujate o. l. ettevõttest ja asutistest — 59^{3v} § 1, lk. 146.

Omavoliline rongi peatamine — lk. 154.

Omavoliline sõitmine — kaubarongides — lk. 154.

Oopium — vt. narkootiline aine.

Ordenid ja medalid — kaotus — 33; ebaseaduslik kandmine — 183; ebaseaduslik autasustamine, omastamine ja edasiandmine — lk. 155.

Osavõtt — 17, 18, 58¹¹, 59², 59³, 73², 193¹; lk. 48—53.

Ost — teadvalt varastatu o. — 164.

Ost ja müük — laeva o.-m. — 93; elamispinna o.-m. — 98; teadvalt riisutud tulirelva ja laske-moona o.-m. — 164-a; lõhkeainete ja tulirelva o.-m. — 182.

P

Paberid — väärtpaberite võltsimine — 59⁸; ametlike paberite võltsimine — 170; asjaajamispaberid — 186.

Pagendamine NSV Liidust — 20, 27.

Paranduslikud tööd — üldeeskirjad — 20, 29, 30,

30 § 1—4; rahatrahvi asendamisel — 42; tingimisi süüdimõistmisel — 53.

Pass — sisse- ja väljasõitmine ilma passita — 84; passide sissekirjutamise eeskirjade rikkumine — 192-a.

Pederastia — 154-a.

Peksmine — 146; vt. ka löömine.

Pension — pensioniõiguse kaotus — 31.

Perekond — perekonnaliikmete vastutus sõjaväelase poolt toimepandud reetmise puhul — 58^{1v}.

Perekonnaseisuaktid — valeandmete esitamine isikuile, kes koostavad perekonnaseisuakte — 88.

Pettus — ebaususe tekitamise sihil — 123; kelmus — 169; lk. 134, 136.

Piibrid — piibritööndusega tegutsemine — 86.

Piinamine — 142, 146.

Piiritusjoogid — 101, 102, lk. 144.

Piletid — Riigipanga piletite võltsimine — 59⁸; raudteepiletite võltsimine — 59⁸.

Pillamine — riikliku vara p. — 128, 129, 130, 132; sõjaväelise vara p. — 193¹⁴.

Pitserid — lahtimurdmine ja vigastamine — 89.

Pordumajad — 104, 155.

Pornograafia — pornograafiliste teoste ja kujutuste valmistamine ja levitamine — 182¹.

Post — postimaksumärkide võltsimine — 59⁸.

Praak tootmises — praagi varjamine tootmisprotsessis — 79 § 1; tööstusettevõttest väljalaskmine — 128-a.

Produktsioon — halvakvaliteedilise ja mitte-komplektse toodangu väljalaskmine — 128-a, 128-a § 1.

Proovitempel — võltsimine — 172.

Propaganda — 58¹⁰, 59⁷.

Prostitutsioon — sundimine tegutsema prostitutsiooniga — 12 § 1, 155; kihutamine — 73².

Provokaatorid — 58¹³.

Provokatsioon — altkäemaksu p. — 119.

Punalipu orden — vt. ordenid ja medalid.

Punane Rist ja Punane Poolkuu — 94, 183, 193³⁰, 193³¹.

Põgenemine — sõjaväelase põgenemine välismaale — 58^{1v}; vahistatu põgenemine — 81, 82; vt. ka omavoliline lahkumine.

Põllumajanduslikud töötajad — tööandja poolt valimisõiguste teostamise takistamine — 91¹.

Põllumajandussaaduste riiklik müügikohustus — vt. müügikohustus.

Pärand — varjamine — 63.

Pärimused — sugukondliku olustiku p. — 194—205.

R

Raadiojaamad — 75³, 191.

Raha — valeraha tegemine — 59⁸; müntide ümbersulatamine — 106-a; rahasurrogaatide väljalaskmine — 128-g.

Rahasurrogaadid — 128-g.

Rahatrahv — 20, 42.

Rahvakaasistuja — kohustuste täitmisest kõrvalahoidumine — 92.

Rahvuslik tüli — tekitamine — 59⁷.

Rahvusvaheline kodanlus — vt. kodanlus.

Rahvusvaheline õhusõit — eeskirjade rikkumine — 59^{3d}.

Raiskamine — 168; riigi- ja ühiskonnavara r. — lk. 132.

Rasedad — rasedus kergendava asjaoluna — 48; töölevõtmisest keeldumine ja töötasu vähendamine — 133-a; abort — 140, 140-a, 140-b.

Raseduse katkestamine — vt. abort.

Raskendavad asjaolud — 47.

Raudteed — omavoliline sõit kaubarongides ja rongi peatamine hädapiduriga — lk. 154; alaealiste vastutus tegude eest, mis võivad välja kutsuda rongiõnnetusi — 12 § 2; purustamine — 58⁹, 59³, 59^{3b}; vastutus raudteetranspordi avarii eest — 59^{3v}; raudteepiletite võltsimine — 59⁸; altkäemaks raudteetranspordil — 117 § 1.

Raviasutis — raviasutisse paigutamine kui sotsiaalse kaitse vahend — 24; terve inimese vaimuhaigete haiglasse paigutamine — 148.

Ravimine — ilma vastava ettevalmistuseta — 180.

Reetmine, kodumaa — 58^{1a}, 58^{1b}, 58^{1g}, 58³—58⁵, 193²⁰—193²², 193²⁴; surmanuhtluse kohaldamine kodumaa reetjatele — lk. 131.

Relv — riisumine — 166-a; lk. 132; tulirelva

- valmistamine, kandmine ja hoidmine — 182, 182 § 1; relvade pillamine — 193¹⁴.
- Relvastatud ülestõus** — 58².
- Rentimine** — vt. maa.
- Rentnik** — vara pillamine — 130.
- Revideerimine** — revideerimisandmete avaldamine — 96.
- Riidevarustis** — pillamine — 193¹⁴.
- Riigikaitsealine tööstus** — vt. sõjatööstus.
- Riigikassapilet** — võltsimine — 59⁸.
- Riigipank** — piletite võltsimine — 59⁸.
- Riigipiir** — vt. sisse- ja väljasõitmine.
- Riisivara** — hävitamine — 79, 79 § 1, 2; soovhooside ja MTJ vara hävitamine — 79² § 1; pillamine ebamajanduslikkuse tulemusena — 128; raiskamine ebamajanduslike lepingute sõlmimise teel — 129, 132; pillamine rentniku poolt — 130, 132; riisumine — lk. 132.
- Riiklik müügikohustus** — vt. müügikohustus.
- Riiklik saladus** — 58^{1a}, 58⁶, 193²⁵; lk. 138, 141.
- Riiklikud asutised ja ettevõtted** — nende kasutamine kontrrevolutsioonilistel eesmärkidel, nende tegevusele vastutõtamine — 58⁷; bandiitide kalaletung asutistele — 59³; dokumentide riisumine riigiasutistest — 78; usuliste talituste toimetamine — 126.
- Riiklik ülesanne** — täitmisest keeldumine — 61, 61 § 1.
- Riisumine** — dokumentide r. — 78; metsa r. — 85; omavoliline saagi koristamine isiklikeks tarve-

teks — 87-a § 3; vööra lapse r. — 149; naisisiku r. 197; riigi- ja ühiskonnavara r. — 129, 132, lk. 132; riigi- ja ühiskonnavara riisumine, mis on toime pandud korduvalt või organiseeritud jõugu poolt — lk. 136; kodanike isikliku vara r. — lk. 133; vt. ka vargus.

Rikkumine — dokumentide r. — 78; vara r. — 175; pitserite r. — 89.

Rinnamärgid — vt. ordenid ja medalid.

Rongjõnnetused — 12 § 2, 59^{3b}, 59^{3v}.

Röövimine — 59³, 167 § 1, 193²⁸, lk. 133, 134.

Röövtapmine — karja r. — 79¹; hobuste r. — 79³.

Rüüstamised — massiliste korratuste puhul — 59².

S

Saak — omavoliline koristamine isiklikeks tarveteks — 87 § 3.

Sabotaaž — 58¹⁴.

Saladus — riiklik — 58^{1-a}, 58⁶, 193²⁵; lk. 138.

Salakaubavedu — kvalifitseeritud — 59⁹, 59⁹ § 1; lihtne — 83.

Salaurkad — 104, 155.

Sanitaartenistus — selle kohta käivate konventsioonide rikkumine — 193³⁰, 193³¹.

Seadmed ja materjalid — müügi, vahetamise ja mujale väljaandmise keeld — lk. 152.

Side — sidevahendite purustamine — 58⁹; kaabli rikkumine — 75², 80; laevadel asuvate raadioseadmete kasutamise eeskirjade rikkumine — 75³; era-

kasutusliku raadiojaama ebaseaduslik kasutamine — 191.

Simuleerimine — haiguse simuleerimine sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumiseks — 68, 193¹².

Sisekorrasteenistus — 193¹⁶.

Sisse- ja väljasõitmine — riigipiirist ülekäimisele kaasaaitamine — 59¹⁰; ilma passita või loata — 84.

Sissekirjutamine — eeskirjade rikkumine — 192-a.

Sissetungimine — kontrrevolutsiooniliste jõukude poolt — 58².

Solvamine — võimu esindajate — 76; suuline või kirjalik — 159; trükitooteis — 160; sõjaväelise ülema solvamine või solvamine ülema poolt — 193⁵, 193⁶.

Soodustused — sõjaväelaste kohta kehtima pandud soodustuste kasutamise takistamine ülema poolt — 193¹⁸.

Sotsiaalkindlustus — pensioni kaotus — 31.

Sotsiaalse kaitse vahendid — meditsiinilise iseloomuga — 7, 24; meditsiinilis-pedagoogilise iseloomuga — 7, 25; vt. ka karistus.

Sovhoosid — tööliste vastutus hobuste kuritegelik-hooletu kohtlemise eest — 79⁴.

Spekulatsioon — alaealiste sundimine tegutsema spekulatsiooniga — 12 § 1, 73², 107, 107 § 1.

Spionaaž — 28 § 1, 58^{1a}, 58^{1b}, 58⁶, 58¹¹, 193²⁴; surmanuhtluse rakendamine salakuulajatele — lk. 131.

Standard — standardidest mittekinnipidamine — 128-a, 128 § 1.

Suguhaigused — nakatamine — 150.

Sugukondlik kättemaks — 194, 201.

Sugukondlik olustik — vt. pärimused.

Suguühendus — lk. 65; suguliselt mitteküpse isikuga — 151; pederastia — 154-a, suguühendusse astumisele sundimine — 154.

Sundimine — alaealiste sundimine tegutsema kerjamisega, spekulatsiooniga ja prostitutsiooniga — 12 § 1; ebaseaduslike nõudmiste täitmisele — 59², 73; tunnistuse andmisele — 115; suguühendusse astumisele — 154; prostitutsioonile — 155; sõjaväeteenistuse kohustuse rikkumisele — 193⁴, abiellumisele — 197, 198.

Sundkindlustusmaksud — tasumata jätmine — 60.

Sundmäärus — rikkumine — 75¹, 85, 133, 192.

Sundravi — 24, 26.

Sundtoomine — ebaseaduslik — 115.

Surmanuhtlus — vt. mahalaskmine.

Surrogaadid — rahasurrogaadid — 128-g.

Sõda — välisriigi kallutamine sõjakuulutamisele NSV Liidule — 58⁵.

Sõjaaeg — sõjaväelaste suhtes kohtuotsuse täitmise edasilükkamine — 28; maksude maksmisest keeldumine — 59⁶.

Sõjakuulutamine — vt. sõda.

Sõjalaev — hukkuva sõjalaeva mahajätmine — 193²³; vt. ka laev.

Sõjaline arvestus — 64, 64 § 1, 70.

Sõjaline varustis — pillamine — 193¹⁴.

Sõjatööstus — praagi varjamine tootmisprotsessis riigikaitseliku tööstuse ettevõtteis — 79 § 1.

Sõjavangid — 193²⁹.

Sõjaväelased — sotsiaalse kaitse vahendi ärakandmine — 28, 30; reetmine — 58^{1b}, 58^{1v}, 58^{1g}, 193²⁰, 193²¹, 193²², 193²⁴; vastutus riikliku saladuse avaldamise ja riiklikku saladust sisaldavate dokumentide kaotamise eest — lk. 138.

Sõjaväelised kuriteod — 193¹—193³¹.

Sõjaväeosast lahkumine — omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine — 193⁷—193⁹, 193⁷ § 1.

Sõjaväeteenistus — kutsest kõrvalehoidumine — 59⁴, 68, 69; arvestuseeskirjade rikkumine — 64, 64 § 1; kõrvalehoidumine vigastuse tekitamise teel — 193¹².

Sõjaväeteenistuskohuslased — vabaduskaotuse rakendamise kord sõjaväelastele — 28 märkus 2, sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumine — 59⁴; mobilisatsioonist kõrvalehoidumine — 59⁵, 66; arvestuseeskirjade rikkumine — 64, 64 § 1.

Süü — 10; süüd raskendavad asjaolud — 47; kergendavad asjaolud — 48.

Süüdimatus — 11.

Süütamine — kontrrevolutsioonilisel sihil — 58⁹; kolhoosi, sovhoosi ja MTJ vara s. — 79² § 1; vara hävitamine süütamisega — 175; massiliste korra-
tuste puhul — 59².

T

Tahtlik kuritegu — 10.

Talundipere — ühisvarast süüdimõistetule kuuluva osa konfiskeerimine — 40 § 1.

Tapmine — alaealiste vastutus tapmise eest — 12, 12 § 1; naise tapmine naiste orjusest vabastamise pinnal — 58⁸ § 1; tapmise ähvardus — 73¹; tapmise liigid — 136—139, 194, 195, 202.

Tariifikokkulepe — rikkumine — 134.

Teaduslik teos — kasutamine — 177.

Teed — purustamine — 58⁹, 59², 59^{3b}; hoidmise eeskirjade rikkumine — 75¹; vt. ka transport.

Tegevusalal tegutsemise keeld — 38.

Tehnika — ohutustehniliste eeskirjade rikkumine — lk. 140.

Tehnilised täiustused — riiklikku saladust moodustavate tehniliste täiustuste välismaale edasiandmine — lk. 140.

Teistkordsus — vt. korduv varavastane kuritegu.

Telegraafikaabel — rikkumine — 80.

Templid — vt. märgid.

Teosed — kirjanduslike, muusikaliste ja muude kunsti- või teaduslike teoste omavoliline kasutamine — 177.

Territoriaalsed väeosad — nendele hobuste ja rakmete andmisest kõrvalehoidumine — 70.

Terroristlikud aktid — 22 § 1, 58⁸, 58⁸ § 1, lk. 131.

Tervis — tervisrikke tekitamine sõjaväeteenis-

tusest kõrvalehoidumiseks — 59⁴, 68; kuriteod terve vastu — 142—147, 150, tervishoiu eeskirjade rikkumine — 179—181; kõrvalehoidumine sõjaväe-teenistuskohuste täitmisest vigastuse tekitamisega — 193¹²; röövimine koos tervele ohtliku vägivallaga — lk. 133, 134.

Tingimisi süüdimõistmine — 12 § 5, 53—55.

Toimingud — riigile kahjulikud toimingud — 129, 132; vt. ka leping.

Tooted — keelatud toodete valmistamine — 99; proovitemplita t. hoidmine — 106; müntide kasutamine toodete valmistamiseks — 106-a; spekulatsioon — 107, 107 § 1; t. — võltsimine — 171; tembeldamine võltsproovitempliga — 172; halvakvaliteediline ja mittekomplektne toodang — 128-a, 128-a § 1.

Tootmine — vt. julgeolek.

Tootmis-tehniline distsipliin — eeskirjade rikkumine — 108¹.

Transport — alaealiste vastutus tegude eest, mis võivad välja kutsuda rongiõnnetusi — 12 § 2; õõnestamine kontrrevolutsioonilisel sihil — 58⁷; raudteede lõhkumine korratuste puhul — 59²; purustamine ja rikkumine — 59^{3b}; töödistsipliini rikkumine transpordil — 59^{3v}; transporditöötajate omavoliline töölt lahkumine ja töölt puudumine — 59^{3v} § 1; altkäemaks raudteel — 117 § 1; omavoliline rongi peatamine — lk. 154; vt. ka teed.

Trükikojad — avamise ja ekspluateerimise korra kohta kehtivate eeskirjade rikkumine — 190.

Trükitooted — solvamine trükitooteis — 160; laim trükitooteis — 161; paljundamiseks kehtima-pandud eeskirjade rikkumised — 185.

Tsensuur — eeskirjade rikkumine — 185.

Tšekk — 59⁸, 169-a.

Tuletõrje — 59^{3a}, 108.

Tunnimees — sõjaväeline — 75, 193¹⁵.

Tunnistajad — ilmumisest kõrvalehoidumine — 92; valetunnistus — 95.

Tunnistused — võltsimine — 72.

Turustamine — vt. edasiandmine.

Tõlgid — kohtulikud — 92, 95.

Tähtaeg — vabaduskaotuse t. — 12 § 1, 28, 29; paranduslike tööde t. — 30; õiguste kaotuse t. — 32; väljasaatmise t. — 35, 36; tegevus- või töön-dusalal tegutsemise keelu t. — 37; tingimisi süüdi-mõistmisel katseaja t. — 53; tähtaeg, mille möödu-misel kuriteo toimepannud isik loetakse karista-matuks — 55 § 1.

Täitmine — vt. kohtuotsuse täitmine.

Töö — tööalaste seaduste rikkumine — 133—135.

Tööandja — valimisõiguste teostamise takista-mine — 91¹, 91¹ § 1; tööseadusandluse rikkumi-sed — 133—135.

Töödistsipliin — ettevõtete ja asutiste juhatajate vastutus — 28 § 4; töödistsipliini rikkumine trans-pordil — 59^{3v}; vastutus töölt puudumise ja oma-volilise lahkumise eest — lk. 146.

Töökaitse — 108, 108¹, 133.

Töökohustus — kõrvalehoidumine — 59⁶, 61, 61 § 1.

Tööle võtmine — rasedate naisisikute töölevõtmisest keeldumine — 133-a.

Töölt puudumine — lk. 146; transpordi alal töötajail — 59^{3v} § 1.

Tööndus — keeld tegutseda mõnel tööndusalal — 20, 38; looma- ja kalapüügitööndusega tegutsemine — 86, 86¹.

Tööraha vaenlaseks kuulutamine — 20, 23, 27.

Tööstusettevõtted — halvakvaliteedilise toodangu väljalaskmine — 128-a, 128-a § 1.

Tööstaaž — paranduslike tööde kandmise aja tööstaaži hulka mitteamistamine — 30.

Tööstus — õõnestamine — 58⁷.

Töötasu — paranduslikele töödele mõistmise otsuses kohusliku töötasust kinnipidamise märkimine — 30 § 2; vähendamine naisisikule raseduse tõttu — 133-a.

Türm — 28, 28 § 2

U

Uimastusained — 104, 179-a.

Usuline vaen — 59⁷.

Usulised kujutised — 126.

Usulised rühmitused — 124, 125.

Usulised talitused — 126, 127.

Usulised veendumused — 193¹³.

Usuõpetus — õpetamine — 122; maksu võtmine — 124, 204.

Vabaduse võtmine — vt. vabaduskaotus.

Vabaduskaotus — üldeeskirjad — 20, 23, 28; vabaduskaotuse tähtaja pikendamine kontrrevolutsioonilistes kuritegudes — 28 § 1; vabaduskaotus türmis kinnipidamise näol — 28 § 2; lühiajaline vabaduskaotus — 28 § 4; eelvangistusaja arvestamine vabaduskaotuse tähtaja hulka — 29; paranduslike tööde asendamine vabaduskaotusega — 30 § 4; väljasaatmise ja sundasumise tähtaegade arvutamine juhul, kui need on määratud lisavahendina vabaduskaotusele — 35; rahatrahvi asendamine vabaduskaotusega pole lubatav — 42; vabaduskaotusele mõistetud isikute kohtulikult karistamatuks tunnustamine — 55; kinnipidamiskohast põgenemine — 82; ebaseaduslik kinnipidamine — 115; ebaseaduslik vabaduse võtmine — 147, 148; rahuajal vabaduskaotuse kohaldamine surmanuhtluse asemel — lk. 130.

Vabastamine — areteeritute ebaseaduslik v. — 81; karistuse kandmisest v. — 52.

Vabrikukomiteed — tegevuse takistamine — 135.

Vabrikumärk — ebaseaduslik kasutamine — 178.

Vaen — rahvuslik — 59⁷; sugukondlik — 201.

Vahendus — altkäemaksu võtmisel — 118, 118 § 1.

Vahi alt vabastamine — ebaseaduslik — 81.

Vahistatu — 81, 82.

Vahiteenistus — 193¹⁶.

Vahtkond — 193¹⁵.

Vaimuhaiged — raviuasutisse paigutamine kui meditsiinilise iseloomuga abinõu — 24, 26; enesetapmisele ahvatlemine ja abistamine — 141; terve inimese paigutamine vaimuhaiglasse — 148.

Vaimuhaigus — 11, 142.

Valedokument — väljaandmine — 120.

Valekaalumine, valemõõtmine — 128-v, 128-v § 1.

Valekaebus — 95.

Valekooperatiivid — 111-a, 129-a.

Valerahategemine — 59⁸.

Valetated — 187.

Valetunnistus — 95.

Valimisdokumendid — võltsimine — 120 § 1.

Valimisõigus — 31, 91, 91¹, 91¹ § 1.

Valitsemiskorraldused — 59¹—59¹³, 60—108.

Vallandamine ametist — 20, 37.

Valmistamine — kontrrevolutsioonilise kirjanduse v. — 58¹⁰, 59⁷; keelatud toodete v. — 99; piiritusjookide v. ilma loata — 101; kodupuskari v. — 102, 103; lk. 144; rahasurrogaatide v. — 128-g; võltsproovitempli v. — 172; mürkainete v. — 172; pornograafiliste teoste v. — 182¹.

Valuutaoperatsioonid — eeskirjade rikkumine — 59¹².

Vanemad — paranduslike tööde ärakandmine vanemate poolt laste asukohas — 30 § 3; laste toetuseta jätmine — 158.

Vanemlikud õigused — 31.

Vara — konfiskeerimine — 40, 40 § 1, 41; pärandi-
vara varjamine — 63; võõra vara omastamine ja
ja raiskamine — 168; vara hävitamine — 175; vara
äravõtmine sõjaliste vajaduste rahuldamise ette-
käändel — 193²⁸; vt. vargus, riigivara, ühiskondlik
vara, kooperatiivvara.

Varaline sissenõudmine — 53.

Varastatud asja ostmine — 164, 164-a.

Varavastased kuriteod — 163, 164, 164-a, 168, 169
§ 1, 169-a, 170—178, lk. 132, 133.

Vargajõuk — lk. 136.

Vargus — alaealiste vastutus varguse eest —
12, 12 § 1, 2, 4, 5; tulirelva vargus — 59³-a; elektri-
energia vargus — 163; varastatud asja ostmine —
164, 164-a; riigi- ja ühiskonnavara vargus —
lk. 132; isikliku omandi vargus — lk. 133; vargus
vargajõugu poolt või korduvalt — lk. 136.

Varjamine — kurjategija või kuriteo jälgede
v. — 17; maksustamisele kuuluva vara v. — 62, 63;
dokumentide v. — 78; võõra lapse v. — 149; vt. ka
mitteteatamine.

Varustus — pillamine — 193¹⁴.

Vastuhakkamine — võimule 59², 73, 75; sõjaväe-
ülemusele — 193³.

Vein — vt. piiritusjoogid.

Veokid — Nõukogude Armeele veokite andmi-
sest kõrvalehoidumine — 70.

Võim — võimule vastuhakkamine — 73; võimu
omastamine — 77; võimu kuritarvitus — 109, 112;

võimulialdus — 110, 112; võimutegevusetus — 111, 112; võimu diskrediteerimine — 113.

Võimu diskrediteerimine — 77, 113.

Võimu kuritarvitus — 109, 111-a, 112, 193¹⁷.

Võimulialdus — 110, 112, 193¹⁷, 193¹⁷ § 1.

Võimu omastamine — 77.

Võimutegevusetus — 111, 111-a, 112, 193¹⁷.

Võlad — riigi vastutuse ulatus vara konfiskeerimise korral — 41.

Võltsimine — rahamärkide ja väärtpaberite v. — 59⁸; dokumendi v. — 68, 72, 170, 193¹²; riigilaenu obligatsioonide numbrite võltsimine — 59⁸; valimis-dokumentide v. — 120, 120 § 1; saaduste v. — 171.

Võõrandamine — riide- ja kraamvarustuse v. — 193¹⁴.

Väejooks — vt. omavoliline lahkumine.

Vägistamine — 154-a, 197, lk. 65.

Vägivald — alaealiste vastutus — 12, 12 § 1; süüd raskendava asjaoluna — 47; vägivalla ähvardus — 73¹; vahistatu vabastamine vägivallaga — 81; võimulialdus koos vägivallaga — 110; kannatanu poolt vägivalla tarvitamisega väljakutsutud tapmine — 138; kannatanu poolt vägivalla tarvitamisega väljakutsutud kehavigastus — 144; vägivaldne vabaduse võtmine — 147; vägistamine — lk. 156; röövimine ühenduses vägivallaga — 167 § 1, lk. 134; sõjaväeteenistuskohuste täitmisel olevale isikule vägivallaga vastuhakkamine — 193⁴; vägivald sõjaliste vajaduste rahul-

damise ettekäändel — 193²⁸; vägivald seoses kalalagetungiga sugukondliku vaenu pärast — 202.

Väliskaubandus — väliskaubanduse monopoli rikkumine — 59¹¹.

Välismaa — vastutus välismaal toime pandud kuritegude eest — 2, 3; sõjaväelase põgenemine või lendamine välismaale — 58^{1v}; ebaseaduslik väljasõitmine riigipiiridest — 84; riiklikku saladust moodustavate leiutiste ja tehniliste täienduste avaldamine või üleandmine välismaale — lk. 140; ametiisiku keeldumine NSV Liidu piiridesse tagasi tulemisest — lk. 145.

Välismaalased — vastutus kuritegude eest — 4, 5.

Välisriigid — läbikäimine välisriikidega — 58⁴, 58⁵; andmete edasiandmine — 58⁶; leiutiste avaldamine välismaale — lk. 140.

Välisvaluuta — võltsimine või käibeleelamine — 59⁸.

Väljapressimine — 174; altkäemaksu v. — 117.

Väljasaatmine — 7 § 1, 20, 35, 36, 82.

Väljaspool seadust seisvaks kuulutamine — lk. 145.

Väljatõstmine — sunniviisiline korterist väljatõstmine ilma kohtuotsuseta — 97.

Värbamine — naised prostitutsioonile — 155.

Väärismetallid — proovitemplita väärismetallist toodete hoidmine — 106; võltsproovitempliga tembeldamine — 172.

Väärtpaberid — kohalike asutiste ja ühiskondlike organisatsioonide poolt ebaseaduslik väärtpaberite väljalaskmine — 128-g; vt. ka obligatsioon.

Õ

Õhkulaskjad-diversandid — surmanuhtluse kohaldamine — lk. 131.

Õhuliiklus — eeskirjade rikkumine — 59³g, 75⁴; rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine — 59³d.

Õhusõiduk — 59³g.

Õhusõit — teenistuskohuste rikkumine tsiviilõhusõidu alal töötajate poolt — 59³g; õhusõidu eeskirjade rikkumine — 59³d, 75⁴.

Õigusmõistmisele mittevastav kohtuotsus — 114.

Õiguste kaotus — 20, 31—34, 40.

Õppeasutised — usuõpetuse õpetamine — 122, vt. õpilased.

A

Ähvardus — 48, 73¹; röövimine seoses surma või raske kehavigastuse tekitamise ähvardusega — lk. 134.

Äraolek — vt. omavoliline lahkumine.

Äravõtmine — vara äravõtmine sõjaliste vajaduste ettekäändel — 193²⁸.

U

Uhenduse pidamine välisriigiga — 58³, 58⁵, 193²⁶.

Uhiskondlik julgeolek — 179—192-a.

Uhiskondlik kord — seda kaitsvate eeskirjade rikkumine — 179—192-a.

Uhiskondlik laitus — 20, 39.

Uhiskondlikud töötajad — ähvardamine — 73¹.

Uhiskondlik vara — pillamine ebamajanduslikkuse tulemusena — 128; pillamine rentniku poolt — 130; riisumine — lk. 132; riisumisest mitte teatamine — lk. 133.

Uhiskondlik õnnetus — vara hävitamine, kui see põhjustab ühiskondliku õnnetuse — 175.

Uhiskonnaohtlikud teod — 6, 8, vt. ka kuritegu.

Uhisvara — süüdimõistetule kuuluva osa konfiskeerimine — 40 § 1.

Ulalpidamine — vt. alimendid.

Uldkohustuslikud määrused — 75¹, 85, 133, 192.

Üleandmine — sõjaliste jõudude üleandmine vaenlasele — 193²⁰; riiklikku saladust moodustavate leiutiste, avastuste ja tehniliste täiustuste üleandmine välismaale — lk. 140.

Ülekuulamine — tunnistuse andmisele sundimine ülekuulamisel — 115.

Ülekäimine riigipiirist — 59¹⁰, 84.

Ülesostmine — toorkala ü. — 99¹; varastatu ü. — 164, 164-a.

Ümbersulatamine — müntide — 106-a.

Ümbervahetamine — võõra lapse ü. — 149.

LUHENDITE SELETUS.

- ANSV — Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
art. — artikkel
ENSV T — Eesti NSV Teataja
KrK — Kriminaalkoodeks
KrkK — Kriminaalprotsessi koodeks
KTK — Kesktäitevkomitee
lk. — lehekülg
LMKK — NSV Liidu Valitsuse Määruste ja Korralduste Kogu (Собрание Постановлений и Распоряжений Правительства Союза Советских Социалистических Республик)
LSKK — NSV Liidu Töölis-Talupoegade Valitsuse Seaduste ja Korralduste Kogu (Собрание Законов и Распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства Союза Советских Социалистических Республик)
MTJ — masina-traktori jaam
nr. — number
RK — rahvakomissariaat
RKN — Rahvakomissaride Nõukogu

TsK — Tsiviilkoodeks

TsPK — Tsiviilprotsessi koodeks

VKTK — Ülevenemaaline Kesktäitevkomitee

VMKK — Vene NFSV Valitsuse Määruste ja Korralduste Kogu (Собрание Постановлений и Распоряжений Правительства Российской Советской Федеративной Социалистической Республики)

VSKK — Vene NFSV Töölis-Talupoegade Valitsuse Seaduste ja Korralduste Kogu (Собрание Узаконений и Распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства Российской Советской Федеративной Социалистической Республики)

vt. — vaata

UAUKN — Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu

URPV — Ühendatud Riiklik Poliitiline Valitsus

SISUKORD

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus VNFSV kriminaal-, tsiviil- ja tööseadusandluse ajutisest rakendamisest Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide territooriumil	3
Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus VNFSV Kriminaalkoodeksi kehtimapanemise kohta	5
Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus üleliiduliste kriminaalala seadluste ja määruste kohaldamisele võtmise kohta	7

EESTI NSV TERRITOORIUMIL KEHTIV KRIMINAALKOODEKS

Üldosa

1. ja g u. VNFSV kriminaalseadusandluse ülesanded, § 1	9
2. ja g u. Kriminaalkoodeksi kehtivuspiirkond, § 2—5	10
3. ja g u. VNFSV kriminaalpoliitika üldalused, § 6—19	10
4. ja g u. Kuriteo toime pannud isikuile Kriminaalkoodeksi järgi kohaldatavaist sotsiaalse kaitse vahendeist, § 20 — 44	17
5. ja g u. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise kord, § 45 — 52	30
6. ja g u. Tingimisi süüdimõistmine, § 53 — 57	34

Eriosa

I p e a t ü k k. Riiklikud kuriteod:	
1. Kontrevolutsioonilised kuriteod, § 58 ¹ — 58 ¹⁴	36
2. NSV Liidule eriti ohtlikud valitsemiskorralvastased kuriteod, § 59 ¹ — 59 ¹³	44
II p e a t ü k k. Muud valitsemiskorralvastased kuriteod, § 60 — 108 ¹	51
III p e a t ü k k. Ametialased (teenistuslikud) kuriteod, § 109 — 121	77
IV p e a t ü k k. Kiriku riigist lahutamise eeskirjade rikkumine, § 122 — 127	83
V p e a t ü k k. Majanduslikud kuriteod, § 128 — 135	84
VI p e a t ü k k. Kuriteod isiku elu, tervise, vabaduse ja väärikuse vastu, § 136 — 161	90
VII p e a t ü k k. Varavastased kuriteod, § 162 — 178	98
VIII p e a t ü k k. Rahvatervishoidu, ühiskondlikku julgeolekut ja korda kaitsvate eeskirjade rikkumine, § 179 — 192-a	105
IX p e a t ü k k. Sõjaväelised kuriteod, § 193 ¹ — 193 ³¹	110
X p e a t ü k k. Sugukondliku olustiku iganditest tingitud kuriteod, § 194 — 205	126

Lisa.

1. Surmanuhtluse kaotamisest	130
2. Surmanuhtluse rakendamise kohta kodumaa reetjaile, salakuulajaile ja õhkulaskjatele-diversantidele	131
3. Kriminaalvastutuse kohta riigi- ja ühiskonnavara riisumise eest	132

4. Kodanike isikliku omandi kaitse tugevdamise kohta 133
5. Vastutusest riikliku saladuse avaldamise ja riiklikku saladust sisaldavate dokumentide kaotamise eest 138
6. Riiklikku saladust moodustavate andmete loetelu kindlaksmääramisest, mille avaldamist karistatakse seaduse järgi* 141
7. Kriminaalvastutuse kohta kodupuskari valmistamise ja müümise eest 144
8. Nende välismaal viibivate ametiisikute — NSV Liidu kodanike väljaspool seadust olevaiks kuulutamisest, kes on üle jooksnud töölisklassi ja talurahva vaenlaste leeri ja keelduvad tagasi tulemast NSV Liitu 145
9. Kaheksatunnisele tööpäevale ja seitsmepäevasele töönädalale ülemineku ning ettevõtteist ja asutistest tööliste ja teenistujate omavolilise lahkumise ärakeelamise kohta 146
10. Sisseseade ja materjalide müümise, vahetamise ja mujale väljaandmise keelu kohta ja kohtuliku vastutuse kohta nende ebaseaduslike toimingute eest 152
11. Kriminaalvastutusest omavolilise sõitmise eest kaubarongides ja hädapiduriga omavoliliselt ilma vajaduseta rongi peatamise eest 154
12. Vastutuse kohta NSV Liidu ordenite ja medalitega ning rinnamärkidega ebaseadusliku autasustamise eest, ordenite, medalite ja rinnamärkide omastamise eest ning nende edasiandmise eest autasustatud isikute poolt teistele isikutele 155

13. Kriminaalvastutuse tugevdamise kohta vägistamise eest	156
Paragrahvide järgi süstematiseeritud materjale . .	157
Tähestikuline sisujuht	192
Lühendite seletus	233

HK
25. 06. 52
2 vbl. dok.

Õiendus

Lk.	Rida	On trükitud	Peab olema
121	12. rida ülalt 15. rida ülalt	Samad teod, ... b) Samad teod, ...	b) Samad teod, ... v) Samad teod, ...

Journal

Date	Place	Remarks	Temperature
1861	New York	Left New York	50
1862	New York	Left New York	50

Toimetaja S Strazd.

Korrektorid

M. Amon ja S. Aron.

Tehniline toimetaja

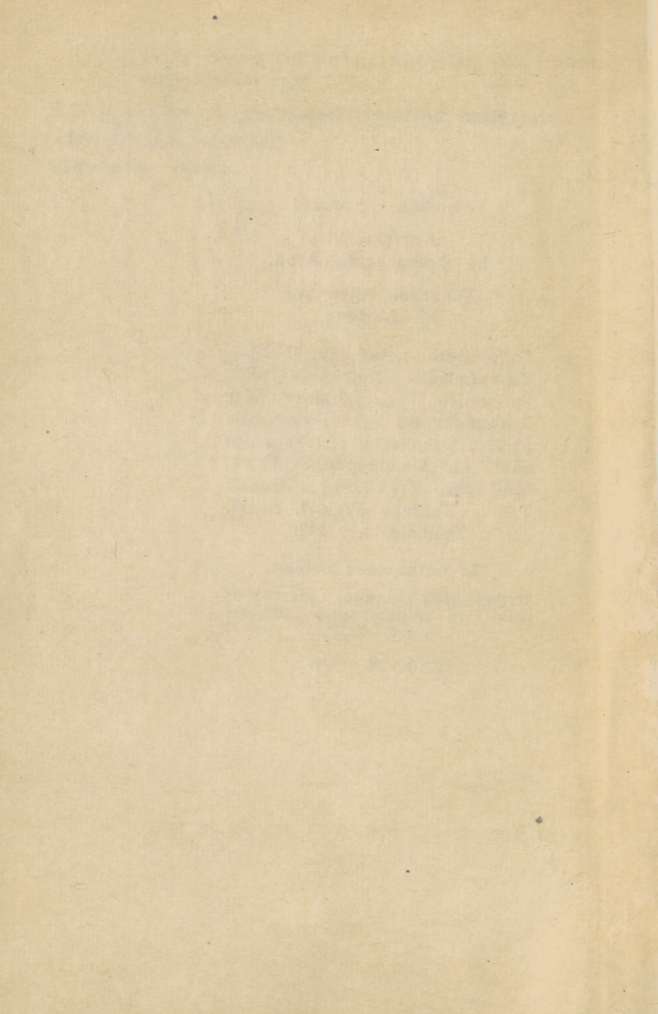
M. Aardma.

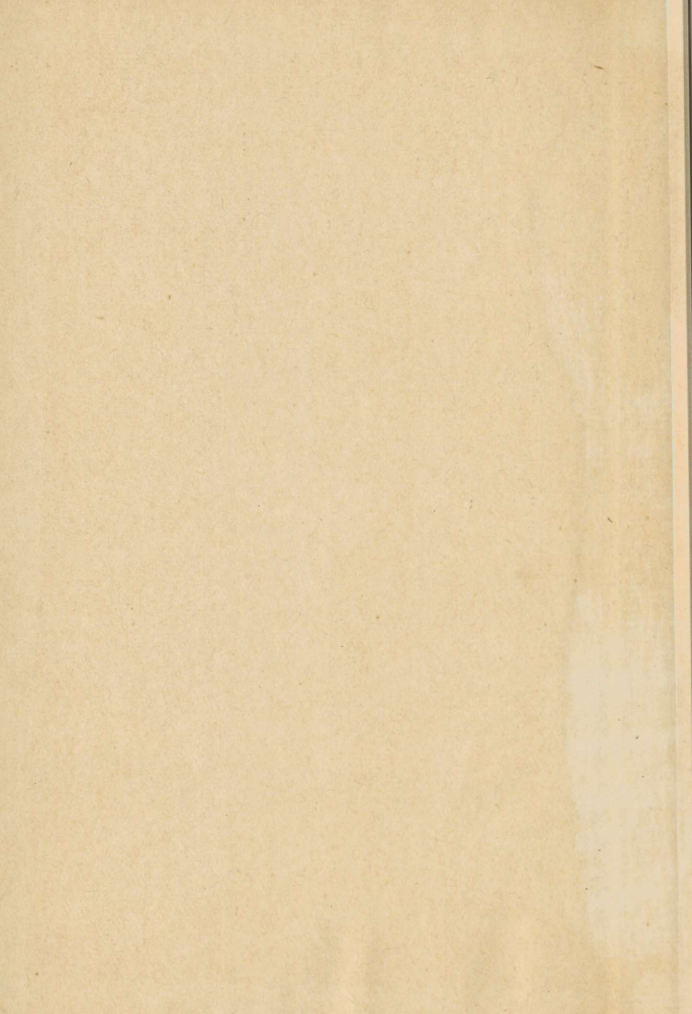
Ladumisele antud 16. II 1952.
Trükkimisele antud 8. V 1952.
Paber 61:86, $1/32$. Trükiarv 3000.
Trükipoognaid 7,5. Formaadile
60:92 kohaldatud trükipoog-
naid 7,13. Arvutuspoognaid 8,64.
MB-08266. Trükikoda „Punane
Täht“, Tallinn, Pikk t. 54/58.
Tellimise nr. 442.

На эстонском языке.

Уголовный кодекс, действующий
на территории Эстон-
ской ССР.

Hind rbl. 2.20.

Rbl. 2.20

Rbl. 2.20

KRIMINAALKOODEKS

EESTI NSV
TERRITOORIUMIL KEHTIV
KRIMINAALKOODEKS

EESTI RIIKLIK KIRIASTUS
TALLINN 1952